

Zvezek za januar in februar.

DUHOVNI PASTIR

S sodelovanjem več
duhovnikov urejuje

Alojzij Stroj

Sedemintrideseti letnik

Ljubljana 1920

Jugoslovanska knjigarna

Natisnila Jugoslovanska tiskarna

Cena: 30 K. na leto

Vsebina:

Stran

Le eno je potrebno! Govori za može. — VI. Mož v državi. (Pater Teodor Tavčar)	1
Pridige za nedelje in praznike:	
Obrezovanje Gospodovo. (Novo leto.) — Trojni vzrok, da prav obračamo čas. (Otilij Medveš.)	9
Razglašenje Gospodovo. — Kako moramo in kako ne smemo iskati Jezusa. (Montanus.)	13
Prva nedelja po razglašenju Gospodovem. — Posvečevanje nedelj in praznikov. (Rev. Jos. Pollak.)	17
Druga nedelja po razglašenju Gospodovem. — O dolžnostih zakonskega stanu. (Po Graserju: K. Čik.)	20
Tretja nedelja po razglašenju Gospodovem. — Duhovniki molijo, poučujejo in tolažijo. (Rev. Jos. Pollak.)	28
Prva predpepelnična nedelja. — Mnogo ljudi bo pogubljenih. (Fr. K.)	30
Praznik očiščevanja bl. Device Marije. (Svečnica.) — Nauki današnjega praznika. (P. Dionizij Dušej.)	34
Druga predpepelnična nedelja. — Prilika o sejalcu in semenu. (Fr. K.)	38
Tretja predpepelnična nedelja. — Jezus med nami. (Za štirideseturno pobožnost na čast svetemu Rešnjemu Telesu ali za dan vednega češčenja. — E. Vračko.)	41
Postne pridige. — Orodje iz Jezusovega trpljenja z ozirom na zakrament sv. pokore. (Valentin Bernik.)	
I. Trideset srebrnikov pa greh	45
II. Svetilka in izpraševanje vesti	50
III. Kelih in kes	56
IV. Petelin in trdni sklep	62
V. Goba in spoved	68
VI. Kis, hisop in zadostovanje	75
Pogled na slovstvo. — Dr. Lambert Ehrlich: Sv. Cerkev — kraljestvo božje na zemlji. (Al. Stroj.) — Knjige Družbe svetega Mohorja za l. 1919. — Mladinska lista Vrtec in Angelček.	

Čč. gg. naročnikom! Dvanajsti zvezek letnika 1919 in kazalo bode natisnjeno v februarju. Oboje bode pridejano 3. in 4. zvezku letošnjega letnika, ki bode obsegal sklep postnih pridig in pridige za marec in april.

DUHOVNI PASTIR

Izhaja vsak mesec

Velja 30 K na leto

1.-2. zvezek

V Ljubljani, januar, februar 1920.

XXXVII. let.

Le eno je potrebno!

Govori za može.

VI. Mož v državi.

Velike prekucije je povzročila svetovna vojska. Kakor vihar je prihrula koncem leta 1918. skoraj nad celo Evropo politična revolucija. Evropa jo je že dolgo časa pričakovala, a pripravljena ni bila nanjo. Cesarstva, kraljestva, kneževine, vojvodine in vsake vrste vlade so se začele rušiti ena za drugo, vladarski prestoli, ki so stali trdno skozi desetletja, so izginili, in to celo v državah, v katerih so pred nekaj tedni na videz stali najbolj trdno. Iz razvalin svetovne vojne in revolucije pa so nastale nove države z novimi vladami, ki bodo imele nalogo celiti in negovati hude rane, katere je vsekala narodom svetovna vojna, politična in nacionalna revolucija. Tudi mi, krščanski može, imamo svojo domovino, svojo državo. Ker pa je vsak mož dolžan biti dober državljani, zato nam morajo biti vprašanja, kaj je zdravi temelj države, kakšne dolžnosti ima krščanski mož v državi, kakšno naj bo njegovo delovanje v državi, jasna. In zato naj bo predmet mojega govora — **krščanski mož v državi.**

Vsi veliki državniki, od največjih duhov starih kulturnih držav do modernih voditeljev državnega življenja, pripoznavajo, da je vera eden izmed najzanesljivejših temeljev državnega blagostanja. Kaj pa je pravzaprav država? Po našem krščanskem naziranju je država živ organizem kakor človeško telo. Ako hočemo, da se naše telo razvija in da je zdravo, morajo biti zdravi vsi njegovi

¹ Govori za može, I.—V., gl. Duh. Pastir 1. 1919.

Govor »Mož v državi« je tudi sam — brez prejšnjih govorov — za se celoten in primeren za prižnico in društva.

udje. Če je eden bolan, bolno je celo telo. Zvezo velikega števila ljudi v celoto z namenom, da bi se med seboj podpirali in lažje dosegli splošno blagostanje, imenujemo državo. Država torej sestoji iz posameznih ljudi; če so posamezni udje dobri, bo tudi država dobra.

Najboljše sredstvo pa, da posamezni človek ostane dober in pošten, je po splošni izkušnji vera. V veri razumem zavest, da sem za vse svoje mišljenje, govorjenje in dejanja odgovoren pred Bogom. Le potem, če sem v svoji notranjosti trdno prepričan, da biva nad menoj Bog, ki ve vse, kar prostovoljno mislim, hočem in storim, ki pozna najskrivnejše nagibe vsakega mojega dejanja, Bog, ki plačuje in kaznuje in je neskončno pravičen, le potem, ako se v resnici trudim vselej in povsod, ne samo doma, ampak tudi v javnosti, tudi v politiki, tudi z glasovnico v rokah, ravnati se po spoznani volji božji, le potem sem v resnici veren. Kdor je tako veren, ta bo tudi na zunaj dober in pošten, bo dober državljan.

Ako pa vera posameznika ohrani dobrega in poštenega, tedaj tembolj družino. Časopiši so pred kratkim časom poročali ta-le dogodek: Neki socialist se je ponašal v gostilni pred svojimi sodrugi, da se mu je po triletnem trudu vendarle posrečilo svojo prej tako pobožno ženo pripraviti ob vero. Seveda so ga sodrugi vsled tega izredno pohvalili. Ko pa se je zvečer napotil domov, je zagledal pred svojim stanovanjem zbranih veliko ljudi. Povedali so mu, da se je v hiši zgodila nesreča. Mož gre v svoje stanovanje, in tu najde svojo ženo in svoje tri otroke mrtve na tleh. Zraven žene je ležal listek sledeče vsebine: Dokler sem bila verna, sem lahko prenesla vse. Saj sem pri Bogu pričakovala plačila. Odkar pa mi je mož vzel vero, sem postala nesrečna. Da ne bodo nesrečni tudi moji otroci, zato sem vse zastrupila. Dogodek ne potrebuje nobenega pojasnila. Posamezne družine tvorijo rod, narod, državo; kakršen je posameznik, kakršna je družina, takšna je država.

Da more država skrbeti za splošno blagostanje, mora biti postavljena na posebne temelje. Kateri so ti temelji in kako jih utrjuje vera?

Prva podlaga dobrega državnega življenja je red. V državi mora biti nekdo, ki ukazuje, in tisti, ki poslušajo. Kjer nima nihče pravice ukazovati in nihče dolžnosti poslušati, tam se red preneha. S spoštovanjem avtoritete red ali stoji ali pade. To vidimo v Rusiji, kjer vlada strašna zmeda. Kako pa vera podpira spoštovanje do avtoritete? — V 4. božji zapovedi je Bog ukazal staršem in vsem drugim pravnim predstojnikom skazovati spoštovanje in pokorščino. Sv. apostol Pavel pa pravi: Kdor se ustavlja

oblasti, se ustavlja naredbi božji. (Rim. 13, 1—6.) Dober katoličan torej spoštuje in uboga oblast, ne iz strahu pred kaznijo, ampak ker spozna, da je to volja Boga, ki je dal 4. božjo zapoved.

Splošno blagostanje v državi zahteva drugič, da državna oblast ščiti in varuje svetne dobrine posameznikov, njihovo življenje, posestvo, pravico, čast, nrvnost. Brez tega varstva vsled splošne človeške sebičnosti ne bi bilo pravega blagostanja. A glejte, zopet tu je vera državi s svojimi božjimi zapovedmi najboljša opora. Peta božja zapoved: Ne ubijaj, varuje življenje vseh, tudi življenje še nerojenega otroka. Šesta zapoved: Ne prešuštuj, varuje nrvnost. Brez stanovske čistosti namreč ni sreče na zemlji. Sedma zapoved: Ne kradi, ščiti premoženje. Osmo zapoved: Ne pričaj po krivem, ohranjuje čast, prepoveduje laž in obrekovanje. Če bi bili potemtakem vsi državljani verni in bi živeli v strahu božjem, bi pač policijski organi in sodišča mnogokrat lahko počivala. Take idealne države, da bi bili vsi državljani globokoverni, ter da bi se radi Boga ogibali greha in hudodelstev, sicer ne bomo nikdar dosegli, hrepneti pa moramo po tem in doseči moremo vsaj to, da bo vsaj večina državljanov verna.

Seveda, ako hoče državna oblast, in to mora hoteti, da so državljani verni, potem mora tudi sama izpovedati vero, braniti jo ter odstraniti vse, kar bi škodovalo vernosti državljanov. Naj bode pa oblast v kakršnikoli obliki, od Boga je, in zato mora biti vera takorekoč duša njenega delovanja. Vera mora prešinjati njene zakone, vera se mora razodevati v njeni zbornici, vera v ministrskih pisarnah, vera v sodiščih, vera v armadi, vera na vseučiliščih, vera v trgovinah, vera z eno besedo povsod. To bi bil zdrav temelj države.

In tako je tudi vedno bilo, kakor nam izpričuje zgodovina. Vse države, tudi poganske, od pamtiveka pa notri do 16. stoletja, do reformacije, so bile najtesneje spojene z verstvom. Vladar Izraelcev je bil Bog, ki jih je vladal deloma sam, deloma po za to izvoljenih osebah. Izraelske državne postave so bile božje postave.

Prišlo je krščanstvo. Posvetni vladarji v krščanstvu, naj so se že imenovali cesarji, kralji ali knezi, so bili obenem tudi zvesti in pokorni sinovi sv. katoliške Cerkve. In če niso bili ter so s svojimi odredbami kršili pravice sv. katoliške Cerkve, kakor nemški cesarji Henrik IV. ali Friderik Barbarosa, tedaj je tudi Cerkev izvršila nad njimi svojo postavno oblast ter jim določala kazni.

Šele v 16. veku se je začela država odtegovati božjemu pravu. Reformacija in razni brezverni učenjaki, osobito

Rousseau, so božje pravo, ki je bilo izročeno Cerkvi, pravo soditi in določevati v verskih zadevah, prenesli na posvetno oblast, in to celo v tistih državah, ki so po reformaciji ostale še katoliške. Celó Evropo je prekvasila ideja državnega absolutizma, ki se je kazal v začetku v absolutizmu vladarjev, n. pr. pri Ludoviku XIV., ki je imel navado reči: Država sem jaz, po francoski revoluciji v nasilju večine po zbornicah, ali v nasilju velekapitala, v zadnjih letih pa v obliki imperializma in militarizma, v katerem je pač absolutizem dosegel svoj višek in katerega smo čutili tudi mi vsi in ki še danes ni zlomljen.

Nešteto grehov zoper naravno in krščansko postavo je zakrivila v tej dobi absolutizma moderna liberalna država, dasi je imela morda ministre za nauk in bogočastje, ki so bili pa navadno ali židje ali ateisti ali pa celo framasoni. Od prve božje zapovedi do zadnje, vse je pogazila ta država, deležna je bila tujih grehov, blasfemij in ropov. Glavno svojo oporo, vero in nauke katoliške Cerkve je zavrgla, zato je dosledno moral priti polom in tudi kazen. »Tisti, ki delajo hudobijo, bodo iztrebljeni.« (Ps. 5.) — Prišla pa je svetovna vojska in nje posledica revolucija; po nekaterih državah le politična in nacionalna, kakor v bivši Avstriji, drugod, kakor na Ruskem in deloma tudi v Nemčiji, tudi socialna. Strašno je razdejala in še ruši družabni red. Še se maje, in tla pod nami še niso trdna. Vendar pa iz revolucije vsaj v glavnih obrisih vstaja nova oblika vladavin, in ta je nasproti absolutizmu demokratična. Demokracija! Kaj pomeni ta beseda? Beseda demokracija je grškega izvora: démos pomenja ljudstvo, krátos moč, t. j. v demokratični državi naj vlada ljudstvo. V vseh važnejših vprašanih odločuje ljudstvo. Demokracija je pač najbolj zdrava podlaga države, če je postavljena na krščanski temelj, če ima za vodilo božjo in naravno postavo, évangeljska načela, po katerih država mora služiti ljudstvu. Z ljudstvom za ljudstvo — to je proglasil Leon XIII. za geslo krščanske socialne politike.

Demokracija pa, ki zametava vero, ki hoče podreti oltarje, demokracija, ki z odpravo krščanskega zakona skuša raztrgati družino, odpraviti zasebno last ter s tem podreti tri glavne stebre človeške družbe, in to je sedanja socialna demokracija, pa ne bo nikdar ustvarila trdnega temelja državi.

Sicer ima socialna demokracija mnogo prav zdravih nauk — seveda so vzeti iz krščanstva — n. pr. pobija izkoriščanje in zatiranje nižjih slojev, skuša zmanjšati prepad med proletarijatom in kapitalisti, zahteva, da se odpravijo razni neupravičeni privilegiji, se trudi izboljšati materialni položaj delavstva, — toda s tem, da je so-

vražna veri, s tem, da skuša človeško družbo po državah preurediti na podlagi komunizma, s tem si sama pobija, kar ima dobrega.

Komunisti, danes se ta beseda pogosto sliši, in v nekaterih državah tudi praktično izpeljuje, n. pr. v Rusiji, se z vso resnostjo trudijo, državno obliko preurediti na podlagi komunizma. Vsaka zasebna last naj preneha, vse premoženje naj postane nasilno skupna last, vsi naj imajo enako, ubožcev naj ne bo več. Vera je zasebna stvar, ali bolje rečeno, vera se odpravi. Verske vaje prenehajo; cerkve in cerkveno premoženje se zapleni v prid državi. Iz šol se odpravi križ in krščanski nauk. Zakrament sv. zakona se odpravi. Ljudje se prosto družijo in svobodno ločijo. Vzgojo otrok prevzame država. Kaj naj rečemo o teh nasilnih komunističnih težnjah sedanjega časa? Niso nove; pozna jih že zgodovina prejšnjih stoletij. Nekdanji Katari, Valdenzi, Albižani so vsled napačne razlage krščanskih idej zasledovali iste komunistične cilje, prav tako voditelji francoske revolucije. Uresničile se te težnje niso, nasprotno, rodile so veliko gorja. Prav tako današnje komunistične težnje ne morejo in ne bodo postale zdrav temelj države, ker so protinaravne, brezbožne in človeški družbi naravnost škodljive.

Mogoč je bil komunizem v malem obsegu v prvi krščanski občini v Jeruzalemu, kjer so bili vsi verniki enega srca in enega duha, kjer verniki niso bili navezani na časti, službe, premoženje, na udobnosti življenja, ampak so vse to žrtvovali veri v Kristusa, ki je učil: »Blagor ubogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo.« (Mat. 5, 3.) Mogoč je bil ta komunizem, ker voditelji niso bili možje brez Boga in vere, ampak možje polni Sv. Duha in modrosti. To je bil komunizem krščanske ljubezni do sobratrpina, komunizem krščanske vzajemnosti. To je bila prostovoljna odpoved premoženju, spremljana z ljubeznijo in sočutjem do brata.

Tudi v nekaterih samostanih je vpeljan komunizem. Kar redovnik prisluži, prisluži za samostan, ne zase. Kar rabi, ne rabi iz svojega, ker ničesar nima, ampak iz samostanskega. Ali tudi ta samostanski komunizem je mogoč le vsled tega, ker je postavljen na temelj krščanskega samozatajevanja, ljubezni do Boga in do bližnjega. Splōšen komunizem brez Boga in brez vesti, komunizem brezbožnega ljudstva pa je utopija, ki ne bo nikdar preuredila človeške družbe.

Kjer namreč ni vere, tudi ni ljubezni, kjer ni ljubezni, ni miru, kjer ni miru, ni reda, ni pravičnosti, ni svobode, ni zvestobe, in torej tudi ne blagostanja državljanov.

Temelj, na katerem bi se mogle z uspehom preurediti sedanje socialne razmere in na katerem bi se mogle ustanoviti trdne države, je Kristus, so njegovi nauki, je njegov sv. evangelijski in iz njega izvirajoča pravičnost in ljubezen. Zato pa države in državljani: Nazaj h Kristusu!

Dragi krščanski možje! Tudi mi smo državljani takšne nove, šele iz razvalin vstajajoče države. Veselimo se je. Toda, ali ji bo sijalo solnce sreče? Bodo li v njej vladali mir, red in blagostanje? Bodo li v njej podaniki zadovoljni in srečni? Taka vprašanja nam silijo nehote na misel. Kratek odgovor na ta vprašanja je podal ljubljanski presvetli knezoškof ob ustanovitvi naše države, ko je dne 29. oktobra 1918 na Kongresnem trgu v Ljubljani pred tisočglavo množico slovesno izjavil to-le: »V naših rokah je prihodnji ugodni in neugodni razvitek celokupne Jugoslavije. Ako jo postavimo na trdno skalo strahu božjega, na trdni temelj vsestranske naravne pravičnosti in krščanske ljubezni, bo stala trdno, ne bo usahnila, naj tudi nanjo pridrve kakršnikoli besni viharji.«

Jugoslavija bo srečna, če bo priznavala Kristusa-kralja, če bo v njenih pokrajinah imel veljavo njegov nauk, če bodo zapovedi božje podlaga državnih postav, če bo Kristusova Cerkev imela kaj besede.

Ali pogled v bodočnost je teman. Kakor drugod po svetu, tako tudi mnogi slovenski možje nočejo več priznati Krstusa kralja: Nočemo, da bi nam bil on Gospod. Iz mnogih src je izginila vera vanj; verska mlačnost in brezbriznost sta se zajedli v širše sloje. Proti duhovnikom, ki so nositelji vere in katerim so ob ustanovitvi naše nove države prepevali Hosana, se hujska in ruje. Spoštovanje do raznih oblasti, državnih in cerkvenih gine; zato nastopa brezvladje.

Krščanski možje, treba je praktičnega dela v naši državi! Ako nam je za blagor naše države, tedaj je naša dolžnost, da razširimo in poglobimo krščansko prepričanje in versko življenje med nami. Predvsem seveda moramo biti sami dobri kristjani, ne le po imenu, ampak dejanski, kremeniti v načelih, neustrašeni v nastopu. Nikdar se ne smemo tako obnašati, da bi kdo mogel le sumiti, da nismo dobri kristjani.

Drugič: Možje! Branimo katoliška načela v zasebnem in javnem delovanju, z besedo in dejanjem. Z besedo: Bodimo luč naše domovine, bodimo sol naše zemlje, bodimo apostoli. Možje, naše svetinje, verske resnice, temelji naše vere se mnogokrat smešijo, sramotijo in tajijo. Kak vpliv napravi na vse navzoče, ako mož-lajik dostojno brani, zagovarja katoliška načela, najsi bo to kjerkoli, ali v delavnici, pisarni, v trgo-

vini, na železnici, v gostilni ali družbi. V dejanju: Posameznik premore le malo, njegov delokrog je majhen. Moč je v organizaciji. Česar ne zmore eden, jih zmore deset, česar ne morejo deseteri, naredijo stoteri, in česar ne morejo stoteri, lahko dosežejo tisočeri. Odtod organizacija. Vse se druži v vse mogoče namene. Učenjaki, umetniki, kapitalisti, kmetje, rokodelci, delavci, cele države, vse se druži, da lažje zastopa svoje zadeve. Posameznik se zgubi, medtem ko močje ramo ob rami, dobro organizirani, dosežejo marsikaj. Odtod cela vrsta katoliških društev, organizacij, cerkvenih in posvetnih. Močje, organizirajte se v teh društvih, predvsem cerkvenih, v III. redu, Marijini kongregaciji, apostolstvu moč, potem pa tudi v katoliških prosvetnih, političnih in strokovnih društvih! Ne podcenjujte moči organizacije! Upam si trditi, da dobro izpeljana katoliška organizacija, cerkvena in posvetna, državne organe lahko prisili, da vladajo po načelih krščanstva.

Tretjič: Moč v politiki. Politika vendar ne spada na prižnico. Gotovo ne, saj je nam duhovnikom celo prepovedano razpravljati na prižnici o političnih vprašanjih. Če bi se šlo v politiki samo za posvetne stvari, vam o tem sploh ne bi govoril. Ker se pa od nasprotni strani bije boj v znamenju sovraštva proti veri, verskim naukom, posebno proti svetosti zakona, proti krščanski šoli, proti sv. očetu, škofom in duhovnikom, pa spada ta zadeva tudi semkaj.

Živimo v dobi raznih političnih strank. Loči jih v bistvu samo dve: krščansko in protikrščansko svetovno naziranje. Ni, da bi stranke ravno morale biti; prvi kristjani so bili n. pr. vsi enega srca in enega duha, kakor nam pripoveduje sv. pismo, dobro pa je, da so, ker stranke nadzorujejo skupno vlado, nadzorujejo druga drugo ter v vednem tekmovanju pospešujejo napredek na vseh poljih. H kateri stranki naj pristopi moč-katoličan? Marsikdo pravi: Da sem le pošten, da le svoje verske dolžnosti izpolnim, potem sem lahko pri tisti stranki, ki mi bolj ugaja. Toda močje! Kdor pravi, da je vseeno, h kateri stranka pripada, da je le pošten, ta mora tudi reči: Meni je vseeno, če se otroci ne vzgajajo več v krščanskem duhu, mora reči: Vseeno mi je, če je zakon še zakrament, ali pa le pogodba, ki se danes lahko sklene, jutri pa zopet lahko raztrga, mora reči: Vseeno mi je, če se cerkve danes zapro in se ne obhaja nikakršna služba božja več. Ne tako, močje! Dolžnost krščanskega moža in državljana je, da je pristaš katoliške politične stranke in da takrat, ko se volijo zastopniki v razne postavodajne zборе, in takih volitev bomo imeli v bližnji bodočnosti celo vrsto, tudi z

glasovnico v roki pokaže svoje prepričanje ter odda svoj glas možu, o katerem ve, da se bo držal Kristusovih naukov tudi v zboru, če bo izvoljen. Ko bi krščanski možje povsod izpolnjevali svoje dolžnosti, bi ne bile mogoče postave, kot n. pr. na Laškem, ki prepovedujejo duhovniku prestopiti šolski prag in učiti krščanski nauk nežno mladino; ne bi bile mogoče postave, kot n. pr. na Francoskem, s katerimi se je ugrabilo premoženje samostanov, uboge nune in redovniki pa se izpodili izpod strehe v široki svet; ne bi bile mogoče postave, s katerimi se zakonska zveza trga od Cerkve in zahteva, da se sklepa zakon pri gosposki, ki se poljubno lahko zopet raztrga; ne bi bile mogoče postave, ki branijo le imenitnike in bogatine, reveža pa zatirajo. Slabo hitro raste, in pri nas se že tudi slišijo glasovi, naj se zakon in šola odtrgata od Jezusa Kristusa in njegove Cerkve. Možje! V državi se bodo delale nove postave, zato pa je tem večja dolžnost krščanskega moža, s svojim glasom pri volitvah izpričati, da hoče imeti postave v duhu naukov Kristusovih, da hoče imeti državo postavljeno na temelj krščanske vere.

Seveda mora biti krščanski mož, ki v javnem življenju vestno vrši svoje dolžnosti, pripravljen na zatajevanje in premagovanje. Ne sme se ustrašiti preganjanja, zaničevanja in preziranja. To velja povsod in vselej, posebno pa v strankarskih bojih ob času volitev, ko stranke strastno butajo druga ob drugo. Za krščanskega moža velja tu načelo: Bojuj se za dobro stvar, toda brez greha. Ogiblji se vsega sovraštva do posameznih oseb, sovraži in pobijaj samo zmoto. Obrekovanja, laži, zaničevanja in preziranja tudi preganjanja, se ne boj, delaj le za resnico in z resnico. Zgled naj vam bodo, možje, milijoni mučencev, ki so za resnico dali svoje življenje, zgled naj vam bo imenitni angleški kancelar Tomaž Mor, ki tudi takrat ni krenil s pota resnice, ko ga je samopašnost kralja Henrika VIII. vrgla v ječo, kjer je zdihoval dolgih 13 mesecev. Mož jeklen je ostal tudi, ko ga je kraljevo povelje spravilo na morišče, kjer je pod sekiro padla glava enega za Angleško najbolj zaslužnih mož. — Tako, možje, tudi v javnem življenju bodimo vselej na svojem mestu in vsekdar storimo svojo dolžnost. Bodimo povsod celi katoličani! — Cesar Napoleon I. je nekdanj pregledoval svoje čete. Pogled mu je obstal na starem grenadirju, ki je bil poln brazgotin, pa je imel tudi polne prsi medalij. Ukazal mu je, naj stopi naprej ter ga kratko vprašal: Pri Padovi? Grenadir je odgovoril: Bil. — Pri Marengu? — Bil. — Pri piramidah? — Bil. — Pri Jeni? — Bil. — Tako, dragi možje, skrbimo, da bomo tudi mi lahko odgovorili enkrat, ko nas bo Gospod vojnih trum pri velikem pregledovanju na koncu

dni vprašal: Si bil zvest sin katoliške Cerkve? — Bil. — Pri službi božji? — Bil. — Pri obhajilu? — Bil. — V katoliških društvih? — Bil. — Dober družinski oče? — Bil. — Dober katoličan tudi na volišču? — Bil. — Tako delajmo v javnosti, da bomo lahko rekli: Da, Gospod! Kjerkoli se je šlo za tvoje kraljestvo na zemlji, povsod smo bili zraven in smo dobri stvari pripomogli do zmage. Amen.

P. Teodor Tavčar.

Obrezovanje Gospodovo.

Novo leto.

Trojni vzrok, da prav obračamo čas.

Danes obhajamo dvojen praznik, cerkveni praznik obrezovanja Gospodovega in novo solnčno leto. Vsakdo vošči danes sebi in drugim srečno novo leto. Tudi jaz voščim vam danes v dušnem in telesnem oziru srečno in blagoslovljeno leto. Srečno in blagoslovljeno bo pa novo leto, če prav porabimo čas, če se varujemo greha in boga-boječe živimo.

Človek, ki obrača čas v greh, naj ne pričakuje srečnega in blagoslovljenega leta. Če hočemo, da se izpolnujejo novoletna voščila, moramo čas, ki nam je odločen na svetu, prav obračati, kakor nas opominja Sv. Duh: »Moj sin, dobro porabi čas!«

Čas moramo prav obračati zato: 1. ker prihaja od Boga; 2. ker hitro mine; 3. ker se nikdar več ne povrne.

To trojno premišljujmo danes, da se tako pripravljamo na srečno smrt in večnost.

1. Kakor je Bog vse ustvaril, tako prihaja od njega tudi čas: leta, meseci, tedni, dnevi, ure. Zemlja se zasuče v letu, v 365 dneh, enkrat okoli solнца, potem se začne znova. Luna se suče okoli zemlje v 29 dneh in 12 urah, tedaj približno vsak mesec enkrat. In vse to je uredil Bog. Tudi teden je ustvaril Bog. Saj vemo iz sv. pisma, da je Bog vse ustvaril v šestih dneh, sedmi dan je pa počival. Seveda bi bil lahko Bog v svoji vsemogočnosti ustvaril vse v enem trenutku; pa tega ni storil nam v zgled, da moramo tudi mi šest dni delati, sedmi dan pa počivati in skrbeti predvsem za svojo dušo. Naša zemlja se pa ne suče samo okoli solнца 1krat v 365 dneh, ampak se suče

tudi okoli sebe kakor kolo pri vozu ali kakor se izražajo učenjaki: zemlja se suče okoli svoje osi. Za to rabi zemlja samo en dan, 24 ur. In vse to je zopet uredil modri Bog. Torej tudi dnevi in ure prihajajo od Boga, kakor pravi psalmist: »Tvoj je dan, tvoja je noč, Gospod; ti si ustvaril jutranjo zarjo in solnce.« (Ps. 73, 16.)

Ker je tedaj čas božji dar, kaj sledi iz tega? Da ga moramo prav obračati, namreč v to, za kar je odločil Bog. Če podelite ubožcu dar, želite, da ga prav obrača; tako moramo tudi mi čas porabiti po volji božji. Čemu nam je Bog podelil čas? Zato, da Bogu služimo in se tako pripravljamo za srečno večnost. Moramo se varovati greha in porabiti vsako priložnost za dobra dela. Če izpolnjujemo svoje dolžnosti in skrbimo za dušno zveličanje, tedaj prav obračamo čas. Mislite nazaj na preteklo življenje, na minulo leto in pogledjte, kako ste porabili čas. Opomnim vas le na nekatere okoliščine. Bog nam je podelil čas za delo. Večina poreče: »Kar to zadeva, mi vest ničesar ne očita; pridno sem delal, ne-le v minulem letu, ampak celo dosedanje življenje.« Verujem. Nastane pa vprašanje: »Kako ste pa delali?« Ali ste delali iz ljubezni do Boga, v stanu milosti božje? Le v tem slučaju je bilo delo Bogu dopadljivo. Kdor je pa delal v stanu smrtnega greha, iz lakomnosti, ker nima nikoli dosti, samo za telesne potrebe, ne oziraje se na Boga, je podoben človeku, ki je vlival vodo v prevrtan sod; nobenega zasluženja si ni nabral za večnost. Moj Bog! Koliko jih je med vami, katerim očituje vest: Če je tako, potem je bilo moje delo zastonj, brez zasluženja, ker sem živel mesece in leta v smrtnih grehah, nisem izvrševal svojih del z dobrim namenom. Bog nam je odločil čas tudi za molitev, za poslušanje božje besede, za službo božjo, za prejemanje sv. zakramentov. Kako ste porabili čas v tem oziru? Vprašajte svojo vest in vam bo povedala. Marsikdo mora priznati v svojo sramoto: Celo leto nisem 10krat pobožno molil, večkrat sem pozabil na molitev; kolikokrat sem po nemarnem, brez potrebe opuščal službo božjo; komaj enkrat na leto sem prejel sv. zakramente, in še takrat lahkomišljeno, brez trdnega sklepa poboljšanja. Kolikokrat sem po nepotrebem delal ob nedeljah in praznikih! Malokdaj sem resno mislil na svoje dušno zveličanje. Ali je Bog zadovoljen s takim kristjani? Gotovo ne! Težak odgovor jih čaka pred Bogom. Ali nimajo taki malovredni kristjani vzroka, da zdihujejo kakor cestninar v templu: »Bog, bodi milostljiv meni grešniku!« Ali ne bodo sklenili vsaj zanaprej čas dobro porabiti? To morajo storiti, če pomislijo, da prihaja čas od Boga in da morajo porabiti čas po volji božji, za dobra dela, ne pa v greh.

II. Čas pa tudi hitro mine. V prvih časih so ljudje dolgo živeli. 600, 700, 800, 900 let. Najstarejši človek, Metuzala, je živel celo 969 let. Sedaj ne živijo ljudje več tako dolgo, kvečjemu 70—80 let; 90 let doživi komaj 10 izmed milijon ljudi. Kakor hitro minejo dnevi, tedni, meseci, leta! Že pobožni Job pravi: »Človek, od žene rojen, živi malo časa.« Kako kratek je šele čas v primeri z večnostjo! Kaj pa je večnost? Če bi razdelili morsko vodo v kaplje, kdo bi jih mogel sešteti? Tako je tudi z večnostjo. Preteklo je že skoraj 6000 let, odkar sta umrla prva človeka, Adam in Eva. In kaj je to v primeri z večnostjo? Večnost je kakor obroč brez začetka in konca, morje brez dna; stoletja in tisočletja ne pridejo niti v poštev v primeri z večnostjo. Čas našega življenja na zemlji ni nič v primeri z večnostjo. Od tega kratkega življenja na zemlji je pa odvisna večnost, srečna ali nesrečna. S kratkim življenjem na zemlji, če ga porabiš po volji božji, za službo božjo, si lahko zaslužiš srečno večnost. Če ga pa obračaš v greh, v božje razžaljenje, si nakoplješ večno trpljenje in pogubljenje. Grešno veselje traja kratko, večno pa traja trpljenje, ki si ga nakoplješ z grešnim življenjem.

Ljubi moji, mislite danes na minulo leto! Kako ste srečni, če ste ga dobro preživeli! Vse trpljenje je minulo, ki ste ga prestali vdano v voljo božjo. Če ste redno opravljali svoje molitve, se udeleževali službe božje, z božjo pomočjo se ogibali grešnih priložnosti, premagovali grešne skušnjave, pogosto in vredno prejekali sv. zakramente, svojemu bližnjemu skazovali dobrote, če ste bili ponižni, sramežljivi, potrpežljivi, sploh, če ste živeli kot pravi kristjani in učenci Jezusovi, kakšna tolažba je to za vas, ker je vse to zapisano v knjigi večnega življenja kot zaslužnje za večnost. Nadaljujte tako življenje, in vedno bližji je čas, ko vam Bog posadi na glavo neminljivo krono večnega življenja. Žalujejo, sramujejo, tresejo naj se pa grešniki! Njih pregrehe so sicer tudi minule, a niso pozabljene pri Bogu. Podobni so spečemu človeku, ki je sanjal o velikih zakladih; ko se je pa zbudil, je imel prazne roke. Če se resnično ne spreobrnejo, je večno pogubljenje njih delež. S kratkim grešnim dejanjem so si zaslužili večno trpljenje.

Kraljevi kancler Mor na Angleškem je bil prepričan, stanoviten katoličan. Vsled tega ga je vrgel kralj v ječo. K njemu pride njegova žena z otroki in ga prosi s solzami, naj se jih usmili, naj zataji sveto vero in se tako reši iz ječe. Mož ji pa reče: »Kaj misliš, bom-li dolgo živel, če se vdam kralju?« »Dvajset let gotovo,« pravi žena. Mor dvigne svojo desnico in pravi resno ženi: »Ali je 20 let več kakor večnost?« Ostal je stanoviten v veri in umrl muče-

niške smrti. Če se vam približuje skušnjavec in vas zapeljuje k nezvestobi do Boga, ga vprašajte: Kako dolgo bom še živel? To vprašanje bo zadostovalo, da se ga otresete. Ni mogoče, da bi privolili v greh, če preudarite: Moje življenje je kratko, kakor mimoidoča senca v primeri z večnostjo. V križih in težavah govorimo: Ne bo dolgo trajalo, in potem nas čaka večno plačilo. Zlasti ob času skušnjav mislimo na to, kako hitro mine čas, da se varujemo greha in napredujemo v dobrem.

III. Da obračamo čas po volji božji, pomislimo, da se čas nikdar več ne povrne. Današnji dan se nikdar več ne povrne. Leta, meseci, tedni, dnevi, ure, minute, katere smo preživeli, se nikdar ne povrnejo. Vse se da na zemlji nadomestovati. Izgubljeno stvar lahko zopet najdemo, ali pa nadomestimo z enako ali podobno. Če izgubimo zdravje, se da zopet pridobiti na en ali drugi način. Če se pokvari obleka, jo lahko zakrpamo in nabavimo novo. Če je letos slaba letina, upamo drugo leto na boljši pridelek. Vse drugače pa je s časom. Ko mine, vsi zakladi na svetu ga ne prikličejo nazaj. Prav je imel papež Klemen VIII., ki je rekel onim, ki so preveč žalovali radi izgube svojega imetja: »Nehajte žalovati radi stvari, ki se dajo zopet pridobiti ali nadomestiti; objokujte izgubljeni čas, ki se ne da priklicati nazaj ali nadomestiti.« Res je sicer, da lahko popravimo zamujeno delo s podvojeno gorečnostjo. Toda časa, ki smo ga zlorabljali, ne moremo priklicati, da bi ga bolje obračali. Dnevi in leta, ob katerih nismo ničesar dobrega storili, ostanejo za vekomaj prazni dnevi, izgubljena leta. Da bolje razumete, kaj se to pravi: čas se ne vrne več; pogledjte one, ki nimajo več časa, namreč svetnike v nebesih in pogubljene v peklju. Svetniki so sicer splošno dobro obračali čas na zemlji, pa tuintam so ga tudi zanemarjali in slabo obračali. To velja zlasti o spokornikih, ki so pregrešno živeli morda cela leta, dokler se niso spreobrnil in začeli skrbeti za svoje zveličanje. In to je bila zanje precejšnja škoda, ker bi lahko uživali še večjo blaženost v nebesih. — Ozrimo se na pogubljene v peklju! Ti nam še jasneje povedo, kaj se pravi: čas se ne vrne več. Neizrekljivo trpljenje in obup je njih delež, in sicer za vekomaj. Kaj bi pogubljeni vse dali in žrtvovali, ko bi se mogli vrniti na zemljo in se spokoriti? Mislim, da bi bil pekel prazen za vekomaj, ko bi se moglo to zgoditi. Pa, žalibog, zanje ni več časa, je potekel z njihovo smrtjo. Šli so v večnost, kjer stojе zapisane besede: »Odslej ni več časa« (Skrivno raz. 10, 6).

Ali veste sedaj, kaj se pravi: čas se ne vrne več? Če se čas ne vrne, zato se ne morejo vekomaj zveličati tisti, ki so umrli nespokorni, v grehih. Kdo bi bil tako slep in

nespameten, da bi ne porabil časa v svoje zveličanje, in bi to odlašal, ko ne bo morda več časa in bi ga za ves svet ne mogel priklicati niti minute.

Dobro tedaj porabite čas, ker ta prihaja od Boga. Božja volja pa je, da ga obračamo Bogu v čast in v svoje dušno zveličanje. Za vsak trenutek v življenju bo treba dati odgovor, kako smo ga porabili. Dobro obračajte čas, ker mine hitro; kratek čas bomo še živeli; marsikdo izmed nas bo danes leto v večnosti. Morda jaz, morda kdo izmed vas. Pa postavimo, da letos nikdo izmed nas ne umrje, ampak bo živel še kako leto, kaj je to v primeri z večnostjo? Nič! Dobro porabite čas, ker se nikdar ne vrne. Doslej ste ga morda slabo obračali, v greh, mesto za dobra dela. Bog vam odpusti in bodi milostljiv! Podvojite vsaj zanaprej svojo gorečnost za službo božjo, za čednosti in dobra dela. Skrbite neprestano za svoje zveličanje! Tako bo novo leto za vas srečno in blagoslovljeno, ne samo za sedanje življenje na zemlji, ampak tudi za večnost. In tako srečno in blagoslovljeno leto vam danes iz srca želim. Amen.

Otilij Medveš, kurat v Ročinju.

Razglašenje Gospodovo.

Kako moramo in kako ne smemo iskati Jezusa.

Hvala Bogu, zopet smo doživeli novo leto! Hvala Bogu, pravim! Kaj bi bilo namreč z nami v sedanjem trenutku, ako bi bili v minulem letu umrli nagle in nepredvidene smrti, umrli v smrtnih grehah? Mi bi bili tam, kamor je bilo obrnjeno naše hrepenenje. Zatorej hodimo vedno pot pravičnosti, iščimo vedno Boga, in mi gotovo pridemo v nebesa, naj pride smrt, kadarkoli hoče. Če mi v svojem življenju resnično iščemo Boga, ga bomo gotovo tudi našli. Te resnice nas uči današnji praznik. Modri z Jutrovega so Jezusa odkritosrčno, resnično iskali in so ga tudi našli. Tud Herod ga je iskal, pa ga ni našel. Našel ga ni zato, ker ga ni odkritosrčno iskal. Če torej Jezusa iščemo, kakor so ga iskali Modri, ga bomo gotovo tudi našli. Če ga pa iščemo kakor Herod, ga ne bomo našli. Oglejmo si torej danes, kako so Modri iskali Jezusa, in kako ga je iskal Herod! Modri naj nam bodo v tolažbo in pouk, Herod pa v svarilo.

I. Sv. pismo primerja naše življenje večkrat potovanju. Sv. Pavel piše: »Nimamo namreč tukaj stalnega mesta, ampak prihodnjega iščemo.« (Hebr. 13, 14.) Tukaj smo le popotniki, naš pravi dom je v nebesih. Proti nebesom se moramo ozirati, po nebesih moramo hrepeneti. Boga, svojega najboljšega dobrotnika, najboljšega očeta, moramo iskati v vsem svojem delovanju. Ako ga bomo iskali, kakor so ga iskali Modri, ga bomo tudi našli, in v njem bomo našli svojo pravo srečo.

»Videli smo namreč njegovo zvezdo na vzhodu in smo ga prišli molit.« (Mat. 2, 2.) Modri so bili daleč od božjega deteta, a so ga vendar našli, ker so ga nemudoma šli iskat. Videli so zvezdo, in so se takoj podali na pot. Niso se dolgo premišljali, ali naj gredo v tako daljne kraje. Tudi niso zahtevali ali pričakovali še kakega posebnega znamenja ali dokaza, da jih bo ta zvezda res pripeljala k Jezusu. Tega niso zahtevali Modri, ampak so precej prvo milost, prvi navdih, prvo vabilo hvaležno sprejeli ter porabili v svoj prid. Precej so se podali na pot, in so tako dolgo hodili, da so našli božje dete.

Modrim, oddaljenim od Jezusa, so podobni vsi grešniki. Oddaljeni, ločeni so od Boga. A tudi njim sveti zvezda, ki jih kliče k Jezusu. Ta zvezda je milost božja, ta zvezda je notranje navdihovanje, ki grešnike vabi k pokori, k poboljšanju. Večkrat sliši grešnik notranji glas, ki mu govori: še je čas, da se poboljšaš. Kaj bi bilo, ko bi te bil že neskončno pravični sodnik poklical pred svoj sodni stol? Čas je, da nehaš žaliti neskončno dobrega Boga. Čas je, da se posvetiš svojemu Bogu ter mu začneš zvesto služiti. Take in enake misli, ki grešniku večkrat prihajajo v srce, so tista zvezda, katero mu pošilja Bog, da še pravočasno najde pot k pravi sreči. Oh, grešnik, glej na to zvezdo, poslušaj glas božji, očisti svoje srce, da najdeš Jezusa ter zadobiš srčni mir!

A Modri se niso samo takoj podali na pot, ampak so Jezusa tudi stanovitno iskali. Vse so zapustili, kar je bilo dragega njihovemu srcu, da bi našli Jezusa. Niso se zbal dolge poti, ne težav, ki so bile združene s tem dolgotrajnim potovanjem. Tudi ti grešnik moraš stanovitno iskati Jezusa, če ga hočeš res najti, če hočeš ostati z njim sklenjen in v njem najti pravo srečo. Ne smeš se več podajati k starim razvadam, nič več zahajati v grešne prilike, v ono hišo, k oni osebi, ki ti je bila že tolikokrat povod, da si storil greh. Naj te tudi zavoljo tega tvoji sovrstniki, tvoji krivi prijatelji prezirajo, naj se ti posmehujejo, naj te zaničujejo, vse to ti ne sme biti nič mar, ako hočeš najti Jezusa, in z njim pravo srečo. Četudi bi ti sam, dragi moj, s svojim požrtvovalnim, pravičnim

življenjem iskal Jezusa ter bi ne imel nobenega tovariša, nič ne maraj za to, saj so tudi Modri bili sami. Noben domačin jih ni spremljal, noben Jeruzalemčan ni hotel z njimi, sami so šli, ker niso iskali ljudi, ampak Boga.

Sploh se ne ustrašite, ljubi v Gospodu, nobenega truda na potu krščanskega življenja. Milost božja vas bo podpirala, da boste mogli prenesti vse. Težavno je, se resnično poboljšati, se odpovedati grehu in grešnim priložnostim. A to je težavno le v začetku. Ko je minulo nekaj tednov, ali celo nekaj mesecev, potem je vse lažje. Pot čednosti je samo začetkoma težavna, potem pa lažja, naposled je celo prijetna. Večna Resnica sama pravi: »Moj jarem je (namreč) sladak in moje breme je lahko.« (Mat. 11, 30.) Res, bogoljubno življenje nikakor ni težavno in žalostno, kakor mislijo posvetnjaki. Le poglejte si zares pobožnega kristjana! Mirna vest mu sije iz oči. Z obraza mu beremo, da je zadovoljen. Celu v trpljenju ni preveč žalosten, včasih je celo vesel. On si misli: Kakor Bog hoče, tako naj bode. Da le dosežem svoj večni namen, drugo mi ni mar.

Da zares bogoljubno življenje ni žalostno, ni težavno, naj nam pove oni izmed nas, ki je živel mnogo let v grehu, ki je bil grozno zašel. Pa milost božja ga je premagala. Kaka pridiga, kaka nadloga ga je zbudila iz njegovega grešnega spanja. Spoznal je svoje grehe, srčno jih je obžaloval, skesano se jih je spovedal in se resnično poboljšal. Predragi v Gospodu, vprašajmo takega kristjana, kako mu je bilo pri srcu, ko je dobil odvezo od svojih grehov ter se zopet zavedel božjega prijateljstva! Marsikateri tak opravičen grešnik nam bode rad priznal, da še znabiti nikdar v svojem življenju ni bil tako srečen. Da, ti zares spokorjena duša si v nebesih, ker pri Bogu, katerega si našla z resnično pokoro. Veselje, katero uživaš, je nekak predokus onega veselja, katero uživajo v nebesih vsi izvoljenci božji, in ki je tudi tebi pripravljeno, ako ostaneš Bogu zvesta do smrti. Zatorej išči, dragi kristjan, Boga, in ko ga najdeš, ne ločiš se več od njega. Nobena skušnjava, nobena nadloga naj te ne odvrne od ljubezni božje!

II. Tudi Herod je iskal Jezusa, a ga ni našel, ker je bil vedno isti grešnik. Že njegova mladost je bila oskrnjena z raznimi hudobijami, grešno je živel tudi kot mož, in v grehah je tudi umrl. Modri mu povedo, da je rojen kralj judovski in da so videli njegovo zvezdo. A judovski pismouki so mu pa pojasnili, kje je rojen judovski kralj. Povedali so mu, kar je napovedal prerok Mihej: »In ti, Betlehem, zemlja Judova, nisi nikakor najmanjši med vojvodi Judovimi; kajti iz te bo izšel vojvoda, ki naj

vlada moje ljudstvo Izrael.« (Mat. 2, 6.) Herod je torej vedel, kdaj in kje se je rodil Zveličar sveta. Prejel je torej isto milost, isto vabilo, kakor Modri. Še celo rekel je, da ga pojde molit, pa ni šel. Bil je hinavec, lažnik, zastaran grešnik. Ker je zavrzel božje vabilo, je tudi zapravljal milost božjo. Bog ga je prepustil njegovi grešni volji, njegovi slepoti. Herod je živel naprej v svojih grehih, nakladal je greh na greh, in končno je umrl nespokorjen, umrl je nesrečne smrti.

Ljubljeni v Kristu! Herodu so podobni vsi grešniki, ki odlašajo pokoro od dneva do dneva, ki odlašajo pokoro na poznejša leta. A o teh letih ne vedo, ali jih bodo doživeli ali ne. Vsi zveličavni opomini, vsa svarila so pri njih brezuspešna. Pa le počakajte, tako smemo klicati takim grešnikom, le odlašajte poboljšanje, godilo se vam bo, kakor hudobnemu Herodu! Mi niti ene besede ne najdemo v svetem pismu, ki bi bila takim grešnikom v tolažbo. Ko so namreč nekoč vprašali božjega Zveličarja, ali je število teh, ki bodo zveličani, malo, tedaj Zveličar ni naravnost odgovoril na stavljeno vprašanje. Rekel je to-le: »Trudite se, da pridete skozi ozka vrata; kajti povem vam, mnogo jih bo skušalo priti, pa ne bodo mogli.« (Luk. 13, 24.) Mnogi bodo prepozno prišli. Prišli bodo šele takrat, ko bodo vrata že zaprta. Začeli bodo trkati na vrata, rekoč: »Gospod, odpri nam!« (Luk. 13, 25.) A Gospod jim bo odgovoril: »Ne poznam vas, odkod ste; odstopite izpred mene vsi hudodelci!« (Luk. 13, 27.) Predragi! Koliko izmed nas jih bo zveličanih? Malo ali veliko? Jaz tega ne vem, rečem vam samo, kar je rekel Jezus: »Trudite se, da pridete skozi ozka vrata; kajti povem vam, mnogo jih bo skušalo priti, pa ne bodo mogli.« (Luk. 13, 24.) Pa vi bi radi imeli na to važno vprašanje bolj določen odgovor. Torej poslušajte, o katerih pravi Kristus, pravi sv. Pavel, da ne bodo zveličani! Če vemo, kdo ne bo zveličan, potem vemo tudi o sebi, ali smo vredni nebes ali ne. V sv. pismu beremo, da noben nečistnik, noben maščevalec, noben pijanec, noben tat, noben slepar in goljuf, noben zanikaren oče, noben neposlušen otrok ne pojde v nebesa.

Iz teh besed lahko spoznate, koliko ljudi bo zveličanih in koliko ne. Tudi lahko spoznate, ali bodete vi zveličani ali ne. Preden končam svoj današnji govor, še enkrat ponovim Jezusove besede: »Trudite se, da pridete skozi ozka vrata; kajti povem vam, mnogo jih bo skušalo priti, pa ne bodo mogli!« (Luk. 13, 24.) Jaz tem besedam Odrešenikovim nič ne dostavljam, temveč rečem le-to: pričeli smo novo leto. Preživeli ga vsi ne bomo. Za marsikaterega izmed nas je to leto zadnje. In za katerega?

To ve le Bog sam. Pač pa ve vsakdo izmed nas, ki dobro preišče svoj dušni stan, kam bo prišel, ako ga ljubi Bog pokliče letos pred svoj sodnji stol. Prišli bomo tja, kamor gremo. Če hodimo pot pravičnosti, resnične pokore, če Boga iščemo z resnično pokoro, ga bomo tudi našli. Kdor pa hodi široko pot grešnega življenja, kdor milost božjo zlorablja, odlaša poboljšanje, bode Boga našel prav tako, kakor ga je našel hudobni Herod, našel ga bo kot neskončno pravičnega Sodnika, kot neizprosnega maščevalca. Amen.

Montanus.

Prva nedelja po razglašenju Gospodovem.

Posvečevanje nedelj in praznikov.

Vsaka vera je imela in ima gotove dneve, ki so prav posebno določeni za češčenje božje in za molitev. Moze-sova postava je zaukazala posvečevati sobotni dan in vrhu tega še gotovo število praznikov, h katerim so morali dorastli judje v Jeruzalem v tempelj. Tako vidimo v evangeliju današnje nedelje, kako gresta Jožef in Marija v tempelj, kako zgubita pri tej priliki Jezusa in kako ga najdeta tretji dan v tempeljnu sedečega med učenički postave, ki se čudijo modrosti njegovih odgovorov.

Zapoved posvečevati praznike velja tudi nam, da s tem pokažemo svojo odvisnost od Boga in da njega prosimo potrebnih milosti. Akoravno imajo vse vere gotove dneve, ki so posvečeni Bogu, se jih najde dandanes toliko, ki skrunijo nedelje in praznike in ki opravičujejo to skrunitev s tem, da pravijo: »Ob nedeljah in praznikih moramo tudi jesti, zato pa moramo delati, da si živež zaslužimo.« — Kaj porečemo na ta ugovor?

Ta ugovor je opravičen le za one, ki menijo, da je človek zgolj le žival. Z ljudmi te vrste se seveda ne moremo pečati danes. — Kdor pa ve in veruje, da človek ne obstoji le iz telesa, marveč tudi iz neumrjoče duše, ta mora tudi pripoznati, da človek nima le potreb, katere ima tudi žival, da ima marveč tudi želje, ki segajo višje, da ima torej tudi duša svoje potrebe.

Namen človekov je kaj višjega, presega čas in sega v večnost. Slasti tega življenja človeka ne morejo zadovoljiti in vsa časna sreča ne more docela zadostiti zahtevam našega srca. Človek ima dušo, ki je postavljena za poskušnjo na ta svet, da se s prosto voljo odloči za srečno večnost, katera ji je obljubljena. Bog pa je rekel človeku nekako

tako-le: »Šest dni ti dam v tednu, da skrbiš za časno svoje življenje, sedmi dan pa si pridržim sam zase. Ta dan moraš počivati in posvetiti ga moraš meni tvojemu Stvarniku! Ta dan misli zlasti na svojó dušo in njene potrebe. Ta dan prosí mene za potrebne milosti, da moreš pošteno in pravično živeti na svetu!« — Da je to res božja zapoved, nam priča sv. pismo na nešteti mestih, nam pričajo vsi narodi in vse vere, ki so imele in imajo gotove dneve odločene za bogočastje. To zaveznost so narodi sprejeli in ohranili od prvotnega razodenja.

Ako pa so vsi narodi čutili potrebo posvetiti Bogu gotove dneve, se je to zgodilo tudi zato, ker so bili prepričani, da je poleg časnega življenja še drugo, neminljivo življenje, za katero je treba skrbeti z molitvijo. Vsi narodi so čutili in čutijo potrebo jesti in piti vsak dan in vendar praznične dneve niso delali, marveč počivali. Ugovor torej: »Delati moram tudi v praznikih, ker tudi takrat jem« je nov in nasproten splošnim navadam vsega človeštva in nasproten zakonu, ki je star kakor človeštvo.

Zapoved nedeljskega počitka pa ni le verska, marveč ima svoj razlog tudi z ozirom na časni blagor, na zdravje in blagostanje človeštva.

Za časa velike francoske revolucije so brezverci v svoji nestrpnosti hoteli pomesti z vsem, kar je spominjalo na krščanstvo; zato so odpravili tudi nedelje in določili so za počitek vsak deseti dan. To novotarijo so nekateri že kar v začetku prezirali, drugi pa, ki so hoteli računati z njo, so spoznali, da bi bilo prehudo in prenaporno počivati le vsak deseti dan. To dejstvo je opazoval angleški zdravnik dr. Farre in sporočil je angleškemu parlamentu, da je počitek vsak sedmi dan tudi z ozirom na človeško zdravje potreben. Res je sicer, da človek nima le telesa, marveč tudi dušo in njene moči, razum in voljo, da torej prenese marsikaj vsled svoje volje; toda ko bi le za dolgo hotel prezirati dolžnost počitka vsak sedmi dan, bi si krajšal življenje in prerano bi opešal. Ako pa ima vsak dolžnost skrbeti za zdravje in ohranitev telesnih moči in življenja, je gotovo tudi zapoved počitka vsak sedmi dan utemeljena ne le v verskem, marveč tudi zdravstvenem oziru.

Ta zapoved pa meri tudi na blagostanje človeško. Delo je vzrok in vir bogastva. Čim boljše je delo, tem več je vredno. Delo brez počitka postane slabo, človek postane podoben stroju. Nedeljski počitek prekine delo, prinese razvedrila, daje ljubezen do dela in vsled tega postane delo zdatneje. — Gotovo so Angleži dobri gospodarji, ki ne tratijo zaman produktivnih moči, jih marveč vestno in skrbno porabijo. S krčevito pridnostjo in vztrajnostjo se

delu med tednom, sedmi dan pa počivajo vsi. Nikjer ni nedeljski počitek tako strogo ukazan, kakor ravno na Angleškem.

Počitek pa je potreben tudi z ozirom na družinsko in socialno življenje. Vsled odsotnosti delavcev, ki so zaposleni po tovarnah in delavnicah, so družinske vezi nekako zrahljane. Na praznik in v nedeljo pa je oče zopet popolnoma vrnjen družini, kateri se vsaj ta dan lahko popolnoma posveti. Med tednom se marsikomu zdi, ko pride utrujen domov, da mu je družina težko breme, toda to težko breme postane sladko in vzrok mnovega veselja v nedeljah in praznikih, seveda ako vlada ljubezen in zmernost v hiši. — V nedeljo pa se zbližata tudi delodajalec in delavec eden drugemu v hiši skupnega očeta v cerkvi, ako se le hočeta, ako poslušata v cerkvi nauke in zapovedi pravičnosti in ljubezni. Gotovo pa je tudi, da služba božja blaži človeka, da je tedaj oni, ki se ne zmeni več za nedeljski počitek in zaukazano službo božjo, sposobnejši za vsako hudobijo, kakor oni, ki obiskuje službo božjo in posvečuje Gospodov dan. Ko bi natančno popraševali po ječah in kaznilnicah, bi v njih našli nepregledno večje število skruniteljev nedelj in ljudi, ki to skrunitev z zgoraj omenjenim ugovorom zagovarjajo, kakor pa ljudi, katerim je zapoved posvečevanja nedelj in praznikov bila vedno sveta. Ta zapoved je torej človeku koristna tudi v družinskem in družabnem, ali socialnem oziru. Nespameten je torej ugovor: ker tudi v nedeljah jem, moram tudi te dni delati.

Ako se šest dni skrbi za telo, ki bo izročeno črvom v jed, naj se skrbi vsaj en dan v tednu tudi za dušo, ki je odločena za večno blaženost. Iz vsega do zdaj le na kratko povedanega pa spoznate, kako modra je ta zapoved in kako dober je Bog, ki te zapovedi ni dal tolikanj sebi v čast, marveč mnogo bolj nam v korist. Posvečujte torej vestno Gospodov dan s tem, da ga ne skrunite s težkim delom in s tem, da se pridno udeležujete službe božje. Posnemajte sv. Družino in Gospod vas bode blagoslovil.

Rev. Jos. Pollak.

Druga nedelja po razglašenju Gospodovem.

O dolžnostih zakonskega stanu.

Bil je pa tudi Jezus povabljen
in njegovi učenci na ženitnino.
Jan. 2. 2.

V Kani na Galilejskem se obhaja glasom današnjega sv. evangelija ženitnina, ki je seveda posledica izvršene poroke. Tamošnji ženin in nevesta sta se bila postavno poročila in sta tako stopila v zakonski stan. S tem korakom sta prevzela težko breme dolžnosti tega stanu, katero bosta morala nositi celo življenje. Ta dogodek mi daje danes povod, govoriti o dolžnostih zakonskih ljudi. Ogle dati si jih hočemo po vrsti v treh delih propovedi in sicer 1. dolžnosti, ki jih imajo poročenci skupno, 2. posebne dolžnosti moža do žene in 3. dolžnosti žene do moža. Poslušajte, predragi, to važno vsebino moje današnje pridige s potrebno pazljivostjo!

I. Zakonska vez veže moža in ženo ozir telesa tako trdno, da ne veljata več za dve osebi, ampak za eno meso. To zatrjuje pri sv. Matevžu (19. 6.) Kristus sam, rekoč, da »bosta dva v enem mesu«.

Iz te tesne zveze vaših teles, kršč. poročenci, izvira nerazdružljivost vašega zakona. Narava zahteva telesno združenje le dveh oseb različnega spola, da se rodi otrok; ona zahteva, da se otrok od dveh zakonskih skupno vzgaja in po njeni uredbi more tako tesna vez telesa in duše, kot je za zakon potrebna, obstajati le med dvema osebama.

To tesno in nerazdružljivo zvezo dveh, in ne več, zakonskih oseb, katero zahteva naravno pravo, ukazuje tudi božja postava. Farizeji so nekoč vprašali božjega Učenika, če zakon ne dopušča nobene razdružitve. In Kristus jim je odgovoril: »Ali niste brali, da, kateri je ustvaril od začetka človeka, je ustvaril moža in ženo in je rekel: Za tega voljo bo človek zapustil očeta in mater in se bo svoje žene držal in bosta dva v enem mesu. Torej nista več dva, ampak eno meso. Kar je torej Bog združil, naj človek ne loči.« Zakonska vez je vsled tega nerazdružljiva, le smrt jo lahko pretrga. Platon, paganski modrijan, je to zgolj s svojo pametjo spoznal in pisal, da iz enega moža in ene žene kot iz dveh nepopolnih delov postane ena popolna celota. Kakor se ne more en sam človek razdružiti, tako tudi ne mož in žena.

Nerazdružljiv je torej zakon že po naravni in božji postavi sploh, med nami kristjani pa še posebno. Naš zakramentalni zakon je podoba najtesnejše in najnerazdružljivejše zveze Kristusove s svojo ljubljeno Cerkvijo. Kakor se Gospod ne bo ločil od svoje Cerkve do konca sveta, tako se tudi ne more mož od svoje žene do smrti. »Kdorkoli se loči od svoje žene in drugo vzame, prešuštvuje, pravi Zveličar, in kdor ločeno vzame, prešuštvuje.« (Mat. 19. 9.) Ko sv. Pavel poučuje novospreobrnjene Korinčane o zakonskih dolžnostih, piše: »Tem pa, ki so v zakonu, ne zapovem jaz, ampak Gospod, da naj se žena od moža ne loči; ako se pa loči; naj ostane neomožena... Tudi mož naj žene od sebe ne spusti.« (I. Kor. 7. 10.)

Med skupne dolžnosti zakonskih spada nadalje dovoljenje izvrševanja zakonske pravice. Vaš zakramentalni zakon, kristjani, je sveta pogodba, s katero ste se telesno popolnoma izročili vzajemno, tako da ima v zakonu drug nad telesom drugega enako pravico in oblast. Sv. Pavel piše: »Žena nima oblasti nad svojim telesom, ampak mož; ravno tako tudi mož nima oblasti nad svojim telesom, ampak žena. Ženi naj mož stori dolžnost, ravno tako tudi žena možu.« (I. Kor. 7. 4. 3.) To je ukaz apostolov in zoper ta sv. ukaz ni kmalu vzroka za oproščenje. Velik greh bi bil, če bi iz netehtnih vzrokov en zakonski drug odrekal ali kratil svojemu zakonskemu drugu zakonsko pravico in obtožiti bi se moral pred sodnim stolom božjim v zakramentu sv. pokore. A krščanski poročenci naj se poslužujejo svoje zakonske pravice pametno, pošteno in zmerno ter tako, kakor odgovarja namenu njihovega stanu, ki ga je Bog po naravi določil. Sv. Pavel pravi: »Častljiv bodi zakon v vseh rečeh in zakonska postelja bodi neomadeževana.« (Hebr. 13. 4.) Več ne smem govoriti o tej stvari v tej mešani družbi. Kdor ima v tem oziru kak dvom, naj popraša svojega spovednika.

Nadaljnja prevažna skupna dolžnost zakonskih je krščanska vzgoja otrok. Tresem se pri premišljevanju o važnosti te dolžnosti in neka groza se me polašča, videč veliko zanikarnost večine krščanskih staršev ozir izpolnjevanja te sv. obveznosti. Toda ker sem o tem predmetu že opetovano razpravljal in upam, da je še v živem spominu, ga danes preskočim in navedem naposled zadnjo skupno dolžnost krščanskih poročencev, ki je medsebojna zakonska ljubezen.

Ker sta mož in žena po svetopisemskih besedah leno meso, morata biti tudi enega mišljenja, enega srca. Vzajemna ljubezen zakonskih mora biti iskrenejša in zve-

stejša od ljubezni otrok do staršev; kajti »človek bo očeta in mater zapustil in se držal svoje žene«, tako smo slišali govoriti Gospoda.

To zapoved zakonske ljubezni daje Bog po naravi celo paganskim zakonskim. Kako prisrčna mora biti ta ljubezen še le pri krščanskih poročencih, ker njihov zakon predstavlja zvezo Kristusa s Cerkvijo. Ljubezen krščanskih zakonskih mora biti vseskozi podobna ljubezni Kristusovi do njegove Cerkve. In kakšna je ta Gospodova ljubezen? Skrbna, zvesta in stanovitna je. Taka mora biti tudi zakonska ljubezen.

Kristusova ljubezen do Cerkve je najpreje skrbna. Kako skrbno je Gospod hodil tri leta okoli in učil. Kako skrbno si je izvolil apostole in jih poučeval, da bi mogli nadaljevati njegovo delo! Kako skrbno jih je tolažil, kako skrbno jih zagotavljal svoje trajne pomoči! Kako skrbno je poslal svoji Cerkvi Sv. Duha in kako skrbno jo ohranjuje in vodi vsa stoletja obstoja! — Vidite, krščanski zakonski, tako skrbna mora biti tudi vaša ljubezen! Skrbno morate odvrčati drug od drugega časno in večno škodo, skrbno pospeševati telesni in dušni blagor drug drugega! Zoper ljubezen se pregrešite, kolikorkrat vsled brezskrbnosti zadene zakonskega druga telesna ali dušna nezgoda in ta greh je velik ali majhen, kakršna je ravno tudi nezgoda.

Ljubezen Kristusova do Cerkve je drugič tudi zvesta. Odkar je Gospod ustanovil Cerkev, odkar si jo je izvolil za svojo nevesto, odkar se je z njo poročil, ji ni postal nikdar nezvest, je ni nikdar zapustil. Njo samo ljubi in ji vse izpolni, kar ji je obljubil. — Glejte, krščanski poročenci, vzor vaše zakonske zvestobe! Obljubili ste si jo s slovesno prisego. Vse vaše nagnjenje, vse dopadenje, vsa prisrčnost, vsa iskrenost, vse želje, vse vaše srce gre za Bogom, le vašemu zakonskemu drugu ali družici. Vse, kar se v tem oziru obrača drugam, je napačno, krivično, pregrešno, prelom prisega.

Slednjič je pa Kristusova ljubezen do Cerkve tudi stanovitna. Do konca sveta ne bo zapustil Gospod svoje ljubljene neveste, tako ji je obljubil pred svojim vnebohodom. — Tako stanovitna mora biti naposled tudi vaša zakonska ljubezen. Kakor okrogli poročni prstan nima konca, tako ga ne sme imeti tudi vaša ljubezen in zvestoba, saj prstan ravno to pomenja. Naj zakonski drug izgubi vso lepoto, naj ga pohabi bolezen ali kaka druga nesreča, naj pride ob vse imetje, sploh naj se mu pripeti karkoli, ljubezen in zvestoba mu je njegov zakonski drug dolžan do smrti.*

Srečen tisti zakon, v katerem cvetě ta trajna ljubezen! To je rajski zakon. Nesrečen pa tisti zakon, v ka-

terem sta sicer mož in žena vprežena v en jarem, pa vlečeta vsak na drugo stran! Da bi pač takih nesrečnih zakonov nič ne bilo!

Navedel sem skupne dolžnosti zakonskih, ki izvirajo iz narave zakona, iz postave božje, in najbolj iz pomena zakona, ki je predstavljeni Kristusovo zvezo s Cerkvijo. Zakramentalna zakonska vez je nerazdružljiva in veže telesa do smrti, duše pa v skrbno, zvesto in stanovitno ljubezen.

II. V drugem delu si oglejmo sedaj posebej dolžnosti moža!

Zakonskega moža treba premišljevati z dveh strani. On je prvič mož svoje žene, drugič predstojnik hiše in družine.

1. Kot mož mora svojo ženo vladati s tem, da jo ljubi, živi, z njo potrpi, jo poučuje in svari. Te dolžnosti ima mož do žene.

a) Ne govorim tu, predragi, o zakonski ljubezni in zvestobi, o kateri sem ravnokar razpravljal, ampak o osebni ljubezni moža do žene. Glede na to rečem, naj mož ljubi svojo ženo pametno; ljubi naj jo, kot Kristus svojo Cerkev; ljubi naj jo, kot svoje telo, kakor opominja sv. Pavel. (Ef. 5. 25. 28.) Nikar naj mož ne muči žene z ljubosumnostjo, ker Sirah piše (9. 1.): »Ne bodi sumljiv do žene svojega naročja.« Kdaj je bil tudi Kristus ljubosumen na svojo Cerkev? Ali kdo je bil kdaj ljubosumen na svoje telo? Vrhtega je ljubosumnost nepotrebna, sramotna in škodljiva. »Veseli se narveč z ženo svoje mladosti — in v njeni ljubezni se vedno veseli,« tako ukazuje sv. pismo. (Preg. 5. 18. 19.)

Ljubezen moža do žene pa ne sme biti strahopetna. Mož ne sme ljubiti svoje žene tako po otročje, da bi ji prepustil gospodarstvo. Sv. pismo svari: »Ne dajaj ženi oblasti..., da nad teboj ne gospodari in da ne boš osramoten.« (Sir. 9. 2.) In sv. Pavel piše: »Ne pripustim pa ženi..., da bi nad možem gospodovala.« (I. Tim. 2. 12.) Večina žensk je vladoželjna, in kaj hitro lahko mož izgubi vajeti. Kako sramotno za moža je pa slišati, da tu ali tam »žena hlače nosi«!

Nadalje ne sme biti ta ljubezen tako popustljiva ali odjenljiva, da bi mož kdaj ravnal ženi na ljubo zoper svojo vest in Boga. Mož naj svojo ženo ljubi le, kakor samega sebe, nikakor pa ne bolj, kot Boga in svojo dušo. Spodbuden zgled Boga zveste ljubezni je vsem možem zapustil slavni angleški državnik Tomaž Mor. Na ukaz svojega odpadlega kralja v ječo vržen je imel na izbero, ali umreti ali se vdati krivični zahtevi kraljevi. Kaj se zgodi? Alojzija, njegova žena, ga

obišče v ječi, se mu dobrika, ga prosi in roti, naj vendar privoli v kraljevo zahtevo in naj tako ohrani svoje življenje njej in otrokom. Toda kaj stori stanoviti mož? Vedoč, da treba Boga bolj ljubiti kot svojo družino, vpraša Alojzijo: »Kaj meniš, koliko časa bi pa midva še lahko skupaj živela?« Ona mu odgovori: »Kakih 30—40 let.« »Tako, se ti lj zdi torej vredno,« ji odvrne Tomaž, »zapasti večnemu pogubljenju, da bi mogel s teboj živeti še 40 let?« Ostal je stanoviten in se je raje dal za pravico obglaviti. — Tudi vi, krščanski možje, ne smete iz ljubezni do svojih žen nikdar žaliti Boga! »Kdor ljubi očeta ali mater ali sina ali hčer bolj, kot mene,« pravi Zveličar, »ni mene vreden« (Mat. 10, 37), in jaz pristavim: Kdor ljubi svojo ženo bolj kot Boga, ni vreden uživanja Boga v nebesih.

b) Drugič je mož dolžan, svojo ženo preživljati. Mož je bil, kojemu je Bog rekel v raju: »V potu svojega obraza boš jedel kruh.« (I. Moz. 3, 19.) Ta božji izrek je kazen greha. Z dušnim ali telesnim delom mora mož preskrbovati ženi in otrokom vse potrebno za življenje. Žena mu zamoži gotovo premoženje in mu prepusti oskrbnišvo vsega imetja; po božji ustanovitvi zakonskega stanu sta pa oba v enem mesu. Zato mora mož skrbeti za ženo kot zase. Kajti kdo ne skrbi za svoje telo? Če se pa zgodi, da postane mož nezmožen preživljati svojo družino, zadene ta dolžnost seveda ženo, ker kot od Boga možu dana pomočnica mora to nadomestovati, kar mož ne zmore. Gorje vsem onim možem, ki zanemarjajo to svojo dolžnost in pusté zaradi lenobe ali zapravljivosti ženo in otroke stradati in revščino trpeti!

c) Tretjič mora mož z ženo potrpeti. Sv. Peter piše (I. 3. 7.): »Možje, ravnajte z ženami po pameti, kakor s slabjšim ženskim spolom, in jih imejte v časti, ker imajo tudi one deležne biti milosti življenja.« In res! Ženske so od narave polne slabosti, imajo redkokdaj veliko razsodnosti in so podvržene hudim strastem. Kaj je torej potrebnejše, nego da mož po pameti odjenja, da ženi prizanaša, da z njo potrpi po geslu: Pametni odneha!

Kako potrpežljiv je bil Job s svojo nespametno ženo! Le berite v zgodbah! — Kakšno potrpežljivost je imel poganski modrijan Sokrat s svojo hudobno Ksantipo! Navajam iz njegovega življenja neko dogodbo. Sokrat pride nekoč pozno domov; hišna vrata so zaklenjena, hudobna ženska mu jih noče odpreti, ampak skozi okno ga psuje in zmerja. Vse mu reče razen človek. Toda kaj stori modrijan? Mirno se vsede pod okno in mirno tudi poslušaj grajo, dobro osoljeno s pouličnimi priimki. Ko se je prepirljiva žena izklepetala, vzame naposled lonec

vode in jo mirnemu možu izlije na glavo. Sedaj je pa Sokrat pač vzkipel, si mislite, kaj ne? Ni se raztogotil, ne, ampak krotko reče: To sem si pač mislil, da za takim gro-mom pride tudi ploha.

Učite se, krščanski možje, na tem zgledu potrpežli-vosti do žen! Kaj hočete tudi drugega storiti? Jezi z jezo nasprotovati se pravi v ogenj olje vlivati. Je pa li to pa-metno? Steklemu psu se treba izogniti, in jeznemu člo-veku tudi. »Ni je pa večje jeze, pravi sv. pismo, kakor ženska jeza.« (Sir. 25, 23.) Pameten mož naj počaka, da se nevihta poleže; bo že pozneje našel priložnost, svojo nespametno ženo poučiti ali jo posvariti. In ta pouk in svaritev sta četrta dolžnost moža.

d) Bog je dal možu več razuma kot ženi in mož je glava družine, torej tudi glava žene, in zato mora ženo poučevati in svariti. »Žene naj svoje može vprašajo, ako hočejo v čem poučene biti,« ukazuje apostol Pavel. (I. Kor. 14, 35.) Kajti v nravnem pomenu je mož razum, žena pa počutnost. Komu je dal Bog zapoved zdržati se prepovedanega sadu v raj? Ali ne možu? In Adam je moral potem Evo poučiti o tej volji božji. Kako rahlo je Jakob poučil in posvaril svojo Rahelo, David svojo Miholo, Job svojo ženo, Tobija svojo zakonsko dru-žico! Tako krotko, krščanski mož, naj bo tudi tvoje po-učenje in posvarjenje žene! Ti predstavljaš Kristusa, žena Cerkev. Dati moraš torej zgled krotkosti, da boš mogel ženi reči, kar je Gospod rekel svoji Cerkvi: Učite se od mene, ker sem krotak in ponižen od srca. Kako slab vtis napravlja na otroke, posle, sosede in druge, če je mož do svoje žene surov v besedah in dejanju radi vsake njene napake. Saj ni njegova sužnja, ampak pomočnica, dru-žica, katero je dolžan spoštovati, ne pa se obnašati do nje kot trinog. Vse nespametno, surovo in nezmerno strahovanje žene je greh zoper krščansko krotkost, za-konsko ljubezen in vzajemno spoštovanje.

2. Mož je pa tudi predstojnik hiše in družine. Kot tak je njima dolžan čuječnost in skrb za vzdr-žavanje krščanskega hišnega reda. »Ako pa kdo za svoje, in zlasti za domače nima skrbi,« pravi apo-stol Pavel, »je vero zatajil in je hujši od nevernika.« (I. Tim. 5, 8.) Strašen izrek! Žalovati moram, krščanski možje, da mi splošna skušnja kaže mnogo hiš, katerim načelujejo taki neverni gospodarji. Koliko greha se zgodi v takih hišah! Pa koliko manj bi se ga zgodilo, če bi go-spodarji imeli bolj čuječe oko na svoje podložnike obojega spola, če bi bolj pridno zapirali hišne duri, ponoči včasih pogledali, če se nič ne voglari! Kako bodo brezskrbni go-spodarji pred sodnim stolom božjim enkrat zagovarjali

oropano nedolžnost hčera, oskrunjeno čast dekel, pohujšanje sinov in razuzdanost hlapcev! »Gorje takemu človeku,« moram klicati z Gospodom, »bolje bi mu bilo, da bi ne bil rojen tisti človek.« (Mat. 26, 24.) Še hujše gorje pa onim gospodarjem, ki dovolé svojim poslom takoj ob sprejemu v službo grešne prostosti!

Vem, kaj navajajo taki gospodarji v svoje opravičenje. Pravijo, da ni dobiti sicer poslov. Spotakljivo opravičenje! O pohujšljivi roki, noki, očesu, pravi Zveličar, da se jih je bolje znebiti, kot radi njih biti pogubljen. Hočeš li torej ti radi pohujšljivega posla rajši pogubljenje, nego pa ne sprejeti ga ali ga odsloviti? Vrhtega želiš srečo in blagoslov svoji hiši. Bo pa li Bog osrečeval tvojo hišo, če imaš sprijene ljudi v njej? V knjigi Jozue (7.) beremo, da je Bog izraelsko ljudstvo nekoč kaznoval samo zato, ker je bil med njim en sam grešen človek, po imenu Ahan. Nasprotno pa je blagoslovil hišo Putifarjevo zaradi bogaboječega Jožefa, in Labanovo zaradi pobožnega Jakoba. Večja je korist in manjša je škoda ali izguba biti brez posla, kot imeti slabega. Izpolnjujočemu božjo voljo ti bo Bog svoječasno že poslal dobrega služabnika v hišo.

Glej, krščanski mož in gospodar, to so tvoje dolžnosti, ki ti jih nalaga zakon! Svojo ženo moraš ljubiti, živiti, z njo potrpeti, jo poučevati in svariti, na svojo hišo in družino pa moraš čuječe paziti, vzdržavajoč krščanski hišni red.

III. Preidimo k dolžnostim žene — Žena ima vsled svoje zakonske zveze veliko dolžnosti z možem skupno. Govoril sem že o njih. Otroška vzgoja in čuječnost nad družino, zlasti nad ženskimi osebami, se je prav tako tiče kot moža. Zato velja tudi zanjo vse to, kar sem povedal za moža.

Dolžnosti, ki zadevajo pa žene do mož posebej, obstojé v podložnosti in pokorščini.

Podložnost in pokorščina sta bili ženi od Boga samega naloženi v raju. Eva ni hotela biti svojemu Stvarniku podložna, zato jo je podvrigel njenemu možu: »Pod oblastjo moža boš,« ji je rekel, »in on bo nad teboj gospodoval.« (I. Moz. 3, 16.) Ostra zapoved, pa zaslužena kazen za greh! Greh je spravil ženo pod moževo oblast, greh se pa ni začel po možu, ampak po ženi. »Adam ni bil zapeljan po hudobnem duhu, ampak žena je bila zapeljana v greh,« pravi apostol Pavel. (I. Tim. 2, 14.) Zato je pa »glava žene mož,« trdi isti apostol. (I. Kor. 11, 3.) Pa še neki drug vzrok navaja, zakaj ima mož prednost pred ženo. »Adam je bil najprej ustvarjen, piše (I. Tim. 2, 13), potem Eva.« »Ni namreč mož iz žene, ampak žena

iz moža. Ni ustvarjen mož zavoljo žene, ampak žena zavoljo moža.« (I. Kor. 11. 8. 9.) Vsled tega »naj bodo tudi žene podložne svojim možem v vseh rečeh.« (Ef. 5, 24.) Same apostolove besede! Da, »žene naj bodo možem podložne, kakor Sara,« pravi sv. Peter, »ki je bila pokorna Abrahamu in ga je svojega gospoda imenovala.« (I. 3. 1. 6.) Podložnost in pokorščino si, krščanska žena, svojemu možu pri oltarju prisegla, in le pod tem pogojem ti je Cerkev dala moža. Ta podložnost in pokorščina se pa tiče le poštenih in dovoljenih reči. Če bi mož od tebe terjal kaj prepovedanega, si dolžna seveda Boga bolj ubogati kot moža.

Ta od Boga naložena podložnost mora pri ženi roditi neko gotovo spoštovanje do moža. »Vsak naj ljubi svojo ženo, kakor samega sebe,« pravi apostol (Ef. 5, 33), »žena naj se pa boji svojega moža,« ne sicer tako, kakor se hlapec boji gospodarja, ampak kakor otrok ljubi očeta in se ga hkrati boji z dolžnim spoštovanjem. Nasprotuje torej razumu, božjemu ukazu, sv. pismu in pravemu redu, če hoče žena gospodovati nad možem. Nič ne zagreni zakona bolj nego upornost žene, nič ga ne sladi bolj nego voljna pokorščina žene. Lep zgled v tem oziru je vsem krščanskim ženam zapustila sv. Monika. Imela je poganskega osornega moža. A znala se je tako vesti do njega, da ni prišlo nikdar do prepira. Dočim so druge žene, ki so imele mnogo mehkejše može, tožile nad njihovo odurnostjo in se je ta surova odurnost večkrat kazala tudi na ženskih telesih, ni Monika nikdar tožila nad svojim možem. Sad njene pametne podložnosti je bil domači mir, in naposled spreobrnjenje moža h krščanski veri in večji krotkosti.

Posledica dolžne podložnosti žene je, da nima pravice razpolagati s skupnim premoženjem po svoji volji. To pravico ima mož kot predstojnik in gospodar; z njegovo vednostjo in voljo mora žena vse ukreniti in gospodinjiti, njega mora vse poprašati, ž njim se posvetovati, on mora dati dovoljenje za vse izdatke. In pameten mož, videč, da so ti ali oni izdatki potrebni za gospodinjstvo, ne bo varčni ženi odrekel sredstev v koristno porabo. Le če bi bil mož velik pijanec ali zapravljevec, ki bi ne hotel dovoliti za dom potrebnih stroškov, bi smela žena v tem oziru marsikaj na svojo pest ukreniti, a kolikor mogoče tako, da bi ne nastal kreg in prepir ali še kaj hujšega.

Tako, predragi v Gospodu, sem vam razložil o zakonskih dolžnostih vse, kar sem smatral za potrebno. Pri premišljevanju teh dolžnosti se mora pač neki sv. strah polastiti vseh poročencev. Zveličar je nekoč razložil fari-

zejem in učencem le nerazdružljivost zakona. Preplašeni nad tem so rekli: »Če je tako človekova reč z ženo, ni dobro ženiti se.« (Mat. 19, 10.) Kaj bi bili neki šele rekli, če bi jim bil Gospod tako natanko razložil vse dolžnosti zakonskega stanu, kakor sem jih jaz vam? Premislite, zakonski ljudje, da je od izpolnjevanja ali od zanemarjanja vaših dolžnosti odvisno vaše zveličanje ali pogubljenje! Verujte mi, veliko ljudi bi bilo v nebesih z Abrahamom, Izakom, Jakobom, če bi se ne bili nikdar poročili; tako bodo pa zavrženi, če se pravočasno ne spokore in popboljšajo. Potolaženi bodite pa tisti poročenci, ki vestno izpolnjujete dolžnosti svojega zakonskega stanu, ter tako mnogo delujete za zveličanje, ker je boste tudi dosegli! Amen.

Po Graserju: **K. Čik.**

Tretja nedelja po razglašenju Gospodovem.

Duhovniki molijo, poučujejo in tolažijo.

Gotovo je vsak človek vreden spoštovanja, naj si bo bogat ali ubog, delodajalec ali pa delavec. Vendar pa je med raznovrstnimi stanovi stan, kateremu izkazujejo verni kristjani največje spoštovanje, neverni in slabi kristjani pa največje zaničevanje. Že ste uganili, da mislim duhovski stan. Ako boste vprašali take ljudi, zakaj da zaničujejo duhovski stan, vam bodo odgovorili: zato, ker duhovniki nič ne koristijo človeški družbi. V današnjem evangeliju pošilja Gospod Jezus Kristus gobavca k judovskemu duhovniku rekoč: »Pojdi, skaži se duhovnu!« — Judovsko duhovenstvo je bilo le senca katoliškega duhovništva, ki ima nadaljevati Jezusovo delo na zemlji. Poglejmo, so li duhovniki res nekoristni človeški družbi?

Vzemimo, da bi bili duhovniki res nekoristni človeški družbi, ali bi bilo potem zaničevanje opravičeno? Ali so mar bogatini, ki le jedo in pijejo in se ne zmenijo za toliko Lazarju podobnih revežev, koristni človeški družbi? Ali pa berači, ki so drugim v nadlego, ali so ti koristni? In vendar, ali smemo radi tega bogatine in berače zaničevati in prezirati? Sicer pa poglejmo delovanje duhovnikov in odgovorimo si potem, ali so duhovniki človeški družbi res nekoristni. Kaj pa dela duhovnik? On moli, on poučuje, on tolaži. Da more vse to troje lažje storiti, zato žrtvuje on celo družinsko srečo, ostane celo življenje sam in se, ako ga kliče dolžnost, izpostavi raznovrstnim nevarnostim.

On moli. Duhovnik opravlja duhovne ure ali brevir ne le zase, marveč za celo Cerkev. Kakor nekdanj David, tako hvali tudi duhovnik v duhovnih urah Boga sedemkrat na dan in sleherni dan opravlja nekrvavo daritev svete maše na naših oltarjih. Celotna malikovalci so spoštovali svoje duhovnike in spoštujejo jih ljudje vseh veroizpovedi, le slabi kristjani delajo nečastno izjemo. Kako strašno in kolikrat žali človeštvo Gospoda Boga vsak dan! Komu imamo zlasti pripisovati, da je Bog tako neskončno potrpežljiv z grešniki? Ali ne ravno splošnim, javnim molitvam, katere opravljajo duhovniki in zlasti daritvi sv. maše, pri kateri se Jezus Kristus zopet in zopet daruje kot spraven dar za naše grehe in grehe celega sveta?

Verni ljudje bodo temu radi pritrdili, nevernik pa bo rekel, to so same sanjarije. Človeku, ki nadnaravnega življenja noče pripoznati, je molitev in daritev res brezpomembna in on ne najde v tem nobene koristi. Ali pa more tudi trditi, da so duhovniki brez koristi za človeško družbo, ako pomisli, da oni tudi poučujejo? Ali ni tudi poučevanje duhovnikova dolžnost? Ali ne obstoji poglaviten del njegove službe v poučevanju? Jezus je rekel svojim učencem: »Pojdite in učite vse narode!« Kako je bilo na svetu pred to zapovedjo? Grozna nevednost v najvažnejših rečeh je zagrinjala kakor mrtvaški prt človeštvo. Kje imamo iskati začetek javnih šol, ako ne v katoliški Cerkvi? Sicer pa bodisi, da duhovnik pridiga ali spoveduje, on tudi s tem poučuje. Duhovnikovi nauki store, da so otroci ukaželjni, mladeniči in dekleta nedolžni in zmerni; njegovi nauki store, da so starši vestni v spolnjevanju svojih dolžnosti, da so bogatini radodarni in reveži potrpežljivi. Šole rastejo dandanes iz tal kakor gobe po dežju in vendar se množi surovost in opasno se množi število mladih hudodelnikov. Zakaj? Zato, ker se je v nekaterih državah odvzel duhovniku vsakršen vpliv na šolo. Zdaj se pa že kažejo posledice, pred katerimi mora trepetati človeška družba, kateri dela preglavico pokvarjena mladina, ki je dorastla brez verskega pouka in brez verske vzgoje. Ravno krščanski nauk dela otroke pokorne, starše skrbne in državljane poštene. Človek je že sam na sebi slaboten in tudi kljub vestni vzgoji včasih zabrede. Kam bi šele prišel, ko bi ne imel nobene verske vzgoje! Ravno krščanski nauk, katerega uči in razlaga duhovnik, obsega vse dolžnosti, katere mora človek spolnovati, ako hoče postati časn in večno srečen. Naj se sezida še toliko šol, ako se mladina ne bo učila krščanskega nauka, se nikdar ne bo zavedala svojih dolžnosti in vsled tega tudi ne bo nikdar dospela do časne in večne sreče. Ako pa du-

hovnik kaže pot, ki vodi do začasne in večne sreče, ali mar s tem res ne koristi človeški družbi?

Slednjič pa duhovnik tudi tolaži. Kljub vsem iznajdbam, vsemu napredku so in ostanejo križi in težave neločljivi od človeške družbe. Kamorkoli pogledamo, povsod vidimo bedo, nesrečo in žalost, napram katerim je vsako človekoljubje brez vere nezmožno. Duhovnik je, ki tolaži, on je, ki ponuja tudi najuspešnejša sredstva k tolažbi, on je, ki razlaga pomen, skrivnost in vrednost trpljenja. Ti, ki si imel kdaj trpeti, hudo trpeti vsled obrekovanja, pomanjkanja, bolezní, ali pa kakor že koli, povej, ali nisi bil potolažen, ako si se pogovarjal z duhovnikom, zlasti pa, ako si sprejel svete zakramente? — Kdo je ustanovil bolnišnice, sirotišnice, gluhonemnice, norišnice? Ako se zamisliš le na sv. Vincencija Pavlanskega, sv. Janeza od Boga, sv. Kamila, Don Boscota, tedaj moraš pripoznati, da duhovniki nikakor niso nekoristni človeški družbi, da ima marveč človeška družba prav od duhovnikov največjo korist.

Ne poslušajte torej onih, ki zaničujejo duhovnike, marveč poslušajte večno resnico, ki pravi: »Kdor zaničuje vas, mene zaničuje.« Res je, da mora pravi duhovnik blagoslavljati onega, ki njega preklinja, odpustiti njemu, ki njega žali, in moliti za one, ki njega preganjajo, res je pa tudi, da Gospod ne bo pustil brez kazni onih, ki napadajo njegove namestnike.

Rev. Jos. Pollak.

Prva predpepelnična nedelja.¹

Mnogo ljudi bo pogubljenih.

»Veliko je poklicanih, a malo izvoljenih.« (Mat. 20, 16.)

Minula je ljubezniva božična doba s svojimi pristrčnimi prazniki: rojstva, obrezovanja, razglasenja in darovanja našega Gospoda Jezusa Kristusa. Zbirali smo se okrog jaslic v družbi pastirjev in modrih, slavili Jezusovo sveto Ime, in praznovali sveto Družino; z Jezusom smo v duhu bežali v Egipt, bivali v Nazaretu, šli z njim na praznike v Jeruzalem. Jezusovo skrito življenje je za nami...

¹ 1. februarja 1920.

Danes pa je nastopila sv. Cerkev v spokorni vijolični obleki, ker začenja strogoverni postni in velikonočni čas. Nekdaj se je začel z današnjim dnevom sveti postni čas. Pokori se sv. Cerkev še sedaj za svoje sinove, ker se ti ne marajo pokoriti, ampak bolj kot kdaj v teh dneh rajajo, uživajo, se vesele in greše. Temu spokornemu duhu je primeren tudi današnji evangelij. Ves je poln resnobe in naukov za nas. Najbolj pa je pretresljiv konec njegov: »Veliko je poklicanih, a malo je izvoljenih.« Da, usmiljena ljubezen in dobrotta božja kliče vesoljni svet, vse ljudi k veri, k pokori in v nebesa. Nebeški Oče vabi vse v svoj vinograd, v svojo službo, obeta vsem neizmerno plačilo; toda, žalibog, mnogi zapró temu milostipolnemu klicu svoja ušesa in svoje srce. Prezirajo očetoovsko vabilo, pa bodo na dan vesoljne sodbe zaslišali glas: »Poberite se izpred mene! jaz vas ne poznam.« Da, mnogo ljudi bo pogubljenih. Toda, to je ostra in strašna beseda, si bo marsikdo mislil. Res, usodepolna, resna in grozna, toda resnična in neoporečna. Predragi v Gospodu! Ne bodimo podobni ptiču noju, ki, preganjan od lovca, skrije glavo pod peruti, češ, da ga lovec ne vidi, in tako pade zadet. Mi pa hočemo to resnico jasno in resno premisliti, in sicer:

1. mnogo ljudi bo pogubljenih; 2. kaj sledi za nas iz te resnice?

Pregrešili bi se nad sveto vero, če bi molčé prešli čez to pretresljivo resnico in jo prezirali. Saj jo je izgovoril in oznanil naš Gospod Jezus Kristus, ki je bil vendar zgolj dobrotta, miloba, usmiljenje in ljubezen. Mi pa jo moramo premišljevat. To se zgodi zlasti zato, da ne bomo v številu onih nesrečnih in zavrženih, ampak da nas bo sveti strah varoval pred lahkomišelnostjo in brezskrbnostjo, in nas navduševal za večjo gorečnost in vztrajnost.

I. Da bo mnogo ljudi pogubljenih, to verovati nas sili življenje veliko kristjanov, in potrjuje nam to Zveličarjeva beseda.

1. Na podlagi božjega razodetja je potreba za zveličanje dvojnega: vere, in pa življenja po veri. Treba je vere: »Kdor veruje in je krščen, ta ima večno življenje.« Treba je veri primerne življenja, kajti »Ako hočeš v življenje iti, izpolnuj zapovedi!« To so kratke in jasne besede; tem ne moremo nič dodati in nič odvzeti. Ako manjka ena od teh dveh zahtev, zapade človek pogubljenju, kajti tako-le pravi večna Resnica: »Kdor ne veruje,

bo pogubljen.« In ni dovolj samo vera, ampak del iz vere, kajti: »Ne, kdor mi pravi Gospod, Gospod (t. j. kdor veruje v me), pojde v nebeško kraljestvo, ampak, kdor izpolni voljo mojega Očeta, ki je v nebesih.« To je podlaga; sedaj pa pogledjmo življenje in delovanje večine ljudi.

a) Mnogi nimajo več vere. Izmed okroglo 1500 milijonov ljudi, ki bivajo na zemlji sedaj, jih je 1000 milijonov, ki so zunaj sv. Cerkve. Veliko teh niti ne pozna enega Boga, sedé v temi in smrtni senci, mesto Stvarnika molijo in časte po božje brezumne stvari. Drugi kristjani sicer poznajo Boga in njega, ki ga je Bog poslal, Jezusa Kristusa, a mnogi tavajo v krivoverstvu. Imajo sicer solnce, toda njih oči so meglene vsled napačnih naukov in ne vidijo jasnega solnca božjega razodetja. Ostane še 300 milijonov katoliških kristjanov. Ti so tako srečni, da imajo vse razodetje božje in pripadajo k pravi Kristusovi čredi; toda, žalibog, kdo naj jih prešteje — tisoče in zopet tisoče, ki so izgubili vero in se je otresli kot nadležnega bremena. Kdo naj prešteje zopet one tisoče, ki vse, kar je verskega, zaničujejo in zasmehujejo? Iz teh premišljevanj pridemo do žalostnega sklepa, da veliko, veliko ljudi nima več vere, da bodo torej pogubljeni.

b) Še veliko več pa je takih, ki ne žive po sveti veri. Pravih brezvercev je primeroma malo. Toda silno veliko je dejanskih ali praktičnih nevernikov. Res je, da je še mnogo vernih kristjanov, ki izpolnjujejo božjo postavo in mravno živé. Dobe se po mestih in po vaseh, po samostanih in med svetnimj ljudmi, v vsaki deželi, po vesoljni zemlji. Pa njih število je v primeri s hudobnimi majhno in neznatno. Nihče namreč ne more tajiti, da je hudobija in izprijenost sveta silno narasla, da se je posebno razpasla med in po svetovni vojni. S prerokom bi lahko zaklicali: »Nj zvestobe in ni usmiljenja v deželi. Kletev, laž, tatvina in prešuštvo je dobilo premoč, in ena krivda se kopiči nad drugo.« Če bi nam bile odprte vse hiše, vse sobe, vsi skrivni kraji; če bi bila odprta vsa človeška srca, če bi mogli pogledati v skrivne kotičke teh src, koliko zla, hudobije in gnusobe bi našli morda v enem samem človeku. Pomislimo, koliko bogokletij, oskrunjenj nedelj in praznikov, koliko nepokorščine, pohujšanja, nezmernega uživanja, krivic in goljufij se vsak dan zgodi. In ali ni 6. božja zapoved takorekoč zato, da se na najbolj razne načine prelamlja? In nedeljska, postna in velikonočna dolžnost? Kdo je popolnoma prost vseh teh grehov? In če ni, ali mu ne pravi pamet, da bo pogubljen?

2. To potrjuje Zveličar sam. Mi imamo od njega tri izreke, popolnoma jasne in določne. V današnjem evangeliju beremo: »Mnogo je poklicanih, toda malo je izvoljenih.« Isti izrek je ponovil Jezus pri sv. Mateju (22, 14): »Vrzite hlapca v vnanjo temo, ker veliko je poklicanih, a malo izvoljenih.« Število zveličanih je torej majhno, iz tega sledi, da je število pogubljenih silno veliko, kajti med nebese in peklom ni nobene srede: ali zveličan, ali pa pogubljen, to je usoda ljudi. Nadalje govori Jezus pri sv. Luki (13, 24): »Prizadevajte si, da pridete skozi ozka vrata v življenje, ker mnogi bodo poskušali, pa ne bodo mogli.« Torej niti vsi tisti, ki iščejo nebes, ki si prizadevajo za nebesa, jih ne bodo dosegli. In tretjič pravi Jezus pri sv. Mateju (7, 13): »Široka so vrata in prostorna je pot, ki pelje v pogubo, in mnogo jih hodi po tej poti.« Vse te besede brez dvoma pomenijo, da se bodo mnogi pogubili. Ali ti ali jaz, nihče ne ve; sledi pa iz tega za nas nauk, da moramo s strahom in trepetom delati za svoje zveličanje.

II. Iz tega torej sledi, da 1. ne smemo biti lahkomišelní. Ko govore svetniki o tem, so njih besede silno resne in pomenljive. Gre za silno resno stvar: ali za večno srečo ali nesrečo, za večno blaženost ali za večno pogubljenje. Kaj vsega ne poskusi človek, če mu gre za čast, zdravje, premoženje ali življenje? In mi naj bi bili lahkomišelní, ko je na tehtnici naša duša in naša večnost? Nikar ne mislimo, da so nebeša igrača in bi jih dosegli lahko na zadnjo uro, v smrtnem trenutku! Posebno mladina naj ne bo nikar lahkomišelná. Videli smo, koliko mladih ljudi je zadnja leta padlo v vojski, koliko jih je umrlo v bolezni. Pomislimo vsi resnico: Mnogo ljudi bo pogubljenih. Morda tudi jaz? Kdo to ve? Kje imamo poročstvo, da bi mi ne mogli biti v tem nesrečnem številu?

2. Delajmo za svoje zveličanje s svetim strahom. S strahom, pravim, kajti nihče ne more brez razodetja reči na zemlji: »Jaz bom gotovo zveličan.« Toda s svetim strahom, pravim nadalje, ker ta nas mora navduševati s pogumom, da ne odjenjamo od božjih zapovedi, od dobrih del, od gorečnosti, od stanovitosti do konca. Konec današnjega premišljevanja pa bodi opomin apostolov (Fil. 2, 12): »Delajte za svoje zveličanje s strahom in trepetom;« in apostola Petra (I. Pet. 1, 17): »Hodite v strahu, dokler tu potujete!« In besede Jezusove: »Kdor bo do konca stanovit, ta bo zveličan.« Amen.

Fr. K.

Praznik očiščevanja bl. Device Marije.

Svečnica.

Nauki današnjega praznika.

Današnji praznik je obenem Gospodov in Marijin praznik. Je Gospodov praznik, ker na današnji dan je Zveličar prvič prišel v jeruzalemski tempelj in se daroval za grešni človeški rod. A današnji praznik je tudi Marijin praznik, ker je preč. Devica na današnji dan po svojem rojstvu prvič prišla v jeruzalemsko svetišče, »da postavi svoje božje dete pred Gospoda, — kakor je pisano v Gospodovi postavi: Vse prvorojeno moškega spola bodi posvečeno Gospodu, — in da opravi daritev, kakor je zapovedano v Gospodovi postavi: dve grlici ali pa mlada goloba.« (Prim. Luk. 2, 22—24.)

Povzdignimo danes svoje duhovne oči in opazujmo nekoliko prebl. Devico Marijo, kako pobožno se vede v jeruzalemskem templju, tako kakor nežno-otožno gruleči golob moli za odrešenje sveta, in v krotkosti in ponižnosti daruje nebeškemu Očetu sebe in svojega Sina v spravo za greh. Marija in njen božji Sin nam dajeta danes obilo najlepših nauk. Poglejmo, česa nas uči!

I. Na današnji dan se je torej daroval Zveličar v jeruzalemskem svetišču nebeškemu Očetu. Pa ta daritev je bila prostovoljna. Mozesova postava je sicer glede prvorojencev izraelskega ljudstva določevala, da se naj vse prvorojence posveti Bogu, in se naj zopet odkupi z darom petih seklov. Toda ta postava ni vezala novorojenega Zveličarja. On je sam zakonodajalec, on je sam nemejen gospodovalec, kateremu se mora pokoriti ves svet. On je dal ljudem to postavo. Vsled tega njega nikakor ni vezala ta postava. Vse izraelske prvorojence je vezala ta zapoved, nikakor pa ne novorojenega Zveličarja. Toda njegova ljubezen, spoštljivost do nebeškega Očeta ga je nagnila, da se je podvrgel tej postavi. Radovoljno, brez dolžnosti, iz same ljubezni do nebeškega Očeta je storil, kar je nalagala Mozesova postava izraelskim prvorojencem. Podvrgel se je tej postavi, da bi dal svojemu nebeškemu Očetu dokaz svoje ljubezni, vdanosti, hvaležnosti, spoštljivosti. Vedel je prav dobro, da bo imel njegov nebeški Oče posebno dopadenje, ako se mu 40. dan

po rojstvu daruje v templju in prične ono daritev, katero bo nekoč dokončal na križu. To je vedel dobro novorojeni Zveličar. Zato se ni pomišljal, ali ga veže Mozesova postava ali ne. Njemu je bilo samo na tem, da je dal svojemu nebeškemu Očetu dokaz ljubezni. »Darovan je bil, ker je sam hotel.« (Iz. 53, 7.) Te besede preroka Izaije veljajo tudi o današnji Jezusovi daritvi v jeruzalemskem templju.

Današnji vzvišeni zgled Jezusov je posnemala tudi njegova božja in deviška mati Marija. Podvrgla se je postavi očiščevanja, ki nje vsled njenega devištva nikakor ni vezala. Zakaj bila je devica pred porodom, pri porodu in po porodu. Po Mozesovi postavi se je smatrala vsaka izraelska mati po rojstvu nečista. Po sinovem rojstvu ni smela 40 dni, po hčerinem pa 80 dni v svetišče. Ko je pretekel ta čas, je pa morala priti v tempelj, in tam darovati žgavni dar in daritev za greh. Premožnejše so darovale ovna, ubožnejše pa po dve grlici ali po dva goloba. Ta zapoved je imela lep pomen. Vse, kar je bilo v zvezi z rojstvom, je bilo po Mozesovi postavi nečisto, ker se je ravno po spočetju in rojstvu podedoval izvirni greh. Vnanje znamenje, da je treba očiščenja greha, je bila omenjena daritev. Zakaj je prišla Marija 40. dan po rojstvu svojega Sina v jeruzalemsko svetišče, da bi zadostila Mozesovi postavi? Kakšni nagibi so jo vodili pri tem? Marija se je s svojim Sinom podvrgla postavi. Kakor je bila vsled njega milosti polna, tako mu je hotela postati podobna tudi v njegovih izrednih krepostih. Njeno rojstvo ni imelo nobene zveze z grehom; bilo je v neumljivi zvezi z Bogom samim. Vsled tega ji pač ni bilo treba očiščevanja. Jezus je hotel izpolniti Mozesovo postavo, »da bi odrešil nje, ki so bili pod postavo.« (Gal. 4, 4.) Zaraditega se je dal obrezati in se s tem po zunanje podvrgel postavi, in zato se je postavi uklonila tudi njegova prečista mati. Po Mozesovi postavi, ne pa zavoljo lastne potrebe, je torej šla božja mati v Jeruzalem. Marija bi bila lahko rekla s sv. Avguštinom: »Naj druge matere prenašajo težkoče Mozesove postave o očiščevanju, deviških src pa ne veže ta postava.« Marija bi bila lahko vsemu Jeruzalemu oznanila, kar je nekoč razodela teti Elizabeti: »Duša moja poveličuje Gospoda, in duh moj se raduje v Bogu, mojem Zveličarju, ker se je ozrl na nizkost svoje dekle; zakaj glej, odslej me bodo blagrovani vsi rodovi, ker mi je storil velike reči On, ki je mogočen, in ki je sveto njegovo ime.« (Luk. 1, 46—49.) Lahko bi bila oznanila prebivalcem sv. mesta Jeruzalema, da je Bog Abrahamov, Izakov in Jakobov storil velike reči na njej, da je njegova vsega-mogočnost združila v njej krasoto devištva z dostojan-

stvom božjega materinstva. Vsi bogoljubni Jeruzalemčani bi jo bili občudovali in častili kot čudež vseh časov, kot cvet devic, kot vzor čistosti. Judovski duhovni, ki so opravili zanjo daritev, katero je predpisovala Mozesova postava pri očiščevanju judovskih mater, bi ji bili dejali, kar je pozneje rekel Janez Krstnik njenemu božjemu Sinu: »Jaz bi moral biti krščen od tebe, pa ti prideš k meni?« (Mat. 3, 17.) Da, judovski duhovni bi ji bili dejali: kras devic, kako naj mi zate opravimo daritev očiščevanja, ker bi ti morala nas očistiti?

Marija je torej združevala v svojem srcu kras devištva s častjo božjega materinstva. Vsled tega ni bila dolžna se podvreči Mozesovi postavi o. očiščevanju. Pa Marija ni storila samo tega, kar je bila dolžna storiti po Mozesovi postavi, ampak je storila vse, kar je bilo v čast in slavo božjo, in s čimer je mogla pokazati svojo ljubezen do svojega Boga in Stvarnika.

Če le nekoliko opazujemo življenje današnjih kristjanov in ga primerjamo življenju prebl. Dev. Marije, bomo lahko našli, kako zelo se razlikujejo današnji kristjani po svojem življenju od prebl. Dev. Marije. Mnogo današnjih kristjanov izpolnjuje le one verske dolžnosti, katere morajo izpolnjevati pod kaznijo večnega pogubljenja. Koliko je dandanes kristjanov, ki ne hodijo ob delavnih dnevih k sv. maši, ki ob nedeljah in zapovedanih praznikih ne poslušajo besede božje, ki nikdar ne dajo nobene miloščine. Vse to opuščajo pod pretvezo, češ, tega nam sv. vera ne zapoveduje, ampak samo priporoča in navetuje. Tako ni mislila prebl. Dev. Marija. Ako je spoznala, da je to ali ono njeno dejanje Bogu všeč in dopadljivo, ga je takoj izvršila, ne da bi se vprašala, ali je to dolžna storiti po Mozesovi postavi ali ne.

II. A Marija si ni prizadevala svojega Sina posnemati samo v njegovi ljubezni, vdanosti do nebeškega Očeta, ampak ga je skušala posnemati tudi v njegovi ponižnosti. Jezus je na današnji praznik daroval, kakor piše sv. Bernard, svojemu nebeškemu Očetu vse božje veličanstvo. Jezus je skrtil danes v jeruzalemskem templju vse svoje neskončne lastnosti pod zagrinjalo ponižnosti. On je edino pravi in večni veliki duhoven po redu Melkizedekovem, pa se je dal kljub temu odkupiti z darom petih seklov. On je tolikokrat obljubljeni Mesija sveta. On je nedolžnost in svetost sama, pa je vendar dopustil, da ga je nesla njegova brezmadežna mati v jeruzalemsko svetišče in opravila tam zanj predpisano daritev. Če se, dragi moj, prav globoko zamisliš v dogodek, katerega te spominja današnji praznik, potem boš spoznal, kako neizmerno se je ponižal božji Zveličar na današnji dan v jeruzalemskem templju.

In kaj vam naj rečem o ponižnosti, katero je pokazala Marija na današnji dan pri svojem očiščevanju? Vse svoje visoko dostojanstvo božjega materinstva je skrila pod plašč izredne ponižnosti. Vsa božja razodetja, katera je prejela od Boga, je ponižno ohranila v svojem srcu. Kdo more dvomiti, da je bila od zgoraj poučena, da bode sedmeri meč presunil njeno brezmadežno srce? Kdo more dvomiti, da je Marija dobro vedela vse, kar so preroki starega zakona napovedali o njenem Sinu? Kdo more dvomiti, da je Marija prejela od Duha božjega posebno razodetje, ki ji je razodelo vso prihodnost njenega božjega Sina? Saj jo imenujemo kraljico prerokov. Ta odlični naslov ji gre po vsej pravici. Poznala je prihodnost svojega Sina bolje ko katerikoli izmed prerokov stare zaveze, Pa vse to izredno znanje je Marija na današnji dan v jeruzalemskem svetišču ponižno prikrla. Molče je poslušala, kar je pripovedoval in napovedal pravični in bogaboječi Simeon. Molče je poslušala, kar ji je sivolasi Simeon napovedal o njenem Sinu, kakor bi to danes prvič slišala in bi ji ne bil Duh božji že davno vsega tega razodel. Povedal ji je Simeon, da je njeno dete postavljeno v padeč in vstajenjem mnogim v Izraelu in v znamenje, kateremu se bo nasprotovalo; da bo njeno lastno dušo presušil meč.« (Prim. Luk. 2, 34. 35.)

Kakšna lepa priložnost se je nudila Mariji, da bi bila lahko pokazala svoje preroško znanje, da bi bila lahko pokazala, da je od Duha božjega dobro poučena o prihodnosti kakor tudi o prihodnosti svojega božjega Sina. Lahko bi bila odvrnila na Simeonove preroške besede to-le: Simeon, vse to, kar mi ti napoveduješ o mojem detetu, že jaz davno natančno vem. Jaz vem, da bo njegov nezvesti učenec mojega Sina izdal za 30 srebrnikov njegovim sovražnikom. Judje bodo zahtevali, nahujskani od svojih voditeljev, njegovo smrt. Po jeruzalemskih ulicah, po katerih sem danes nesla svojega božjega Sina, bode čez nekaj desetletij on nesel težek križ na Kalvarijo. To dete, katero sedaj držiš na svojih rokah, bode nekoč na križu iztegnilo svoji roki, da umrje na lesu sramote za vesoljni človeški rod. Vse to bi bila lahko Marija kot kraljica prerokov napovedala bogaboječemu Simeonu. Toda ona je molčala. »In njegov oče in mati sta se čudila nad tem, kar se je o njem govorilo.« (Luk. 2, 33.) Marija je mirno in spoštljivo poslušala preroške besede pravičnega Simeona, kakor bi ji bile te besede razodéle skrivnosti, katerih ona do sedaj ni poznala.

Marija je popolnoma drugače ravnala, ko je sivolasi Simeon njej in njenemu Sinu napovedal trpljenje, kakor ravnajo dandanes kristjani. Marija je skušala vse svoje

veličastvo, svojo duhovno velikost skriti. Mi pa skušamo premnogokrat, da svojega bližnjega opozorimo na to, kar je na nas dobrega, izrednega, ker mislimo, da je ono za nas brezpomembno, kar ostane očem bližnjikovim prikrito. Ako smo storili kaj v čast božjo, v korist svojemu bližnjemu, storili kaj v prid javne blaginje, tedaj mnogokrat želimo, da svet to izve, da se o tem govori. Nam ne zadostuje, da bi samo Bog vedel za naša dobra dela in jih zapisal v knjigo življenja. Marija je skrbno prikrivala to, kar je bila. Mi pa hočemo biti v očeh ljudi več kot smo v resnici. Celó pri sv. spovedi skušamo večkrat olepšati svoj grešni dušni stan. Celó pri sv. spovedi, kjer mora spovedenec popolnoma odkriti spovedniku svoje srce, skušamo, da bi veljali za boljše, krepostnejše, nego smo v resnici. Pripovedujemo razne okoliščine svojih grehov, ki naj bi zmanjšale velikost in število naših hudobij. Vse to delamo, da bi spovednik ne mogel prav spoznati našega dušnega stanja. Oh, Marija je popolnoma drugače ravnala.

Preden končam, naj vam omenim, da je pravični Simeon blagoslovil Marijo in Jožefa, ko sta opravila, kar je predpisovala pri očiščevanju judovskim materam Mozesova postava. Simeonov blagoslov je za nas brezpomemben. Pač pa nas more blagoslov Marijin popolnoma predrugačiti in spremeniti v čednostne kristjane. Zato prosimo prav iskreno danes Marijo tega blagoslova! In če nas bo Marija blagosloвила s svojim materinskim blagoslovom, bo naše življenje postalo podobnejše življenju Marijinemu. Amen.

P. Dionizij Dušej.

Druga predpepelnična nedelja.¹

Prilika o sejalcu in semenu.

Ljubezniva je prilika današnjega evangelija, zanimiva zlasti še zato, ker nam je ni treba razlagati. Razložil jo je naš Gospod Jezus Kristus sam.

Bilo je ob genezareškem jezeru blizu Kafarnauma ali pa Betzaide. Neizmerna množica se je nabrala poleg jezera. Ob obrežju pa se je vzdigovalo med poti polje v raznih plasteh, legah in različne rodovitnosti: tukaj debela prst, tamkaj skalnata in plitva zemlja. Gospod se vsede v čolnič in začne z raznimi prilikami. Prva je prilika o sejalcu in semenu. Premislimo danes troje v tej priliki: 1. njen namen, 2. njeno razlago in 3. njene posledice.

¹ 8. februarja 1920.

I. Namen prilike. Gospod pojasni, kako se godi božji besedi, kako jo v svoja srca in duše sprejemajo razni ljudje z različnimi zmožnostmi. Nadalje opisuje, kako prihaja k nam božje kraljestvo na razne načine, zraven pa opominja, naj odstranimo ovire in težave, in pripravimo srce za sprejem božjega kraljestva. Prilika velja za vse ljudi: za jude in pogane, za grešnike in pravične, kakršno je razpoloženje posameznih ljudi. Obsega vse stopnje: od nevere k veri, od vere k stanu milosti, in od milosti do popolnosti.

II. Razlaga te prilike. Seme je beseda božja, beseda razodetja in vere sploh, nadalje pa tudi kraljestvo božje in vse nadnaravne naredbe božje, seme je sv. katoliška Cerkev z vsemi njenimi nadnaravnimi pripomočki zveličanja, kakor so: vera, molitev, milost, sv. zakramenti, da, celo sam Kristus, ki se večkrat primerja s pšeničnim zrnom.

Njiva je svet, človek in človeško srce.

Sejalec je pa Bog, Kristus in vsak, ki v božjem in Kristusovem imenu in po njegovem naročilu seje seme božje besede in jo ljudem oznanjuje. Sejanje je pridigovanje in pa delitev sv. zakramentov.

Seme ima dvojno usodo: ali je rodovino, ali pa ostane nerodovitno. To pa izvira iz različnih notranjih ali pa zunanjih ovir, kakor tudi iz raznega ravnanja nasproti tem oviram.

Seme ostane nerodovino in pogine v treh okoliščinah in pri treh vrstah ljudi. 1. Če seme pade na pot ali pa poleg pota. Pot ni zrahljana, ostane trda in ne more sprejeti semena. Seme ostane torej na vrhu, in mimoidoči ga pohodijo ali pa ptice pozobljejo. Dva vzroka nerodovitnosti sta: notranja, to je trda zemlja, in zunanja, to je mimoidoči in pa ptice. Trda zemlja pomeni one ljudi, ki imajo trdo srce, so raztreseni, posvetni in nimajo za nadnaravno nobenega smisla, to so: zemeljski, živalski, in v posvetno zakopani ljudje. »Slišijo besedo, toda je ne sprejmejo zaradi trdobe njih src.« Zraven pa pridejo še raztresenosti sveta in hudobni duh, in oropajo vero iz srca in iz misli. Ptice pomenijo hudobne duhove, ki so urni kakor ptice, drzni in delavni.

2. Drugič zamre seme, če pade na skalnata tla. Plitva, skalnata zemlja sicer sprejme seme, to požene kali, ker pa nima vlage, ne globoke prsti, ne more narediti globokih korenin, solnce začne pripekati, in ker nima mokrote, se posuši. Tudi tukaj je za nerodovitnost dvojen vzrok: notranji in zunanji. Notranji je plitvost zemlje, in zunanji je solnčna vročina. Ta podoba pomeni one ljudi, ki nimajo nobene odločnosti in poguma,

nobene trdnosti in stanovitosti. To so čuvstveni ljudje z živo domišljijo. Hitro se razvnamejo, a precej tudi popuste. Pridiga jih gane, nesreča pretrese, lep zgled navduši. Z navdušenjem in z veseljem sprejmo besedo božjo, toda to je samo v čuvstvih, ne pa v trdni volji, in zato so nestalni, hitro popusté. Zato verujejo samo nekaj časa, pa pridejo skušnjave in stiske, in se pohujšajo.

3. Tretjič seme pogine, če je sicer zemlja dobra, toda ni čista, ampak plevelna, polna osata, trnja in plevela. Plevel raste s semenom vred, in sicer hitreje kot seme, in jemlje temu vlago in svetlobo. Tukaj je samo en vzrok, namreč plevelna zemlja. Pod to podobo je treba razumeti one ljudi, katerih srca preprede in zaduši plevel posvetnih skrbi, nadalje želja po bogastvu in po uživanju tega sveta. Bogastvo in uživanje zamori slednji polet na kvišku in zamori tudi milost samo.

Seme ima pa tudi boljšo usodo. Vskali, raste, se razvija in obrodi sad in sicer trideseteren, šestdeseteren in celo stoteren v veri, milosti, zasluženju in v popolnosti. Vzrok te rodovitnosti je dobra zemlja sploh. Človek mora besedo božjo poslušati, jo sprejeti v svoje srce; to srce pa mora biti mehko in sprejemljivo, mora biti globoko in stanovitno; končno mora biti čisto grešnih in zemskih željâ in strasti. Na ta način prinese s pomočjo božje milosti mnogoteran sad.

III. Posledice te prilike. Posledica te prilike bo ta, da moramo odstraniti vse ovire, ki zavirajo rodovitnost semena, da se doseže zaželjeni cilj. Zato pristavi Zveličar svoji priliki važne in pomenljive besede: »Kdor ima ušesa za poslušanje, ta naj posluša.« Zato imamo v priliki mnogo in lepih nagibov.

Prvi nagib je ta, kakšna je namreč njiva, to je naše srce. Mi lahko obrodimo sad, samo če hočemo. V tem je razlika med njivo in med našim srcem. Čez srce imamo sami oblast, čez njivo ne, ali vsaj ne vedno. Res je, da se dá najslabša njiva sčasoma in s trudom izboljšati; koliko bolj pa še človeško srcé s pomočjo milosti božje, in te nam ne manjka. Torej oplodimo to srce, poglobimo in očistimo je!

Drugi nagib je v dragocenosti semena. Dragoceno je to seme, predvsem že samo po sebi, vsled svojega početka in narave. To seme je nadnaravno in božje. Vse stvarstvo z vsemi svojimi naravnimi močmi ne more proizvesti niti ene stopinje milosti in si je ne more zaslužiti. Nadalje je seme dragoceno vsled rodovitnosti in dobička, ki ga naredi. Kakorkoli je velika rodovitnost pšeničnega zrna, še večja je pa ona milosti. Neskončne in večne vrednosti je radi plačila v nebesih. Pa

ravnokotako je velika izguba te milosti, če jo napravimo vsled strasti, po lenobi, nestanovitnosti, po nasladi in lakomnosti.

Tretji nagib je v sejalcu samem. Sejalec je Bog in božji Odrešenik. Koliko ga je stalo, da je seme pripravil, da ga je nam podal in med nas vsejal. In kako radovoljno in radodarno seje to seme v svet in v naša srca! Kako željno hrepeni in želi, da bi to seme obrodilo sad v naših srcih! In noben sejalec nima takó željâ, da bi je požel, kakor naš Zveličar. To želi zaradi nas, želi radi učeče Cerkve, ki v njegovem imenu seje seme božje besede, zaradi celokupne Cerkve sploh, ki pridobi na bogastvu, zasluženju, moči in bogonaklonjenosti, če doseže bogat sad v naših srcih. Želi pa Jezus Kristus tudi zaradi sebe, ker On je vzrok, gospodar, cilj in konec te bogate žetve.

Predragi v Gospodu! Odprimo ušesa, odprimo svoja srca, pripravimo jih, povabimo vanj nebeškega Sejalca, da bo zasejal seme pravičnih željâ, dobrih del in svetih čednosti, ki bodo obrodila stoterni sad za večno življenje! Amen.

Fr. K.

Tretja predpepelnična nedelja.¹

Jezus med nami.

(Za štirideseturno pobožnost v čast sv. Rešnjemu Telesu ali za dan večnega češčenja.)

Jezus je šel v nebesa. Pa vendar je ostal med nami. Pri Bogu je vse mogoče. Tu v tabernaklju je. On sam pravi: Moje veselje je bivati med človeškimi otroci. On je vedel, kako ubogi smo. Zato nas ni hotel zapustiti. Pri zadnji večerji nam je zapustil najdragocenejše, kar je imel. Ne zlata in srebra tega sveta, ne kakih dragocenih posvetnih zakladov, ampak zapustil nam je samega sebe, svoje telo in svojo kri. Kaj bi naj ž njim počenjali? Čemu je postavil Jezus Kristus zakrament sv. Rešnjega Telesa? Jutri in pojutrišnjem bo vladal v naši cerkvi na tronu Jezus Kristus, skrit v beli hostiji. Pridni kristjani bodo prišli trumoma sem, ga molit, zahvaljevat se mu, prosit ga ter ga tudi uživati. Venite, adoremus!

I. Jezus Kristus je postavil zakrament sv. Rešnjega Telesa, da bi tudi kot človek bil vedno med nami. Kot Bog je Jezus tako povsod. On pa je hotel, da bi ga tudi mi videli. On pozna našo naravo. Ve, da je čutna. Človek bi rad na neki način videl to, kar veruje. Ljudje so si vedno

¹ 15. februarja 1920.

želeli, da bi Bog med njimi stanoval v kakj vidni podobi. Pogani so si delali malikovalske podobe, judje so imeli Boga v meglenem stebru. Človek hrepeni po kraju, kjer bi bil Bog posebno navzoč. Nesrečen je, če ga ne more najti. In tej potrebi človeškega srca je Jezus hotel zadostiti in se je skrtil pod podobo kruha. Kako dober je Jezus Kristus! Da je res tu navzoč, o tem ne smemo niti dvomiti. Znani pravnik dr. Karl Ranke je bil protestant in nekaj let profesor na vseučilišču v Bonu. Nekega dne se je na sprehodu začel razgovarjati z nekim navadnim, preprostim možem, ki je bil katoličan. Protestant Ranke je rekel: »Kako le morete vi verjeti, da je Kristus v tej hostiji navzoč?« Kmet odgovori: »Je tako; jaz to trdno verujem, ker je Kristus to rekel.« »Pa pomislite vendar, to je vendar nemogoče.« »Pa je le tako, gospod profesor.« Ta odgovori: »Prosim vas, ali ne sprevidite, kake težkoče nastanejo, če hoče človek v to skrivnost verjeti.« »O, pri Bogu ni nobenih težkoč, gotovo je tako, gospod profesor. Mene ne more nihče od te vere odvrniti.« Odločnost tega moža je napravila na učenega doktorja globok vtis, in dogodek je mnogo pripomogel, da je dr. Ranke postal pozneje katoličan in zvest, globokoveren sin katoliške Cerkve.

Jezus je ostal med nami, da bi mi radi k njemu prišli, da bi tu iskali pomoči in tolažbe v dušnih in telesnih potrebah. Zato so naše cerkve tako imenitne. Zato smo katoličani tako srečni. Če nikjer ne najdemo tolažbe, tu v cerkvi jo gotovo najdemo. Zahajajmo torej ta dva dni radi k Jezusu!

Neki duhovnik je srečal na težavnem gorskem potu staro mamico, ki je vozila težke gare. Bila je bosa in vsa utrujena. Vsak dan je vozila blago daljno pot na določen kraj. Tako si je morala kruh služiti. Duhovnik se je začel z njo razgovarjati in je rekel: »Vi, dobra mamica, ali vam ni hudo in težko, da prehodite v tej visoki starosti vsak dan to dolgo pot in še vozite te težke, z blagom obložene gare? Ali nimate nikogar, da bi vam pomagal?« »Žalibog sem čisto sama,« odgovori ona. »Imam sicer dva sina, pa nista pri meni. Eden se je slabo obnašal in sedi v ječi, drugi pa je vojak; in tako si moram sama služiti vsakdanji kruh.« »Ali pa ne izgubite poguma, posebno v hudi zimi?« »Da, včasih je hudo, pa, velečastiti, ali ne mislite na tistega, ki rad pomaga? Če že res več ne morem svojo težavno službo opravljati, pa grem v cerkev in se zjočem pri ljubem Jezusu ter mu vse potožim. Potem mi pa postane lahko pri srcu. On me vedno tako ljubeznivo in sočutno posluša. On me tolaži in mi vlije nanovo pogum. In glejte, potem zopet gre. Da, če njega ne bi imela, potem bi pač morala obupati.«

Hude čase imamo. Nikjer ne najdemo tolažbe. Prihajajmo k njemu, ki je tolažnik žalostnih.

II. Jezus je postavil zakrament sv. Rešnjega Telesa, da bi se neprenehoma daroval svojemu nebeškemu Očetu za nas. In zakaj — iz kakšnega namena se daruje?

Mi smo dolžni kot stvari božje svojega Stvarnika častiti in moliti. To je prva naloga našega življenja. Mi mu tudi darujemo svoje molitve in svoja dobra dela. Pa s tem Boga ne častimo na njemu primeren način, ne častimo ga dovolj spodobno, kakor si on zasluži. Mi sploh ne moremo Boga tako častiti, da bi naše češčenje bilo Bogu vsaj malo primerno. Mi smo končne stvari, Bog pa je neskončen. Bogu gre neskončno češčenje. Zdaj pa nam Jezus pomaga pri sv. maši, da ga res tako častimo, kakor si zasluži. Jezus daruje pri sv. maši za nas in z nami, če se je udeležujemo, svoje telo in svojo kri, in izkazuje Bogu tako neskončno češčenje. Naše molitve se združujejo pri sv. maši z neskončnim zasluženjem Jezusa Kristusa in imajo tako pravo vrednost pred Bogom. Zato kristjan ne more spodobnejše častiti Boga, kakor če se udeležuje daritve svete maše — seveda na pravi način.

Mi dobimo od Boga neštevilne, nezaslužene dobrote. Dovolj spodobno se ne moremo Bogu nikdar zahvaliti. Jezus nam pomaga pri sv. maši Bogu primerno zahvalo dajati s tem, da za nas v zahvalo daruje svoje najsvetejše telo in svojo kri. Najlepši »Bog plati« je sv. maša.

Vsak dan grešimo, vsak dan si zaslužimo kazen. Mi prosimo za odpuščanje grehov, mi prosimo za odvrnitev kazni. Pa naše prošnje nimajo tiste moči, da bi bile uslišane. Pa je Bog naš srednik pri sv. maši, in za nas moli, on kaže svojemu nebeškemu Očetu svoje rane in prosi, da bi nam ljubi Bog odpustil. Že na križu nam je Jezus izprosil odpuščanje grehov, pa šele pri sv. maši dobimo tiste milosti, jih postanemo deležni, ki jih potrebujemo, da nam potem ljubi Bog res odpusti.

Človek je v vseh rečeh čisto odvisen od Boga. Potrebuje milosti za dušo, potrebuje jih za telo. Sami si nismo ničesar prislužili, jih nismo vredni. Mi smo Boga hudo žalili. Bog nam mnogo milosti tudi ne bi dal, če bi jih Jezus ne kupil s svojo daritvijo pri sv. maši. Pri sv. maši nam Jezus izprosi vse, kar potrebujemo za dušo in telo.

Vidite, kako dober je ljubi Jezus! Pridite radi te dni k sv. mašam!

V nekem vzgojevališču v Šleziji je bila mala devetletna deklica Marjeta. Že od matere je bila zelo verno vzgojena. Posebno jo je mati dobro poučila o sv. maši in njeni vrednosti, da bi ji tako vzbudila in oživila globoko vero na pričujočnost Jezusovo v zakramentu sv. Rešnjega

Telesa. Deklica se je s čudovito pobožnostjo udeleževala najsvetejše daritve. Bila je pa huda zima. Dekle je bilo zelo slabotno in rahlega zdravja. Pa vendar je hotela iti k sv. maši. Sestra ji je prepovedala. Pa bilo je vse zastonj. Nekega večera ji je sestra obleko skrila, da ne bi zjutraj zgodaj vstala. Morala je ležati, dokler ji ni prinesla sestra obleke. Ko ji je prinesla, pa se je oblekla in je šla tiho v kapelico. Ozrla se je okoli, če bi bil kdo v kapeli. Ko je mislila, da je sama, je šla po stopnicah gori k oltarju, se pripognila tja k tabernaklju in precej glasno šepetala: »Moj ljubi Jezus, ne zameri mi, da nisem bila danes pri sv. maši! Jaz bi bila rada šla, pa ljuba sestra mi je obleko vzela. Zato pa nisem mogla priti.« Ena sestra je klečala zadaj za prižnico, in deklica je ni videla. Toda sestra je slišala genljivi pogovor deklice z Jezusom, ki je privrel iz tako živovernega srca. Gotovo je Jezus to deklico bogato poplačal. Tudi nas ne bo pustil brez plačila, če bomo ta dva dni in tudi drugekrati radi hodili k maši.

III. Predvsem pa je postavil Jezus Kristus zakrament sv. Rešnjega Telesa, da bi bil naša dušna hrana. Telo potrebuje hrane, duša pa še bolj. Kako hudo je, če ni hrane, kako javkajo ljudje po kruhu! Kako bi bilo, če ne bi imeli sv. obhajila, te nebeške hrane! Pri telesni hrani gre za zemeljsko življenje, pri dušni hrani za večno življenje. Duša bi omagala, če ne bi imela te hrane, bi oslabela, da se ne bi mogla izveličati. Tu intam že ljudje od lakote umirajo, ker nimajo kruha. Groza nas prime, če slišimo kaj takega. Ubogi ljudje! Koliko jih pa umrje, ker ne uživajo te nebeške hrane, pa ne samo za en čas umrjejo, umrjejo za celo večnost. Ti so še ubogi. Brez te hrane ne more ostati duša dolgo v stanu milosti božje, brez te hrane postane hudo nagnjenje v človeku nepremagljivo, brez te hrane umrje v človeku ljubezen do Boga, brez te hrane premagajo človeka hudi duhovi. Turki so prodirali enkrat proti samostanu v mestu Asisi. Pa je šla predstojnica samostana, sv. Klara, divjim vojakom s hostijo v monštranci nasproti. Ko so videli divji Turki samostansko sestro z Najsvetejšim na zidovju, so bežali. Nas tudi napadajo hudi duhovi. Vam kristjanom se tako godi. Pa če jim gremo z Najsvetejšim v srcu nasproti, bežijo. Bežijo in nam ne morejo škodovati. Jih je strah.

Sv. obhajilo zmanjšuje hudo nagnjenje — jezo, nečistost, blaži človeško srce. Tisti divjaki v Afriki, ki jih spreobračajo naši misijonarji, imajo strašna huda nagnjenja, razne strasti, razne grozne navade, ki so jim prišle tako celo v kri. Misijonarji imajo težko stališče. Opomini in nauki nič ne pomagajo. Misijonarji si pomagajo z večkratnim sv. obhajilom. Poročilo iz misijonov nam pripoveduje,

da hodijo mali zamorčki, ko so že sedem let stari, trikrat do štirikrat k sv. obhajilu na teden. In kako veselje imajo! O nekem otroku pripoveduje misijonar: Mala Lea se je pripravljala na prvo sv. obhajilo. Tri dni pred praznikom, ko bi morala prvič pristopiti k mizi božji, je hudo zbolela. Starši je niso pustili kljub njenim iskrenim prošnjam. Ko je prišel dan prvega sv. obhajila, pa je zbežala deklica v odsotnosti staršev na misijonsko postajo. Bila je dolga pot. Na potu je obnemogla in se zgrudila na zemljo. Kristjani, ki so šli v cerkev, so jo našli in so jo nesli nazaj domov. Misijonar je sam prinesel nebeški kruh na bolniško posteljo. O, da bi tudi mi imeli tako hrepenenje po nebeškem kruhu! O, da bi ga radi uživali. Venite, adoremus! Pridite, molimo! In mnogo milosti bomo dobili za čas in večnost. Amen.

E. Vračko.

Postne pridige.

Orodje iz Jezusovega trpljenja z ozirom na zakrament svete pokore.

Spisal in govoril Valentin Bernik.

I.

Trideset srebrnikov pa greh.

Sv. Frančišek Serafinski se je hotel Bogu popolnoma posvetiti, vsega se darovati. Zato je prosil sv. Duha, da bi ga razsvetlil ter mu dal spoznati, s katero pobožnostjo bi mogel Bogu najlepše služiti in za svojo dušo poskrbeti. Pred njim na mizi je ležala velika mašna knjiga. Svetnik jo odpre in njegove oči padejo na besede: »Trpljenje Gospoda našega Jezusa Kristusa.« Knjigo zapre in jo kmalu spet odpre. Pa spet se mu odpre tam, kjer zagleda besede: »Trpljenje Gospoda našega Jezusa Kristusa.« Sv. Frančišek zapre knjigo in jo čez nekaj časa odpre tretjič, in še tretjič se upre njegov pogled na besede: »Trpljenje Gospoda našega Jezusa Kristusa.« Božji mož spozna v tem opomin od zgoraj, da je premišljevanje Jezusovega prebridkega trpljenja Bogu najbolj všeč in njegovi duši najkoristnejše. Odslej je sv. Frančišek vedno bolj vtopljen v trpljenje Gospodovo tako, da se po izredni milosti božji celo rane Jezusove vtisnejo njegovemu telesu.

Na pragu postnega časa smo tudi mi danes teden odprli posebno knjigo, sv. evangelij, in našli tam napoved Gospodovo: »Glejte, gremo gori v Jeruzalem, in dopolnilo se bo vse, kar je pisano po prerokih o Sinu človekovem. Izdan bo namreč nevernikom, in zasramovan bo, bičan in

zapljuvan; in potem, ko ga bodo bičali, ga bodo umorili.« (Luk. 18, 31.) Zato hočemo v tem zveličanskem postnem času tudi mi skupno premišljevat i prebridko trpljenje Gospoda našega Jezusa Kristusa. Saj imamo za to iste razloge kakor sv. Frančišek in drugi svetniki: ljubezen in čast božjo ter zveličanje naših duš. Pa tudi iz hvaležnosti smo dolžni pogosto misliti na Kristusovo trpljenje in njegovo grenko smrt. Kaj bi bil svet brez trpljenja in smrti Odrešenikove, kaj bi bilo z nami, ko bi nas Jezus ne bil odrešil s svojo srčno krvjo? Večno pogubljenje bi nas čakalo vse zaradi greha. Toda »Kristus je za nas trpel,« pravi sv. Peter, »on je naše grehe sam nosil v svojem telesu na lesu, da bi se grehom odvrnili in pravično živeli.« (I. Pet. 2.) Gospod »je smrt za vse okusil« in večno smrt vz el od nas s svojo lastno smrtjo. (Hebr. 2. 9.) Mi vemo, »da smo bili prenešeni iz smrti v življenje.« (I. Jan. 3, 14.) Božji Sin »je sam sebe ponižal in je bil pokoren do smrti, smrti pa na križu,« da nas večno zveliča. (Fil. 2, 8.) »Zato,« pravi sv. Avguštin, »smo mu dolžni vse, kar imamo, vse brez izjeme.«

Ali ne bomo torej radi in s skesanim srcem premišljevali Gospodovega trpljenja zlasti v sv. postnem času? Ali pa ne bomo potem tudi slovo dali grehu, ki samega Sinu božjega tako grozovito muči, kakor molimo v križevem potu?

Ravno zato pa, ker je trpljenje in smrt Jezusova v najožji zvezi z grehom, hočemo v postnem času premišljevat i tudi o grehu. Saj je greh tista zavora, ki nam odjemlje zveličavno moč Jezusovega zasluženja ter nas peha v nevarnost večne pogube. Premišljevat i hočemo o nezvestobi in hudobiji greha, pa tudi o tem posebno, kako se ga očistimo v zakramentu sv. pokore. Te nauke navežem na posamezne reči, na orodje iz trpljenja Gospodovega, da si jih lažje vtisnite v spomin ter svoje življenje po tem uravnate.

Tako odprem danes prvič knjigo trpljenja našega Odrešenika, prebogati zaklad sv. Cerkve, ter vzamem v premislek trideset srebrnikov. Oglejmo si ob tridesetih srebrnikih a) nezvestobo in izdajstvo Judeža Iškariota, b) nezvestobo in izdajstvo, ki je v vsakem grehu.

I. »Izdan bo namreč nevernikom,« je prerokoval Jezus sam o sebi. »Kaj mi daste, in jaz vam ga izdam?« je rekel Judež velikim duhovnom. Oni pa so mu določili trideset srebrnikov. (Mat. 26, 15.)

Tisti srebrniki so sredstvo, orodje trpljenja božjega Zveličarja, orodje trpljenja ne za njegovo telo, ampak za njegovo dušo. Trideset srebrnikov je

znak nezvestobe in izdajstva enega izmed apostolov Gospodovih. Oglejmo si okoliščine tega črnega dejanja.

1. Kdo je bil izdan? Ne kak pozemeljski kralj, ampak Kralj vseh kraljev, Gospod vseh gospodovavcev, Stvarnik nebes in zemlje, ki je iz zgolj usmiljenja prišel na zemljo nas podučit in odrešit. Kako strašna hudobija, Boga izdati, Boga prodati!

2. Kdo ga je izdal? Njegov apostol. Milijoni ljudi bi se šteli srečne, videti milo obličje božjega Zveličarja samo enkrat v svojem življenju. Pa te milosti niso imeli in je nimajo. Milijoni ljudi bi se šteli srečne, ko bi mogli le enkrat eno samo besedo večnega življenja slišati iz ust nebeškega Učenika. Pa te milosti niso imeli in je nimajo. Kaj pa šele 3 leta pri Jezusu biti, 3. leta priča biti njegovih nauk in njegovih čudežev! To milost je imelo samo 12 mož, 12 apostolov Gospodovih. Kaj jim je Jezus rekel nekikrat? »Povem vam, da veliko prerokov in kraljev je hotelo videti, kar vi vidite, in niso videli; in slišati, kar vi slišate, in niso slišali.« (Lud. 10, 24.) In kako je eden izmed apostolov, Judež Iškarjot, za ta vzvišeni poklic hvaležen svojemu Gospodu in Učeniku? Brezvestnež ga izda in proda za trideset srebnikov. Ni se spomnil tako odlične sreče, pozabil je vse nauke, vse dobrote Gospodove.

3. Izdal ga je komu? Božji Odrešenik je napovedal, da »bo izdan nevernikom.« Višji duhovni judovski, pismarji in farizeji niso verovali vanj, da je Sin božji. Tem nevernikom in sovražnikom njegovim ga je izdal Iškarjot.

Nevoščljivi bratje so Jožefa prodali za 20 srebnikov v Egipet. Prodali so ga tujcem, a ne sovražnikom, tako zagrizenim sovražnikom, kakor ga je prodal Judež, Egipčanski Jožef je bil prodan brezčutnim tujcem, Jezus pa najljutejšim sovražnikom, kateri so bili njegov pogin že davno sklenili. Judež je to dobro vedel, in vendar je izdal in prodal svojega Gospoda, nedolžno Jagnje božje, zgrabljivim volkovom. »Kaj mi hočete dati, in jaz ga vam bom izdal?«

4. In za koliko? Za 30 srebnikov, okoli 25 goldinarjev stare vrednosti. Kolika sramota za božjega Odrešenika! Ob Kristusovem času so bili v vseh večjih mestih rimskega cesarstva sejmi za sužnje, kakor pri nas za živino. Sužnja se je navadno moglo kupiti za 30 srebnikov. Gospodar je smel potem z njim početi, kar je hotel, tudi umoriti ga. Po Mojzesovi postavi pa se je moralo 30 srebnikov plačati za umorjenega sužnja. (2. Mojz. 21, 33.) Za tako ceno je pripustila božja previdnost, da je bil Sin božji prodan, za suženjsko ceno, da bi z lastno krvjo odkupil nas, sužnje greha in satana.

Odkod to strašno dejanje? Pohlep po denarju je Judeža zapeljal tako daleč. Ko je Marija Magdalena razlila iz alabastrove pušice dragocenega mazila na glavo in po nogah Jezusovih, Iškarijotu to ni bilo všeč in zagodrnjal je: »Zakaj se to mazilo ni prodalo za tristo denarjev in dalo ubogim?« (Jan. 12, 8.) Lakomnost ga je privedla na potu hudobije tako daleč, da je svojega Gospoda in Učenika prodal za denar. Sv. Janez piše, da »je bil tat«. (Jan. 12, 6.) Jezus in njegovi učenci so namreč živeli od miloščine. Judež jo je zbiral, a je večkrat od nje iz lakomnosti kaj ukradel.

Jezus ga je večkrat pred izdajstvom svaril. Ko je pri zadnji večerji svojim učencem umival noge, jim je rekel: »Vi ste čisti, pa ne vsi. Resnično, resnično vam povem: Eden izmed vas me bo izdal.« (Jan. 13, 10, 21.) In silno žalostni so začeli sleherni reči: »Gospod, sem jaz?« On pa je odgovoril in rekel: »Kateri z menoj roko pomaka v skledo, ta me bo izdal. Sin človekov sicer gre, kakor je o njem pisano; gorje pa tistemu človeku, po katerem bo Sin človekov izdan! Bolje bi mu bilo, da tisti človek ne bi bil rojen!« (Mat. 26, 21.—25.) To je bila predzadnja svarilna beseda iz ust Jezusovih. Judež ostane zakrknjen, trdovraten — sebi v pogubo.

II. Kajne, ljubi kristjani, na prvi pogled se vsakemu čudno zdi, kako je mogel Jezus pripustiti, da ga je apostol Judež izdal in prodal. Toda vedeti treba, da je hotel Jezus pretrpeti vse bolečine, ne le telesne, ampak tudi dušne, in med dušnimi bridkostmi morda največjo ravno v izdajstvu Judeževem. Naš Odrešenik je hotel vse slabosti in težave naše človeške narave prostovoljno prenesti. Hotel je tudi občutiti dušno bolečino vsled izdajalske nezvestobe tega apostola, da bi zadostoval božji pravici za nezvestobo in izdajstvo vseh ljudi, ki tičita v vsakem grehu. Vsak greh žali Boga, izda Gospoda, izda našo ubogo dušo, in če je greh zoper bližnjega, izda tudi bližnjega. Poglejmo to posamezno!

1. Ako se ozrem po svetu, se zdi mi početje mnogih ljudi, kakor bi ne bilo Boga in kakor bi nobena reč ne bila več greh. Svet »pregreho pije kakor vodo«, da govorim s sv. pismom. (Job. 15, 16.) In že en sam smrtni greh je nezvestoba, izdajstvo nad Gospodom, kaj pa šele, če jih je kakor vode! Koliko nezvestobe od prvega greha po krstni obljubi do današnjega!

Ne bom vam govoril o bogotajstvu, o neveri, o krivostvih, o zatajenju vere, o obupu, o mržnji ali celo sovražstvu do Boga, ampak spregovorim le besedo o tistem grehu, ki je najbolj podoben izdajalstvu Iškarijoto-

vem. Ta pa je v nevrednem sv. obhajilu po neodkritosrčni, z zamolčanim smrtnim grehom obteženi spovedi. To je božji rop, s katerim kristjan, s smrtnim grehom na duši, najgrše razžali božje veličastvo. Črna nevhvaležnost je to, katera rani presv. Srce Jezusovo in predrzno uniči milosti vrednega sv. obhajila. Zato pravi sv. Avguštin: »Kdor nevredno pristopi k mizi Gospodovi, prejme življenje v svojo pogubo.« Oziraje se na znane besede sv. Pavla piše sv. Bonaventura: »Nevredno k mizi Gospodovi pristopiti je hudodelstvo, katero bo sojeno na prestrašeni način.« Bog nas varuj te nesreče vseh nesreč!

2. Če greh sploh premišljujemo dalje, moramo spoznati, da je greh tudi izdajalstvo na naši ubogi duši. Judež je izdal in prodal Gospoda, hkrati pa je izdal in prodal tudi svojo dušo. Veliki duhovni so rekli Judežu, ko je hotel vrniti denar za nedolžno kri: »Kaj nam mar, ti glej!« In Judež je bil izgubljen »in je šel ter se z vrvjo obesil«. (Mat. 27, 4, 5.)

Trideseteri srebrniki so še danes silno zapejljivi. Ezav je prodal pravico do prvenstva za lečno jed. Mnogo kristjanov pa proda svojo ubogo dušo, proda pravico do nebes za lečno jed te ali one vrste greha. Trideset srebrnikov, ne, za nekaj denarne vrednosti v papirju, za nekaj krivičnega blaga, nepoštenega dobička, nesramnega zaslužka, za nekaj pijače. Trideset srebrnikov: le nekaj zapeljivih pogledov, nekaj nespodobnih izrazov, nekaj prilizjenih besedi, obljuba zakona — in kupčija je sklenjena, Gospod je prodan in uboga duša brezskrbno izročena najhujšemu sovražniku — satanu. Pozabljene so v tistem trenutku vse pridige, vse misijonske obljube, vsi spovedni sklepi, vsa svarila, pozabljen vsevidni Bog, prezrt večni Sodnik.

Pa Judež je Gospoda in svojo dušo izdal in prodal samo enkrat. Marsikateri kristjan proda Gospoda in sebe zlasti ob njegovih dneh ne enkrat, ampak nedeljo za nedeljo, praznik za praznikom, in to leto za letom. Mnogih katoliških kristjanov življenje je nepretrgana veriga grehov. Kakor takoimenovane verižne kupčije obsoja svetna gosposka, tako božji Sodnik grešnika iz navade. »Tožila te bo tvoja hudobija, in tvoja odvrnitev od mene te bo grajala. Vedi in glej, kako hudo in grenko je, da si zapustil Gospoda, svojega Boga.« (Jer. 2, 19.)

3. Grehi zoper bližnjega so izdajalstvo nad bližnjim. Sem-spadajo raznovrstne goljufije, poškodbe na telesu in premoženju, pohujšanje bližnjega, prešuštvo, škoda na dobrem imenu, laži, zvijače, nezvestoba v službi in poklicu. Zlasti pa se bojte hude sodbe brezvestni starši in gospodarji, kateri lahkomišelnih mladini vse do-

volite in pregledate. Trepetajte pred božjo sodbo tudi vsi tisti hudobneži, kateri s preišljenim zapeljevanjem zalezujete nedolžne duše. Vam velja tudi beseda Jezusova, ki jo je izrekel o Judežu: »Sin človekov sicer gre, kakor je pisano o njem; gorje pa tistemu človeku, po katerem bo Sin človekov izdan! Bolje bi mu bilo, da bi tisti človek ne bil rojen.« (Mat. 26, 24.)

Pa, verni poslušalci, tudi mali ali odpustljivi greh žali Boga, ga izdaja nezvesto, četudi v malih rečeh ali ne popolnoma prostovoljno. Zavoljo slabosti človeške narave smo mi vsi ubogi grešniki. Da bi »za nas grešnike« prosila, obračamo se k svoji nebeški Materi dan na dan po večkrat. Imejmo pa vedno v spominu besede sv. Bonaventure: »Kdor se malih grehov ne boji, pregreši se ravno zato toliko bolj, kolikor lažje bi se jih varoval.«

Ljubi kristjani! Postni čas je čas miru, od mora za vsako srce, ki se hoče resno zamisliti v trpljenje in smrt Gospoda našega Jezusa Kristusa in obenem tudi preišljevati svoj dušni stan, ali, kakor pravi evangelij o izgubljenem sinu, kdor hoče v sé iti. Vendar bi pa morali tudi v tem mirovnem času v duhovnem pomenu napovedati vojsko, vojsko grehu, vojsko tistemu izmed grehov, kateri nam je najbolj priljubljen in kateri ima svoj sedež morda v najbolj skritih gubah našega srca. Zato ga je treba v dobri velikonočni spovedi pregnati iz srca. In katerega orožja se poslužimo v tej duhovni vojski? Preišljevanje o najbolj značilnem orodju iz trpljenja Gospodovega v zvezi z naukom o peterih rečeh, potrebnih za zakrament sv. pokore. To bodi po besedah sv. Pavla v današnjem berilu naše »orožje pravice v desni in levi« v tem »milostnem času«. Zraven pa tudi tista odločnost volje, kakršno je razodel naš Gospod, ko je zaklical satanu: »Poberi se satan; zakaj pisano je: Gospoda svojega Boga moli in njemu samemu služiti!« Amen.

II.

Svetilka in izpraševanje vesti.

Nekoliko pred svojim trpljenjem se je Gospod Jezus veličastno spremenil na gori Tabor vpričo svojih treh najljubših učencev: Petra, Jakoba in Janeza. Hotel je, da bi se ob času bližnjega trpljenja ne spotikali ter ne dvomili o njegovem božjem bitju in poslanstvu. Sv. Luka pove, da se je Jezus tedaj pogovarjal z Mozesom in Elijo, zastopnikoma stare zaveze, o svoji smrti. (9, 31.) Zato sv. Cerkev da ta evangelij brati 2. postno nedeljo in vče-

rajšnje soboto, torej v času, ko nas hoče polagoma prepeljati z gore Tabor na goro Kalvarijo.

Trpljenje Gospoda našega Jezusa Kristusa smo tudi mi začeli danes teden skupno premišljevati. Na 30 srebrnikih smo gledali nezvestobo in izdajstvo Judeža Iškariota, spoznali tudi nezvestobo in izdajstvo, ki je v vsakem grehu. Danes pa si oglejmo to, kar nam nadalje pripoveduje sv. evangelist Janez, kako so namreč »s svetilkami in plamenicami« (18, 3) pod vodstvom Iškariotovim prišli nedolžnega Jezusa lovit na Oljsko goro. Njega, ki je izvir vse svetlobe, Njega, ki se je sam imenoval »luč sveta« (Jan. 8, 12), pridejo v temi lovit s svetilko! Poglejmo, kako je svetilka orodje trpljenja Gospodovega, kaj nam kaže, česa uči. Svetilka a) je podoba dušnega trpljenja Jezusovega ob njegovem ujetju, zlasti podoba njegove dušne bolečine vsled zaslepljenosti njegovih sovražnikov, b) je za nas podoba dobrega izpraševanja vesti. Zvesto poslušajte!

I. Tiste tri apostole, ki smo jih videli v današnjem evangeliju na gori Tabor, najdemo tudi na Oljski gori. Ko je Jezus ondi v vrtu Getzemani trikrat molil in krvavi pot potil, so ti učenci zaspali. Šel jih je trikrat buditi in opominjati k molitvi in čuječnosti. Medtem se je naredila trda noč. Tema se je vlegla na vso okolico, po hribih in čez judovsko glavno mesto. Oljke so vrgle črne sence po vrtu Oljske gore. Tedaj je bilo od daleč videti, da se bliža luč od svetilk semkaj od Jeruzalema proti Oljski gori. Čedalje bolj je bilo tudi čuti korake oboroženih ljudi. Kaj pa hočejo ti oboroženi sedaj ponoči ob svitu svetilk in plamenic? No, že vemo, Gospoda Jezusa Kristusa gredo lovit ter ga izročiti njegovim najhujšim sovražnikom. Gospod vidi z Oljske gore bližajočo se svetlobo. Dobro ve, njemu velja. Njegova ura je prišla, njegovo trpljenje se ima začeti. Smrtni strah ga preleti.

Ob svitu svetilk in plamenic pregleda vsevedni Gospod z Oljske gore še enkrat vse posameznosti prihodnjega trpljenja: Vezi, ječo, tožbo in obsodbo, biče, trnjevo krono, težki križ, tri ure smrtnega boja na križu. Vse to mu prešinja kosti in mozeg in pretresa srce.

Glejte svetilko — orodje v začetku trpljenja za sv. dušo Odrešenikovo! Glejte pa tudi svetilko — podoba dušne bolečine Gospodove vsled zaslepljenosti njegovih sovražnikov!

Kdo je ta, ki ga pridejo lovit s pomočjo svetilk? Stvarnik je vesoljstva. S svojo vsemogočno voljo je po-

stavil gor na nebo solnce. Kmalu bo vsled solnčne gorkote vse ozelenelo, vse oživel v spomladnem veselju. Neskončno modri Stvarnik je potaknil po neizmernem nebem oboku tudi neštevilno drugih luči, da nam razsvetljujejo nočno temino. Neskončno dobrotljivi Stvarnik je luč dal tudi človeku v porabo, v korist. Vso to naravno luč je ustvaril nebeški Gospod. In tega Gospoda hočejo ponoči ujeti ob brlečem svetlikanju nekaj svetilk!

On je pa tudi začetnik in delivec nadnaravne luči, sv. vere in milosti. Pa ga pridejo lovit s svetilko! Simeon ga je imenoval »luč v razsvetljenje nevernikov« (Luk. 2, 32), oni pa ga ne poznajo. Pa saj je rekel o njem sv. Janez Krstnik: »V sredi med vami stoji, ki ga vi ne poznate.« (Jan. 1, 26.) Drugi Janez, evangelist, pa je zapisal besede: »Luč sveti v temi, pa tema je ni razumela. Bila je prava luč, katera razsvetljuje vsakega človeka, ki pride na ta svet. Na svetu je bil, in svet je po njem storjen, pa svet ga ni spoznal.« (Jan. 1, 5—11. Sovražniki Gospodovi ga niso spoznali, ga niso hoteli spoznati. Spoznani božji resnici se ustavljati, pa je greh zoper Sv. Duha. Prišla je kazen, zaslepljenost duha in zakrknjenost srca, ker so zaničevali luč vere in milosti. Luč sveti in greje. Pa oni se niso dali razsvetliti, ne svojih src po milosti ogreti. Njih dušno oko je otmnelo. Ako se komu zavežejo oči, mora polagoma pasti v prepad. Kralju Sedekiju je dal babilonski kralj Nabuhodonozor oči iztakniti, in bil je odpeljan v sužnost. (Jer. 39, 7.) Sovražniki Jezusovi so zapadli za slepljenosti uma in srca, satan jih je zapeljal v svojo sužnost, v svoje ujetništvo. Oni pa hočejo Stvarnika naravne in nadnaravne luči zgrabiti, da bi ga odpeljali v svoje ujetništvo.

S svetilko iščejo tudi dobrega Pastirja, »ki je prišel iskat in zveličat, kar je bilo izgubljenega.« (Luk. 19, 10.) Dobri Pastir hoče še zadnjo, prijazno besedo pridobiti Judeža, ki se mu približa z izdajalskim poljubom: »Priatelj, čemu si prišel?« (Mat. 26, 50.) Jezus hoče tako njegovo dušo rešiti, toda Judež je za to gluhi. Ni mu prišla na misel beseda spokornega psalmista, ki je zaklical Bogu: »Tvoja beseda je svetilo mojim nogam in luč mojim stezam.« (Ps. 118, 105.)

Judež zapusti Oljsko goro. Kakšno slovo od Gospoda! Le pojdi, Judež, obličja Gospodovega ne boš vekomaj več videl, razen nekaj trenutkov ob poslednji sodbi. Gospod je popustil devetindevetdeset ovac, da gre poiskat izgubljeno (Luk. 15, 1), a izgubljena duša Judeževa se mu ni dala najti. Tako je pri trdovratnih zaslepljencih bilo in tako bo. Vse drugače pri tistih, ki poslušajo glas dobrega Pastirja.

Prekucuhi proti koncu 18. stoletja so hoteli odpraviti Cerkev na Francoskem, na kar delajo skrivne družbe tudi dandanes po vseh državah. Mnogo jih je tedaj odpadlo od vere. Neki mož se je zaklel, da ne bo nikdar več skazal zunanjega češčenja Najsvetejšemu zakramentu. Ko je stopila sv. Cerkev spet v stare pravice, gre ta mož nekega večera po ulicah glavnega mesta Pariza. Ravno za njim pa nese duhovnik urnih korakov sv. Popotnico. Da bi mu ne bilo treba poklekniti ter počastiti Najsvetejšega, hiti mož še urneje po ulici, za njim pa duhovnik prav naglo, zakaj bolnik je bil že blizu smrti. Ker so bila odprta vežna vrata neke hiše, vstopi mož v hišo, pa brž za njim tudi mašnik. Bila je to prav tista hiša, v kateri je ležal bolnik. Moža je razsvetlila luč božje milosti. Dobri Pastir je šel za njim v to hišo, šel v bolniško sobo. Mož poklekne z drugimi vred in po dolgih letih spet izkaže dolžno češčenje svojemu Bogu v presv. zakramentu.

In glejte, tega dobrega Pastirja so hoteli ob svetilki zgrabiti na Oljski gori. Tudi tem veljajo besede Jezusove: »Jeruzalem, Jeruzalem, kolikokrat sem hotel zbrati tvoje otroke, kakor koklja zbira svoja piščeta pod peruti, in nisi hotel!« (Mat. 23, 37.)

II. Ljubi kristjani! Sedaj se nam je treba pripraviti na vredni prejem zakramentov sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa o velikonočnem času. Kakšen pomen ima svetilka za nas? Bodi nam svetilka podoba, znamenje dobrega izpraševanja vesti. Izpraševanje vesti je prva izmed peterih reči, potrebnih k zakramentu sv. pokore. Kdor svojo vest dobro izpraša, ta opravi tudi dobro, dovršeno spoved. Če pa kdo le površno in lahko-miselno izpraša svojo vest, je v veliki nevarnosti, da po lastni krivdi opravi nepopolno, in zato nevredno in neveljavno spoved, kar namreč zadeva smrtne grehe. Treba je torej pri izpraševanju vesti toliko skrbnosti, kakor pri vsakem imenitnem opravilu. Zlasti pa si morajo najskrbneje vest izpraševati tisti, kateri so se ali že večkrat zanikrno spovedali, ali pa le poredkoma izprašujejo svojo vest.

Postavimo torej svetilko v svoje srce ter poprašajmo svojo vest, katera ni nič drugega, kakor notranji glas božji, opominjevalni, svarilni, grajalni. Svetilka ne zasveti poprej, dokler sveče ali kaj drugega gorivega ne prižgemo notri. Odkod pa naj vzamemo luč, svetilo za svojo vest? Luč našega uma nas utegne varati, slepiti, zmotiti, ker ima samoljubje veliko moč nad človekom. Odtod pride tudi, da toliko grešnikov svoje grehè izgovarja, olepšava, zakriva, zmanjšuje. Odkod naj torej vzamemo luč? Pri njem, ki ga sv. Cerkev moli kot »luč src«, luč na-

ših duš, in to je S v. D u h. Njega moramo najprej poklicati na pomoč, moliti, naj nam razsvetli um, da prav spoznamo svoje grehe, ter nam nagne voljo, da se jih kesamo, odkritosrčno spovemo, zanje zadostujemo in se resnično poboljšamo. Pa še nekaj. Veliko soboto se blagoslovi ogenj, od njega se potem prižge večna luč pred viličkim oltarjem in druge luči. Večna luč priča o dobrem Pastirju, ki zmeraj biva pri nas v zakramentu ljubezni. Tudi pri njem si s kratko molitvico poiščemo svetilo za svoje srce. Par češčenamarijk Mariji, ki je pribežališče skesanih grešnikov, naj nam tudi pomaga, pogumno se lotiti izpraševanja vesti ter ga ne prenaplo končati.

Z nadnaravno lučjo treba torej posvetiti v našo dušo, v najbolj skrite gube našega srca. Potem pa po vrsti, v gotovem redu vest izpraševati! Kako?

1. Najprej se povprašaj, kristjan, kdaj si se zadnjič dobro spovedal. Potem premisli grehe v mislih, željah, besedah, dejanju zoper katero božjo ali cerkveno zapoved. Pri tem treba pomniti, da vsaka božja in vsaka cerkvena zapoved nekaj zapoveduje in nekaj prepoveduje. Zato ima katekizem zadaj tudi navodilo v tem redu. Zaradi misli in želja je posebno važna 6. in 9. božja zapoved, ker so tudi lahko smrtni greh.

2. Potem pomisli sedem pglavitnih grehov, če si kaj prizadet v njih. Med pglavitnimi grehi se večjidel prezre précej prvi, in vendar je napuh, je prevzetnost korenina toliko drugih grehov, kakor je nasprotno ponižnost podlaga vseh drugih čednosti; tako uči sv. Avguštin. Od satana, prvega napuhnjenca, izvira in se razodeva zlasti v nepokorščini in v upornosti zoper vsako višjo oblast po njegovem geslu: »Ne bom ti služil!« Malokdo se hoče tudi lakomnosti obtožiti, ker mu brani samopridnost in slabi zgledi drugih.

3. Treba premisliti tudi, ali smo krivi tujih grehov, enega ali vseh devet. Na te tudi marsikdo tako malo porajta. In vendar se tolikokrat privoli v greh, tolikokrat napeljuje v greh, tolikokrat udeležuje greha in tolikokrat h grehu molči in greh zagovarja. Oj mladina, oj gospodarji, gostilničarji, godci, mešetarji, kupci ukradenega blaga! Izprašajte si vest tudi po tem, koliko ste krivi grehov svojega bližnjega! Ne imejte speče vesti!

4. Povprašati se tudi treba, dragi kristjan, če nisi opuščal dobrih del in drugega dobrega, kar si bil dolžan izpolnovati, povprašaj se zaradi molitve, božje službe, sv. zakramentov. Bog nam je dal časa in priložnost, dobro

delati. On bo terjal tudi račun od tega, kako smo uporabljali nam izročene talente.

Premisli naj slednjič tudi vsak, ali je spolnoval dolžnosti svojega stanu. O le posveti dobro v svojo vest, gospodar, oče, mati, sin, hči, pošel, dninar, kmetovalec, obrtnik n. pr. mlinar, krčmar, potem trgovec, uradnik itd. Vsak stan, vsak poklic ima svoje gotove dolžnosti in te treba vestno in kar največ mogoče natančno izpolnovati.

Izpraševaje svojo vest, ljubi kristjan, ne prezri zlasti še nekdanj, namreč števila smrtnih grehov in okoliščin, ki spreminjajo vrsto greha, ali ki iz sicer malega greha naredo smrten greh. Na vse to pozabi rad zlasti tak, kateri po redkem hodi k spovedi.

Okoliščine greha so n. pr. kraj, kjer se stori greh, čas, kdaj se stori, osebe, pred katerimi ali s katerimi se stori, in način, kako se stori greh, seveda tudi namen. Glede vrste grehov pripomnim, da grehi, ki imajo neka skupna znamenja, ki imajo nekaj podobnega med seboj, spadajo v eno vrsto, tako n. pr. različni grehi zoper tretjo božjo in prvo pa drugo cerkveno zapoved glede nedelj in praznikov in obnašanja v cerkvi. Neko skupno znamenje imajo tudi grehi zoper šesto božjo zapoved. Dalje šesteri grehi zoper Sv. Duha in štirje v nebovpijoči grehi, katerih enega ali drugega utegne ta in oni kriv biti, kakor mu bo povedala vest.

Kako pa si moremo izpraševanje vesti za sv. spoved olajšati? S tem, da posvetimo vsak večer v svojo vest, t. j., da si jo nekoliko izprašamo. V pastirskem listu l. 1888. so nam rajni škof Jakob to živo priporočali ter dali navod, naj vsak dan je izpraševanje vesti napravimo po teh-le treh vprašanjih: Kje? S kom? Kaj? Namreč: Kje sem bil danes? S kom sem bil? Kaj sem mislil, želel, govoril, delal, dobrega opustil? Po tem treba še obuditi popolni kes s trdnim sklepom, naslednji dan Boga ne več žaliti, zlasti ne z najbolj priljubljenim grehom. Nato se moreš mirno vleči k počitku.

Nedeljski evangelij pravi, da se je ob spremenjenju na gori Gospodov »obraz zasvetil kakor solnce«. To je trajalo le nekaj trenutkov. Kako svetel in veličasten pa bo Jezus sodnji dan, ko se prikaže z znamenjem sv. križa! Tedaj bo posvetil v srca vseh ljudi. »In zgodilo se bo tisti čas,« pravi Bog pri preroku, »da bom preiskoval Jeruzalem s svetilnicami.« (Sofonija 1, 12.) To bo velikansko izpraševanje vesti! Ko so judje Jezusa iskali na Oljski gori s svetilkami, da bi ga ujeli, vprašal jih je samo: »Koga iščete?« Odgovorili so mu: »Jezusa Nazareškega.« Jezus jim reče: »Jaz sem.« Kadar jim je tedaj re-

kel: Jaz sem, so stopili nazaj in na tla popadali. (Jan. 18, 4—6.) Kakor vsaki duši precej po smrti telesa, tako bo Gospod pri vesoljni sodbi zaklical vsem ljudem: »Jaz sem«, vaš Odrešenik, sedaj vaš Sodnik. Strašna bo sodba za tiste, kateri zelo slabo izprašujejo svojo vest in opravljajo zato le nepopolne in ne vredne spovedi, ako nespokorno umrjo. Torej se držimo besede sv. Pavla: »Ako bi sami sebe presodili, bi ne bili sojeni.« (I. Kor. 11, 31.) Amen.

III.

Kelih in kes.

Sv. škof Non v Antiohiji (v 5. stoletju) je nekikrat silno pretresljivo pridigoval o poslednji sodbi, o peklenških kaznih nespokorjenih grešnikov pa tudi o večnem zveličanju. Vse ljudstvo je bilo globoko ginjeno, se na prsi trkalo in s solzami močilo cerkvena tla. Med ljudstvom je bila tudi velika grešnica in ničemurna pohujšljivka Pelagija. Milost božja jo je pripeljala v cerkev in zlasti njo je ta pridiga neizrečeno pretresla, da je na glas jokala zaradi svojih pregreh. Sklenila je, delati celo življenje ostro pokoro. Podla se v sv. deželo ter blizu Jeruzalema prebiva v neki koči z dvema oknom. Skozi eno okno more gledati proti Oljski gori, kjer je Gospod za njo krvavi pot potil in preстал smrtni strah in grozo. Skozi drugo okno pa more gledati na goro Kalvarijo ter si misliti: Tamle je moj Jezus tudi zame prelil svojo predragoceno kri in tudi zame umrl v najhujših bolečinah; ne bo me zavrgel, njegove roke so tudi zame na križu razpete. Prejšnja grešnica se je spokorila in posvetila.

Ljubi kristjani! Tudi mi si hočemo, kakor sv. spokornica Pelagija, sedaj-le v duhovnem pomenu postaviti hišico z dvema oknom. Skozi eno bomo gledali na Oljsko goro in tam na vrtu Getzemani Gospoda Jezusa s kelihom trpljenja. Nato pa odpremo drugo okence ter pogledamo v svoje grešno srce, da ga ganemo k pravemu kesanju in resnični pokori.

Ko vam danes tretjič v tem postnem času odprem knjigo trpljenja, ki je preobilni zaklad sv. Cerkve, pokazem vam na kelih trpljenja Odrešenikovega, na tisti tako grenki, tako bolesti polni kelih kot duhovno orodje v trpljenju Gospoda našega Jezusa Kristusa. Sv. evangelist piše: »In je malo dalje šel in padel na svoj obraz in je molil rekoč: »Moj oče, ako je mogoče, naj gre od mene ta kelih; pa vendar ne kakor jaz hočem, ampak kakor ti.« (26, 39.) Kaj nas torej uči kelih trpljenja božjega Odrešenika na Oljski gori? Na to rečem: Kelih

trpljenja a) je podoba dušne bolečine kri potečega Zveličarja, b) je za nas podoba pravega, resničnega kesanja nad našimi grehii.

Naj bo tudi današnja pridiga v čast trpečemu Jezusu!

Napočila je zadnja, najbridkejša trpljenja polna noč za presveto dušo in telo božjega Odrešenika, noč pred velikim petkom. Bilo je nekako okoli naše osme ure zvečer. Tedaj zapusti Gospod hišo zadnje večerje, gre s svojimi učenci čez potok Cedron na Oljsko goro v vrt Getzemani. Samo tri najzaupnejše apostole, Petra, Jakoba in Janeza vzame saboj na vrt. Tu se ga poloti neizmerna žalost in otožnost; reče jim: »Moja duša je žalostna do smrti.« (Mat. 26, 38.) Oče nebeški mu je podal kelih trpljenja in vanj nakapljal tri kaplje najgrenkejše mire. Mira je najbolj grenka dišava in naredi vsako pijačo silno grenko. Katere pa so tiste tri najgrenkejše kaplje mire, katere je nebeški Oče svojemu Sinu na Oljski gori nakapljal v kelih trpljenja?

1. Prva grenka kaplja je bila spominska skupščina, skupni spomin vseh grehov celega sveta. Velika knjiga je odprta pred vsevednim učlovečenim Bogom, največja knjiga celega sveta, zapisnik vseh grehov, začeni od Adama pa do današnjega dne in do zadnjega človeka, ki bo proti koncu sveta rojen na zemlji: prestopki, pregrehe, hudobije, nagnusnosti tako številne kot pesek na morskem obrežju, tako velike kot najvišje gore na zemlji, druga vrh druge naložene, tako težke in še težje kot so vse te gore skupaj.

Gospod gleda v duhu nazaj in vidi grešni padec prvih dveh človekov, bratski uboj Kajnov, popačenost človeškega rodu ob vesoljnem potopu, ognjene kazni božje nad nesramnimi mesti Sodoma in Gomora, globoki propad malikovalskega sveta, nespokornost judovskega ljudstva. Gospod se ozre naprej v krščanska stoletja in vidi, kako se skruni božje presv. ime in drzno prelamljajo vse desetere zapovedi po vseh delih sveta ob vseh časih in na vseh krajih. Gospod gleda dol v prepad grehov, ne samo tistih, ki jih našteva apostol v današnjem berilu, kakor so lakomnost, nečistost, nesramnost, ampak tudi vseh drugih te in drugih vrst grehov; oj, to je strašen prepad!

A kristjani moji, gledal je tedaj Gospod Jezus v duhu tudi naše grehe, grešne misli, želje, besede in dejanja nas vsakterega od zgodnje mladosti do naše smrtne ure. Gledal pa je božji Zveličar tudi kazni, ki čakajo nespokorne grešnike.

To je bila prva grenka kaplja v kelihu trpljenja našega Odrešenika.

2. Druga pa je bila spominska misel, predčut, pogled bližajočega se trpljenja. Za toliko in toliko velikih grehov naj zadosti Jezus Kristus, da naredi spravo med razžaljenim Bogom in grešnim človeštvom. To je strašno zadostovanje. Vse njegovo trpljenje gre v teh trenutkih skozi njegovo dušo, eno orodje trpljenja za drugim: steber, pri katerem privezan ima biti krvavo bičan, trnjeva krona, škrlatni plašč, trst, žebliji, goba, sulica, križ; Iskariot, Baraba, levi razbojnik nastopijo pred njegovim duhom. Ni čuda, da mu je prihajalo vedno huje. Njegova človeška narava se je zgražala nad tolikim trpljenjem.

3. Tretja grenka, najgrenkejša kaplja v kelihu trpljenja Odrešenikovega pa je bila ne h v a l e ž n o s t, trdovratnost ljudi, z njegovo krvjo odrešenih duš. Gospod je vzel vso težo nase, on se pokorj za grešno človeštvo na svojem telesu in na svoji duši, on da zanje svoje življenje. Kje je hvaležnost za to? Vidi milijone, ki greh na greh nakladajo, milijone, na katerih se poizgube sadovi njegovega prebridkega trpljenja in njegove spravne smrti. In za te ljudi, za te nehvaležne ljudi naj nastopi križev pot, naj nese težki križ, naj na križu umrje?

Gospod Jezus Kristus naj sedaj izpije ta kelih trpljenja, kelih s tremi tako grenkimi kapljami? Kar ne more ga izpiti: »Oče, ako hočeš, vzemi ta kelih od mene; vendar zgodi naj se ne moja, ampak tvoja volja.« Po ponovljeni molitvi »se mu je prikazal angel iz nebes, kateri ga je pokrepčal. In ko so ga obšle smrtne težave, je še bolj goreče molil. In njegov pot je bil kakor kaplje krvi, tekoče na zemljo«. (Luk. 22, 43—44.)

Jezus Kristus je potil krvavi pot za ne h v a l e ž n o č l o v e š t v o. Ali ne bo to omečilo naših src?

Sv. Ubaldo, škof v Gubbio v nekdanji papeževi državi 12. stoletja, se je na vso moč trudil, da bi dve prepirajoči se stranki v mestu pomiril med seboj. Pa vse je bilo zastonj. Sovražniki so si kar z mečem stopili nasproti. Bilo se je bati strašnega klanja. Tedaj pa se vrže sv. mož neoborožen v sredo srditih oborožencev, pade ob tepežu na tla ter dobi več ran od bojujočih se vročekrvnikov. Ob pogledu tekoče krvi se besnost nasprotnikov poleže, da vtaknejo meče v nožnice. Česar sv. škof ni mogel zabraniti s svojimi opomini in svarili, to je dosegel s svojo krvjo. Tekoča kri sv. Ubalda je ukrotila razdvojena srca.

O, da bi pač kri božjega Odrešenika, tekoča v vrtu Getzemani, omečila srca grešnikov, ki so vsi

sovražniki božji, da se spravijo z Bogom v resničnem kesa nju nad svojimi grehi!

Kelih trpljenja Gospodovega nam bodi podoba pravega kesa nja. Razžaljenega nebeškega Očeta je potolažil kelih trpljenja, ki ga je njegov božji Sin med svojim trpljenjem izpil do dna. Tako pa more božjo pravico potolažiti tudi drug kelih, kelih skesa nih solz spokornikov.

Za izpraševanjem vesti je kes druga potrebna reč k vrednemu prejemu zakramenta sv. pokore. Star pregovor pravi: »Mnogo potov pelje v Rim.« Za grešnika pa je le ena sama pot, da spet doseže izgubljeno milost in pravičnost, in ta je pot kesa nja in pokore.

1. Kaj je kes? Kes je dušna žalost in stud nad storjenimi grehi. In kaj je greh? Greh je edino pravo zlo ali največje hudo na svetu. Z grehom namreč razžali in zaničuje človek neskončno popolnost in ljubeznivost božjo. Z grehom se skaže proti Bogu, najboljšemu Očetu, črno nevaležnega, grdo nezvestega Jezusu Kristusu, upornega milostim sv. Duha. Če je greh smrten, nas oropa posvečujoče milosti in ljubezni božje, vzame nam pravico do nebes, ker nam odtrga ne le sad prejšnjih zaslug, ampak nas tudi za nove zasluge stori nesposobne; smrtni greh nam nakoplje božje kazni in nazadnje večno pogubljenje.

Kdo bi ne bil žalosten v dnu svoje duše, če prav pomisli, koga je razžalil, kaj je izgubil z enim samim smrtnim grehom in kako strašno gorje si je nakopal? O nesreča vseh nesreč! Ako umrje dober oče ali skrbna mati, gredo otroci prvi za pogrebom. Ločitev od najljubšega in najdražjega, kar so imeli na zemlji, jim trga srce. Grešnika pa, ki je bil poprej otrok najboljšega Očeta nebeškega, je greh ločil od Boga, ki je največja dobrota sam v sebi in do človeka, ločil ga je ne samo za čas, ampak tudi za večnost. Ali mu ne bo, ko se zave in prav spozna, zares hudo pri srcu? In če se k temu še pridruži gnus nad grehom v njegovo dušo, če se mu greh vidi nad vse drugo grd in zopern, če ga mrzi in je nejevoljen nanj, potem je to pravi kes, nadnaravni kes, ker so nagibi nadnaravni. Sv. Avguštin pravi: »Kaj je obžalovanje drugega, kakor nejevolja na samega sebe?«

Samo naravni kes ne prinese odpuščanja grehov; ko bi se namreč kdo kesal samo zavoljo časne nesreče, bolezni, ječe, sramote, škode, ki mu jo je povzročil greh. Žalost samo zaradi takih slabih nasledkov ni žalost zavoljo Boga, iz ljubezni do Boga, torej tudi Bog ne more zgolj zaradi takega kesa greha odpustiti.

Nadnaravni kes pa je mogoč dvojen: Popoln in nepopoln. Kdaj je kes popoln? Ako nam je žal samo zato, ker smo Boga razžalili, ki je najpopolnejša in najljubeznejša dobrot. Torej tu mislimo samo na Boga in njegove neskončne popolnosti, ne oziraje se na nas same; tak kes izvira iz zgolj ljubezni do Boga. Nepopoln pa je naš kes, kadar mislimo bolj nase, to je, kadar nam je žal, da smo s smrtnim grehom izgubili nebesa in si zaslužili pekel in druge kazni, ali ker je greh po nauku sv. vere tako ostuden; tak kes izvira le iz strahu pred Bogom.

Popolni kes naj bi obudili ne le pri spovedi, ampak večkrat v življenju, pri večernem izpraševanju vesti, zlasti smo ga dolžni obuditi v smrtni nevarnosti. V tem slučaju ima popolni kes tako moč, da nam odpusti vse grehe, akoravno bi se jih ne mogli spovedati n. pr. zaradi telesne slabosti, nevarne, nagle bolezni, nesreče, bitke, ali ker ni brž dobiti katoliškega mašnika. Pri naslednji priložnosti pa treba prejšnjo željo po spovedi izpolniti ter se obtožiti vseh teh grehov. Od popolnega kesu v taki nevarnosti je zavisna v gotovih slučajih človekova večna sreča. Z nepopolnim kesom pa se dobi odpustanje grehov le, če obenem prejmemo zakrament svete pokore.

3. Poleg tega, da mora biti pravi kes nadnaraven, mora imeti še teletrealnosti. Ker je kes dušna žalost, je gotovo, da mora biti v srcu, torej notranji. Kes mora biti tudi čez vse velik, to se pravi, greh moramo imeti za največje hudo in se nam mora bolj studiti kakor vsako drugo hudo. Kes mora biti tudi splošen, to je, kesati se moramo vseh smrtnih grehov. Glede malih ali odpustljivih grehov treba vedeti, da je spoved veljavna, če se resnično kesamo tudi samo enega izmed njih; vendar si moramo prizadevati, da se kesamo vseh malih grehov ter se jih spovemo.

4. Da je pri mnogih kristjanih tako malo pravega kesu, prihaja nele od slabe človeške narave in po ponovljenih grehih vedno bolj oslABLJENE, ampak tudi odtod, ker se gnusobo in grdo bo greha v božjih očeh, njegovo hudobijo in grozne nasledke premalo ženemo k srcu, prav kakor toži prerok: »Nikogar ni, kateri bi si vzeli k srcu.« (Iz. 57, 1.) Pomislimo vendar! Greh mora biti pred neskončno svetim Bogom nekaj neizrečeno zaničljivega in ostudnega, če je nebeški Oče svojemu edinemu, preljubemu Sinu na Oljski gori nalil tako grenke tri kaplje v kelih trpljenja, da bi ž njim zadostil za greh. Tako grenak je bil ta kelih, da je moral nebeški Oče poslati angela, ki naj bi pokrepčal

Odrešenika sveta v njegovi grozi nad grehom, zaradi katerega je potil krvavi pot že precej ob začetku pravega trpljenja.

Greh mora biti nekaj nepopisno zlobnega in nagusnega. Le pogledjmo okoli sebe. Na svetu je neizmerno gorja, zadolženega in nezadolženega. Kdo more doumeti vse gorje, ki je nakopičeno po toliko bolnicah križem sveta? Trpinov po njih je brez števila. Zapisana so sicer njih imena v raznih izkazih, toda nekaj se ne da zapisati, to namreč, kaj morejo in kaj so morali ubogi bolniki že vse pretrpeti. To je velik, to je grenak kelih trpljenja. Kdo prešteje vse solze, vse pojave smrtnega boja? Vse to je znano samo Bogu. Bolezni in smrt pa so nasledki izvirnega greha. Ako pa neskončno pravični in vendar usmiljeni Bog greh tolikanj kaznuje že na tem svetu, mora pač biti greh v njegovih očeh nekaj nad vse zaničljivega.

In spet, kdo je v stanu popisati strašne nasledke, ki jih zapuščajo nalezljive bolezni, kužna smrt, ko zmanjka ljudi, kateri bi mrličke pokopavali? In nasledki vojske, kako grozni in usodepolni so! Hudo je že samo brati o tem; kaj pa še le ondi, kjer se bije krvava vojska, kaj pa šele usmiljenja vredni vojaki, vsi izmučeni, lačni, žejni, obstreljeni, krvavé in umirajo v svojih ranah ali z odstreljenimi udi na trdi zemlji. Neusmiljeno se podé dostikrat čez onemogle ranjence konjiki, po bitki pa zamešajo še kakega živega med mrtve. Pa vjetništvo, kako grozno je v premnogih slučajih! Doma pa žalost in siromaštvo po toliko družinah. Vse to vojno trpljenje je tudi velik kelih trpljenja.

Vsi križi in šibe božje, zoper katere se obračamo proseč v litanijah, so nasledek podedovanega greha, kakor nas uči sv. vera. Torej mora biti greh nekaj prestrašnega in ostudnega, ako Bog kaj takega dopušča in že na tem svetu tako kaznuje.

Kristjani! Ako se greh Bogu tako gnusi, mora se gnusiti tudi nam do dna duše in obžalovati ga moramo iz celega srca. Saj je tudi razžaljenje božje in največje hudo za nas.

Zato sem vam podal danes posebno primeren pripomoček: Kelih trpljenja Jezusovega na vrtu Oljske gore, da se ob njem solzite nad svojimi grehi. Zunanje solze sicer niso potrebne za pravo kesanje, pač pa mora grešno srce občutiti največjo žalost in stud nad grehi. Za to milost pa treba tudi moliti. Sklenem s polnim zaupanjem v trpečega Jezusa ter kličem s spokornim Davidom: »Skesanega in ponižnega srca, o Bog, ne boš zavrgel.« (Ps. 50, 19.) Amen.

IV.

Petelin in trdni sklep.

»Bila pa je blizu velika noč, judovski praznik.« To nam naznani današnji evangelijski preden pove, kako velik čudež je storil Jezus nad peterimi kruhi in dvema ribama ter da so ga vsled tega čudeža hoteli ljudje postaviti za kralja.

Približuje se vedno bolj tudi naša krščanska velika noč. Zato sv. Cerkev opomni po današnjem evangelijski svoje vernike, naj se dobro pripravijo za tiste najlepše praznike, da namreč zaužijejo drug čudežni kruh, »kruh življenja« (Jan. 6, 48.), meso in kri samega Sina božjega v sv. obhajilu.

Toda apostol Gospodov opominja: »Naj človek sam sebe presodi; in tako je od tega kruha in pije iz keliha.« (I. Kor. 11, 28.) Presoditi pomeni tu očistiti se. To pa se zgodi le tako, kakor ja zapovedal Jezus, namreč v zakramentu sv. pokore. Pa tudi za ta zakrament je potrebno, skrbno se pripraviti. O tem sem vas poučeval sedaj že trikrat, in sicer z ozirom na orodje v trpljenju Gospodovem. Danes nadaljujem, da vas poučim o trdnem sklepu.

V Jezusovem trpljenju kmalu nastopi petelin. Poglejmo, kaj se učimo od njega; kaj nam oznanuje pojoči petelin apostola Petra. Petelin je a) podoba dušne bolečine Jezusove vsled trikratne zatajitve apostola Petra; b) petelin nam bodi znamenje trdnega sklepa.

Nadaljujem v čast zatajenemu Odrešeniku.

I. Odpeljali so Gospoda Jezusa zvezanega z Oljske gore ob svitu svetilk in plamenic noter v mesto Jeruzalem, najprej pred velika duhovnika Ana in Kajfa. Šel je pa za Jezusom Simon Peter in še neki drugi učenec, in je šel z Jezusom na dvorišče velikega duhovnika. Peter pa je stal zunaj pri vratih. Oni učenec torej je šel ven, govoril z vratarico in Petra noter peljal. Hlapci pa in služabniki so zakurili ogenj na dvorišču, ker je bil mraz, in so stali okrog ter se greli. Stal pa je med njimi tudi Peter in se grel, da bi videl konec. Ko ga je pa videla dekla vratarica sedeti pri ognju in ga je prav pogledala, je rekla: »Tudi ta je bil z njim.« In pristopila je k njemu, rekoč: »Tudi ti si bil z Jezusom Galilejcem.« On pa je tajil pred vsemi, rekoč: »Nisem; žena, ne poznam ga; ne vem in ne umem, kaj praviš.« In šel je vun pred dvorišče, in petelin je zapel.

Ko je pa šel skozi vrata, ga je videla druga dekla in rekla tistim, ki so bili tam: »Tudi ta je bil z Jezusom Nazareškim.« In kmalu potem ga je drugi videl in rekel: »Tudi ti si izmed njih.« Peter pa je rekel: »O človek, nisem,« in tajil je s prisego: »Ne poznam tega človeka.«

In nekako čez eno uro so pristopili ondi stoječi ter so rekli Petru: »Res, tudi ti si izmed tistih, zakaj tvoj jezik te razodeva.« On je tajil in rekel: »Nisem.« Reče mu eden izmed služabnikov velikega duhovnika, sorodnik tistega, ki mu je Peter uho odsekal: »Ali te nisem jaz videl na vrtu z njim?« Tedaj je začel rotiti se in prisegati, da ne pozna tega človeka. In takoj je petelin zapel. In Peter se je spomnil besede Jezusove, ki jo je bil rekel: »Preden bo petelin dvakrat zapel, me boš trikrat zatajil.« In šel je vun in se je bridko zjokal. (Iz trpljenja Gospoda našega Jezusa Kristusa po štirih evangelistih v evangeljski knjigi.)

Ob dvakratnem petelinovem petju je presv. Srce Jezusovo globoko zapekla trikratna zatajitev apostola Petra, ki je vedoma postal tako nezvest svemu sklepu.

1. Petelin zapoje prvič. Božjega Odrešenika zaboli neizrečeno hudo pri srcu. Kako ne? Kdo ga je ravnokar zatajil? Apostol, ki ga je bil Gospod svaril pred prevelikim zaupanjem va-se. In zatajil ga je še drugič in zatajil ga je še tretjič njegov apostol. Še več.

Prva med svoje učence je poklical Jezus oba ribiča Andreja in Janeza. Ko apostol Andrej pripelje svojega brata Simona, tudi ribiča, k Jezusu, pogleda ga Gospod ter mu reče: »Ti si Simon, Jonov sin; ti boš imenovan Kefa« (kar je prestavljeno Peter ali skala). (Jan. 1, 42.) Torej prvi med apostoli, skalar, zataji Gospoda. Tam pri Cezareji pa mu je zatrdil tako slovesno v imenu vseh: »Ti si Kristus, Sin živega Boga.« (Mat. 16, 16.) Jezus ga je zato blagrovil ter mu obljubil ključe nebeškega kraljestva, vrhovno cerkveno oblast. Pred nekaj urami pa je zaužil njegovo meso in njegovo kri.

Eden izmed odlikovancev med apostoli zataji Jezusa. Na gori Tabor je imel biti priča, ko se je Gospod veličastno spremenil, na vrtu Getzemani je videl Jezusa krvavi potpiti. Ravnokar je na Oljski gori potegnili zanj svoj meč iz nožnice. Poprej pa mu je pri zadnji večerji rekel: »Gospod, ti mi boš noge umival?« (Jan. 13, 6.) In njegov trdni sklep, kako pogumno se glasi: »Četudi bi mi bilo treba umreti s teboj, te ne bom zatajil.« (Mat. 26, 35.)

2. Petelin zapoje drugikrat. Božjega Zveličarja zapeče drugič neizrečeno hudo pri srcu. Pred kom je Peter zatajil Jezusa? Pred deklo in pred hlapci. Ko bi bil ubogi galilejski ribič stal pred velikim judovskim zborom, ko bi mu bila napovedana ječa ali smrt po rabeljnu, mogli bi ložje opravičiti njegovo nehvaležno dejanje, da Jezusa zataji, zataji spet in spet. Ko petelin zapoje prvič, Peter nima niti časa dalje misliti, kaj se godi, in ne preudari, v kakšni nevarnosti je njegov prejšnji sklep in zagotovilo. Tako je prelomil apostol Peter svoj trdni sklep, da hoče rajši umreti za Jezusa, kakor bi ga zatajil. Pa zakaj? Zato, ker se je podal v nevarno bližnjo priložnost tjakaj na dvorišče in ker je preveč zaval vase ter bil premalo čuječ. Zato ga je milost božja za nekaj časa zapustila. V tem trenutku pa peljejo Jezusa od Kajfa. In Gospod se ozre in pogleda Petra. Peter se spomni besede Gospodove in se potem tudi spori za svoj veliki greh.

II. Kakor je pojoči petelin apostola Petra podoba dušne bolečine Jezusove, tako nam bodi znamenje trdnega sklepa, potrebnega k zakramentu sv. pokore.

Kaj je trdni sklep? Trdni sklep je resnična volja, svoje življenje poboljšati in nič več ne grešiti. Če je spovedni sklep resnična, odkritosrčna volja, je tudi trdna namera za prihodnost in uspešno delavna za življenje.

Kaj pa mora storiti, kdor obuja trdni sklep? Kdor obuja trdni sklep, mora skleniti, da hoče: 1. Varovati se vsaj smrtnega greha in prostovoljne bližnje priložnosti vanj. Treba torej skleniti, varovati se prav vsakega smrtnega greha, zlasti pa najbolj priljubljenega. Kako bi namreč Bog pomilostil grešnika, ki še ljubi to, kar on, neskončno sveti in pravični Bog, sovraži in studi ter vekomaj v peklju kaznuje? Če bi torej kdo sklenil, da se hoče vseh drugih grehov varovati, samo grdega grešnega znanja noče pustiti, ali pijančevanju ali krivičnosti se ne odpovedati, nima trdnega sklepa, in grehi se mu ne morejo od-pustiti.

Grešnik mora pa tudi skleniti, da se hoče resno varovati vsega, kar ga utegne pripraviti v veliko nevarnost, smrtno grešiti, z drugo besedo, da se hoče izogibati prostovoljni bližnji priložnosti v greh. »Kdor nevarnost ljubi, bo v nji poginil,« pravi sv. pismo. (Prid. 3, 27.) Ker človek v prostovoljni bližnji priložnosti skoraj vselej zaide v greh, zato Bog Adamu in Evi ni le prepovedal jesti sadu enega drevesa, ampak je prepovedal tudi, dotakniti se ga. (I. Mojz. 3, 3.)

Prostovoljna bližnja priložnost je tista, kateri se človek lahko ali vsaj brez posebnih težav izogne. Kdor se je noče, si je pogube sam kriv. Kdor se zaleti v ogenj goreče hiše, mora v ognju izgubiti življenje. Kdor hodi v tako hišo ali živi v taki hiši, ki mu je verjetno nevarna spotika za greh, mora v nji izgubiti nadnaravno življenje posvečujoče milosti božji ter zapasti dušni smrti. Kdo bi pač mogel poleg gada brezskrbno zaspati? vpraša sv. Hieronim. Milijoni in milijoni ljudi so se že pogubili, ker se niso varovali najbližnje grešne priložnosti, tiste osebe, tiste družčine, tistega kraja, tiste veselice. Zato svari Sv. Duh: »Beži pred grehi kakor pred kačo; ako se jim bližaš, se te bodo lotili.« (Sir. 21, 2.)

2. Kdor obuja trdni sklep, mora dalje skleniti, da se hoče stanovitno ustavljati hudemu nagnjenju in skušnjavam v greh ter rabiti potrebne pripomočke, da si ohrani milost božjo.

Nahajajo se pomilovanja vredni, nesrečni ljudje, kateri skoraj celo svoje življenje vlačijo en greh za seboj, to so grešniki iz navade, to so povračljivi grešniki. Šele smrt stori konec njihovemu privajenemu grehu. Godi se jim, kakor smo slišali danes teden v sv. evangeliju o vrnitvi nečistega duha v človeka. »In poslednje reči tega človeka so hujše od prvih.« (Luk. 11, 26.) Sami nase so večkrat jezni taki grešniki ter obupujejo, da bi se še kdaj mogli poboljšati. Odkod to? To prihaja odtod, ker grehu nikoli popolnoma hrbta ne obrnejo, ker se hudemu nagnjenju nikoli resno ne postavijo po robu ter so v boju zoper skušnjave prepočasni, obzirni in nestanovitni.

Kajne, ljubi kristjani, ako kje čutijo tatove zunaj pred hišo, tedaj pač ne puste vrat napol ali celo do kraja odprtih, ampak si prizadevajo hišo na vseh koncih na vso moč dobro zapreti, hišni gospodar pa se oboroži ter začne klicati na pomoč. Glejte, peklenski skušnjavec, ropar dušnega miru, stoji zunaj pred vrati našega srca. Zaveznica mu je trojna strast: »Poželenje mesa in poželenje oči in napuh življenja, kar ni iz očeta, ampak iz sveta.« (I. Jan. 2, 16.) Ali naj te roparske tatove pustimo noter? Kaj pravi sv. evangelij: »Kadar močni z orožjem varuje svoj dom, je v miru njegovo imetje.« (Luk. 11, 21.) Treba torej, da smo močni, oboroženi in čuječi. Tako nas uči tisti apostol, ki je z resnično pokoro izmil svoje grehe ter se posvetil. Sv. Peter namreč piše: »Bodite trezni in čujte; ker hudič, vaš zopernik, hodi okoli kakor rjoveč lev in išče, koga bi požrl. Ustavljajte se mu trdni v veri!« (I. Pet. 5, 8.) Skušnjavcu se ustavimo precej v začetku in prosimo Boga pomoči, da ostanemo stanovitni v boju.

Treba torej uporabljati tudi potrebne pripomočke, ki naj grešnika po spovedi vzdrže v milosti božji. Treba moliti in pridno delati, včasih treba tudi bežati, treba se spominjati božje vsevednosti in vsegapičujočnosti, pogosto prejemati sv. zakramente, pobožno biti pri sv. maši, pazno poslušati božjo besedo, prebirati dobre knjige, živo se spominjati svoje smrtne ure, božje sodbe in večnosti. Zato se moramo tudi potruditi, da smo zbrana duha in zmerni v jedi in pijači.

3. Kdor obuja trdni sklep, mora skleniti dalje, da hoče odpuščati vsem svojim sovražnikom in žalivcem. Jezus Kristus je rekel: »Ako ljudem odpustite njih grehe, bode tudi vam vaš Oče nebeški odpustil vaše pregrehe. Ako pa ne odpustite ljudem, tudi vaš Oče ne bo vam odpustil vaših pregreh.« (Mat. 6, 14, 15.) To je umeti o naših sovražnikih in žalivcih. Sovražniki so tisti ljudje, ki gojijo dalje časa v svojem srcu jezo do bližnjega, mu hudo žele, če mogoče, tudi hudo store. Žalivce imenujemo tiste ljudi, ki so nas žalili z besedami, v dejanju ali kakor že bodi. Vsem tem in takim treba iz srca, ne le na videz odpuščati, da bo Bog odpustil tudi nam. Saj tako molimo vsak dan v Gospodovi molitvi: »In odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.« Če je podiožnik razžalil predstojnika, treba pač, da ga na kak primeren način prosi odpuščanja, akoravno se napuh temu ustavlja. Predstojnik pa naj mu bo potem dober v srcu, dobrohoten v besedi in dejanju. Saj je tudi oni, ker se je ponižal, razodel blago srce.

4. Grešnik mora tudi skleniti, da hoče, kolikor mogoče, povrniti tuje blago, popraviti pohujšanje in poravnati škodo, ki jo je storil bližnjemu na poštenju, na premoženju ali kakorkoli. Vse to je dostikrat jako težka naloga, toda ravno tako potrebna, da se izvrši po najboljših močeh.

Ko je bil Jezus pri višjem cestninarju Caheju, je rekel: »Danes je tej hiši zveličanje došlo.« Te besede pa je izrekel Jezus šele potem, ko je Cahej sklenil, da hoče tuje blago povrniti, rekoč: »Ako sem koga ogoljufal, četverno povrnem.« (Luk. 19, 9.)

Kakor škodo na blagu, tako treba poravnati škodo tudi na dobrem imenu. Kdor je torej z opravljanjem ali celo z obrekovanjem škodoval bližnjemu na poštenju, mora, kolikor mogoče, preklicati svoje besede ter voljan biti, poravnati škodo, ki jo je morda trpel bližnji zaradi takega govorjenja na svojem imetju. Dobro je, da potem tudi rad pohvali bližnjega, kar dobrega vidi na njem; pa moli naj zanj.

5. Slednjič mora grešnik-spokornik tudi skleniti, da bo natanko izpolnjeval vse dolžnosti svojega stanu.

Bog hoče, da vsak natanko in zvesto izpolnjuje svoje stanovske dolžnosti: starši, otroci, delavci itd., vsak svoje.

Sv. Pavel piše Efežanom: »Prosim vas, da spodobno živite po poklicu, h kateremu ste poklicani.« (4, 1.) Kdor se ne trudi, da bi natanko izpolnjeval vse dolžnosti svojega stanu, ravna proti volji božji, greši. Zato je pri spovedi potreben tudi o tem trden sklep. Sodnji dan te bo božji Sodnik popraševal tudi po tem, kako si opravljal dolžnosti svojega poklica.

Na vse to se mora torej raztezati trdni sklep. Pa to še ni dovolj. Sedaj pride šele poglobitno, namreč izvršitev dobrih sklepov. Zato te opominjam, ljubi kristjan, pona vljaj vsak dan svoje trdne sklepe in ne odkladaj jih izvršiti od dne do dne.

Sv. Avguštin piše v knjigi svojih izpovedb: »Hotel sem, veliki Bog, resnično k tebi se vrniti, to veš. Toda še malo, kmalu, kmalu, jutri, ne dalje, le do jutri še počakaj; toda tisti jutri ni prišel.« Tako približno govori in ravna mnogo kristjanov: »Še nekaj časa, se bom že poboljšal, v postu bom pa drugačen.« A če je morda v postu kak dan malo boljši, je pa o veliki noči in potem spet prejšnji ali še večji grešnik. In to gre leto za letom, dokler ni prepozno. Zato svari modri Sirah: »Ne odlašaj, se k Gospodu spreobrniti, in ne odkladaj od dneva do dneva; zakaj njegova jeza naglo pride, in ob času maščevanja te bo razdejal.« (5, 9.) Apostol Peter je dvakrat preslišal petelinovo petje. Ko bi ne bil porabil še tistega trenutka, ko se je Gospod nanj milo ozrl, bi bilo tudi zanj prepozno.

Star pregovor pravi: »Pot v pekel je potlakan z dobrimi sklepi.« Pa zakaj? Zato, ker sklepi niso trdni, niso močni, niso odkritosrčni, in so vsled tega nevlplivni na življenje. Mnogim grešnikom manjka trdne volje, manjka urne odločnosti in poguma za pravo spokornost. Treba resnobno začeti in stanovitno nadaljevati s poboljšanjem ter več zaupanja staviti v Boga kakor vase.

K sv. Bernardu je prišel k spovedi povračljiv grešnik, ki je že dalje časa samega sebe skrunil. Žalostnega obraza mu pripoveduje, kako je po grešni navadi tako zavezan, da se mu zdi nemogoče, le en sam dan tega grdega dejanja se zdržati. Sv. Bernard mu stavi pred oči hude nasledke te pregrehe za zdravje, kaj šele z ozirom na Boga in njegovo pravico. Naroči mu, naj se iz ljubezni do presv. Trojice in zavoljo prebridkega trpljenja Jezusovega vzdrži tega greha tri dni. Čez tri dni se vrne grešnik

ter pove, da je bil ob spominu na trpljenje Jezusovo, ko so ga bičali, s trnjem kronali, težki križ mu naložili, vselej, kadar je prišla skušnjava za stari greh, potrjen v dobrem sklepu ter smrtnega greha obvarovan. Svetnik mu svetuje, naj se spet tri dni varuje tega greha v čast prečisti Devici Mariji, potem spet tri dni iz spoštovanja do svojega angela variha itd., od treh do treh dni. Spovedenec uboga spovednika — česar pa marsikdo drug ne stori — in zmiraj ložje in ložje se premaguje, dokler ni popolnoma oproščen stare grešne navade ter postane tako prav spokornik.

Da se grešnik spreobrne, treba poleg lastnega truda tudi milosti božje, in za njo mora Boga prositi. Apostol Peter je prehitro pozabil opomin Gospodov: »Čujte in molite, da ne pridete v skušnjavo.« (Mat. 26, 41.)

Pojočipetelin sv. Petra naj nas opominja k čuječnosti in vestnemu izpolnjevanju trdnih sklepov z božjo pomočjo, da ostanemo v dobrem stanovitni do konca. Amen.

V.

Goba in spoved.

»Kdo je v stanu reči: Moje srce je čisto, jaz sem brez greha?« vpraša modri Salomon. (Preg. 20, 9.) V današnjem evanĝeliju najdemo tistega, pa tudi edinega, ki je mogel tako reči ter poprašati judovske množice: »Kdo izmed vas me more dolžiti greha?« In ta edini neskončno sveti je naš Gospod Jezus Kristus. V imenu nas vseh drugih pa govori sv. Janez: »Ako rečemo, da nimamo greha, sami sebe zapeljujemo in resnice ni v nas.« (I. Jan. 1, 8.) Vsi drugi smo večalimanj izgubljeni sinovi in izgubljene hčere, ovce, ki so zašle, a jih je dobri Pastir Jezus Kristus spet šel iskat.

Ko je izgubljeni sin v Gospodovi priliki zapravil vse svoje imetje z razuzdanim življenjem ter začel stradati, je šel sam v se in rekel: »Koliko dninarjev v hiši mojega očeta ima obilo kruha, jaz pa tukaj od lakote umiram. Vzdignil se bom, pojdem k svojemu očetu in mu porečem: »Oče, grešil sem zoper nebesa in zoper tebe! Nič več nisem vreden, da bi se imenoval tvoj sin.« In vzdignil se je in prišel k svojemu očetu. In mu je rekel: »Oče, grešil sem zoper nebesa in zoper tebe!« (Luk. 15.)

V teh besedah je naznanjeno, kaj treba grešniku storiti, da dobi pri nebeškem Očetu odpuščenje grehov. Najprej si mora temeljito vest izprašati,

potem se s srčnim kesom ponižno k Bogu obrniti. Temu se mora pridružiti še trdni sklep, da se hoče resnično poboljšati, kakor je izgubljeni sin záres šel k svojemu očetu. Temu naj sledi odkritosrčna s p o v e d, kakor se je tudi izgubljeni sin obtožil, spovedal svojemu očetu, on, ki je po besedah sv. evangelija bil mrtev in je oživel, bil izgubljen in je najden.«

Da vam nauko s p o v e d i bolj pojasnim, ozrimo se spet na trpljenje Gospóda našega Jezusa Kristusa. Ločimo se od Oljske gore in spremimo Jezusa na g o r o K a l v a r i j o, da vidimo, kaj tam trpi. Sv. Janez piše: »Potem je Jezus, vedoč, da je vse dokončano, da bi se dopolnilo pismo, rekel: Žejen sem. Stala je pa tam posoda, polna kisa. Oni so gobo s kisom napojili in na hisop nataknili ter mu jo k ustom podali.« (Jan. 19, 28. 29.)

Kaj nas uči, kaj nam oznanja g o b a na ustih umirajčnega Odrešenika? Ta goba je: a) za Jezusa podoba njegove dušne bolečine vsled grešnega govorjenja njegovih sovražnikov med njegovim trpljenjem in vsled grehov, ki se store z jezikom po svem svetu; b) je za nas opomin dobre spovedi.

I. »Nedelja trpljenja« je danes v sv. Cerkvi.

»Glejte, gremo gori v Jeruzalem, in dopolnilo se bo vse, kar je pisano po prerokih o Sinu človekovem. Izdan bo namreč nevernikom, in zasramovan bo, bičan in zapljuvan; in potem, ko ga bodo bičali, ga bodo umorili.« (Luk. 18, 31.—33.)

Pri zadnji postni pridigi smo videli božjega Odrešenika na dvorišču velikega duhovnika Kajfa, kjer je apostol Peter svojega Učenika trikrat zatajil, preden je petelin dvakrat zapel. Peljali so potem izdanega in zatajenega Jezusa zvezanega pred Poncija Pilata in pred Heroda. Nato so našega Zveličarja krvavo bičali, s trnjem kronali, po nedolžnem k smrti obsodili. Naložili so mu težki križ, oropali ga obleke, pribili na križ ter križ postavili v zemljo. Tam na gori mrtvaške glave visi božji Sin na križu razpet med zemljo in nebom. Koliko predragocene krvi je že poteklo iz njegovega svetega telesa! Najprej v vrtu Getzemani, potem, ko so ga bičali in s trnjem kronali, dalje na križevem potu. To je bila strašna, najhujšega trpljenja polna noč od velikega četrtka na veliki petek, kateri je sledilo neznanskih muk polno jutro in smrtni dan za Odrešenika vesoljnega sveta. Na križu visečemu teče njegova presv. Kri iz štirih študentev, kakor znamenj štirih strani neba, teče v potokih iz prebodenih rok in nog dol po lesu sv. križa in pada na

zemljo, da bi očistila, da bi umila zagrešeno človeštvo vseh grehov. Silna vročinska žeja muči trpečega Odrešenika.

Jezik Zveličarjev je izrekel neštevilno svetih besedi, polnih tolažbe, blagoslova, čudodelnosti, milosti in usmiljenega sočutja, učil je in pridigoval nebeške resnice. Sedaj pa je prisušen v ustih. Izpolnjujejo se preroške besede psalmistove: »Moja moč se je usušila kakor črepinja, in moje jezik tiči na nebu.« (21, 16.) Žejalo je Jezusa 33 let po zveličanju naših duš, bil je »pravice lačen in žejen«. Podal je človeštvu »žive vode« s svojim naukom in svojimi milostmi. Sedaj pa odpre smrtno izmučen svoja svefa usta na križu ter toži: »Žejen sem!« In kako mu pekočo žejo ugase? »Oni pa so gobo s kisom napojili in na hisop nateknili ter mu jo k ustom podali.«

Razkošni kralj Nabuhodonozor je pil v Babilonu iz zlatih in srebrnih posod, katere je oropal iz sv. templja v Jeruzalemu. Kralju vseh kraljev, kralju nebes in zemlje pa podajo vojaki k ustom gobo. Glejte, goba — orodje, znamenje trpljenja za božjega Odrešenika! — V svojem trpljenju se je pokoril in zlasti ob pekoči žeji na križu za vse grehe nezmernosti in nasladnosti. A pokoril se je na svojih ustih tudi za vse grehe, ki so jih storili z jezikom njegovi prejšnji prijatelji in sovražniki med njegovim trpljenjem, zlasti pod križem in poleg križa, in pokoril tudi za grehe z jezikom vesoljnega sveta za nazaj in za naprej. Kako ogromno število jih je!

Grehi z jezikom njegovih prijateljev in sovražnikov ob njegovem trpljenju: Izdajalski jezik Judežev, zatajni jezik Petrov, lažnivotožeci jezik Judov, zasramujoči jezik vojakov in hlapcev, krivični jezik sodnjega zbora velikih duhovnikov, farizejev in rimskega oblastnika, nehvaležni jezik judovskega ljudstva, ki je tirjal smrt svojega »kralja«, preklinjevalski in zaničujoči jezik sovražnikov Jezusovih pod križem in levega razbojnika zraven križa. Za vse te in take grehe z jezikom je moral trpeti in zadostovati jezik božjega Odrešenika na sv. križu.

Grehi z jezikom celega sveta: Laži, opravljanje, obrekovanje, krive prisege, zasramovanje, zaničevanje, kvantanje, kletvine, bogokletstva. Za vse te in podobne grehe vesoljnega sveta je zadostoval jezik našega Odrešenika s sedmerimi besedami na križu. In samo božji Sin je mogel zadostiti pravici nebeškega Očeta za vse te grehe, ki jih je več kakor morja, od prvega greha z jezikom v raju pa do zadnjega na koncu sveta. Pa »On je sprava za grehe vsega sveta«. (I. Jan, 2, 2.)

Kaj menite, za katere vrste grešnih jezikov se je Jezus še prav posebno pokoril? Odgovor na to spada k nauku o spovedi. Jezik našega Zveličarja je na sv. križu posebno trpel za zamolčane in lažnivo zmanjšane grehe pri spovedi. Lažnivi jezik v spovednici meni nalagati spovednika, pa nalaže Boga in nalaže najbolj samega sebe.

V spisih sv. Brigite se bere, da bi bil moral nekdo svojemu upniku vrniti 20 funtov zlata. Vpraša pa za svet še večjega goljufa kakor je bil sam, kaj mu je storiti, ker ni kar nič voljan dolga plačati. Ta mu svetuje tako-le: »Vzemi 19 funtov bakra, pozlati ga z enim funtom zlata ter ga položi na mizo pred upnika.« Dolžnik stori tako; obdrži torej 19 funtov zlata zase, samo 1 funt vrne na bakru svojemu upniku.

Bog je upnik, svetovalec je hudobni duh, dolžniki kristjani, kateri zapuste spovednico ob zamolčanih grehih. Manj hočejo Bogu dati, kot so mu dolžni, hočejo ga v navidezni spovedi goljufati, pa goljufajo s tem le sami sebe. Tako vnovič žalijo presv. Srce Jezusovo ter store božji rop. Goba, mašnikova odveza, bi jim zbrisala grehe, pa jih ne more zbrisati, ker svoje spovedi ne opravijo.

Glejte, goba — orodje trpljenja Gospodovega za grehe z jezikom in zlasti za zamolčane grehe pri spovedi!

II. Zato nam bodi goba tudi opomin dobre spovedi. Z gobo se marsikaj dobro zbrše in očisti.

V zakramentu sv. krsta se očistimo izvirnega greha, v zakramentu sv. pokore osebnih grehov, po sv. krstu storjenih, očistimo zavoljo zasluženja Jezusovega na sv. križu. Saj ste slišali v današnjem berilu, da kri Kristusova očisti našo vest od mrtvih del. In v I. listu do Korinčanov (6, 11) piše apostol: »Oprani ste, posvečeni ste, opravičeni ste v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa in v Duha našega Boga.«

Spoved je četrta izmed potrebnih reči za zakrament sv. pokore. A marsikdo ne ve, kaj je spoved. Spoved je skesana obtožba, s katero grešnik razodene svoje grehe mašniku, pooblaščenemu za spovedovanje, da bi ga odvezal od njih. »Spoznal bom zoper sebe svoje krivice Gospodu,« je rekel spokorni David. (Ps. 31, 5.) V spovedi treba torej svoje krivice, svoje grehe razodeti mašniku na božjem mestu. Pa skesano se jih mora obtožiti, lastno obtožbo mora prešinjati dušna žalost in stud nad storjenimi grehi, in to naj se pozna že po govorjenju. Ne smete pripovedovati kakor kako povest z nepotrebnimi okoliščinami; tudi ne razodevati kaj dru-

gega, kakor grehe, ne svojih nepopolnosti, ki so brez krivde, ali celo svojih čednosti ter se takorekoč ž njimi hvaliti. Grehe in sicer svoje treba razodeti pri spovedi, ne grehov drugih, o katerih si slišal ali jih morda sam videl, razen kolikor bi bil tistih grehov tudi sam deležen, sokriv, ter si jih kot tujih grehov dolžan se obtožiti, seveda ne z imenom sogrešnika. Ne zvrčaj pri spovedi krivde na bližnjega! Spovej se svojih grehov v to p o o b l a š č e n e m u mašniku z n a m e n o m, da bi te odvezal od njih, ne pa morda samo zato, da bi ti dal kak svèt ali te potolažil.

Spoved je predragocena ustanova božjega usmiljenja in je, kakor uči tridentinski cerkveni zbor, »p o t r e b n a v s e m, ki so padli po sv. krstu.«

Na Dunaju imajo od l. 1875. za neozdravljive in revne bolnike poseben zavod, ki se imenuje »h i š a u s m i l j e n j a«, ustanovljena po bratovščini presv. Trojice, v nji je 530 postelj.

Po vsem katoliškem svetu pa se nahajajo druge »h i š e u s m i l j e n j a«, spovednice, v katerih deli Bog iz zaklada svojega neskončnega usmiljenja največje milosti. Tukaj se ne streže umrljivim telesom ubogih ljudi, ampak skrbi se za neumrljive pa nevarno bolne duše, ki jih je pa še mogoče ozdraviti. Tukaj se ne umivajo telesa, kakor se je umil evangelijski sleporojenec v kopeli Siloe in je spregledal (Jan. 9, 7), ampak umivajo se po zakramentu sv. pokore duše zaslepljenih grešnikov v Jezusovi krvi ter prejmo vse milosti, ki so jim potrebne, da se morejo zveličati. »Spoved je pot grešnikova k zveličanju,« pravi sv. Bernard.

Katere so milosti zakramenta sv. pokore? 1. Oduščenje grehov; 2. oduščenje večnih in tudi vsaj nekaterih časnih kazni; 3. posvečujoča milost ali nje pomnožitev; 4. povrnitev zaslug za nebesa, katerih nas je oropal smrtni greh, in katere spet oživé; 5. posebne milosti za bogoljubno življenje; 6. mir vesti.

Bodi pa Bogu potoženo, da se ne kažejo na vseh kristjanih, ki gredo k spovedi, ravnočkar navedene milosti in sadovi. Božji Zveličar je rekel pri zadnji večerji svojim učencem: »Vi ste čisti, pa ne vsi.« (Jan. 13, 10.) Ta beseda velja še dandanes in sicer o nekaterih spovedencih. Zveličanskih milosti sv. spovedi se namreč more udeležiti samo tisti, kdor opravi sv. spoved natančno in odkritosrčno.

Natančna je spoved takrat, kadar se spovemo vsaj vseh smrtnih grehov, kolikor jih spoznamo, tudi njihovega števila in tistih okoliščin, katerih smo se dolžni spovedati. Tiste okoliščine pa so: 1. katere spremene vrsto

greha, 2. katere naredi iz sicer malega greha smrtni greh. O tem sem vam dal potrebnih pojasnil že pri nauku o izpraševanju vesti. Pripomnim, kdor se ne more spomniti določenega števila grehov, naj se skuša spomniti vsaj približnega števila grehov, ali pove, kako dolgo je bil udan kakemu grehu.

Poudarjam dalje, da mora biti spoved odkritosrčna. Spoved je odkritosrčna, kadar se obtožimo ravno tako, kakor se spoznamo krive pred Bogom, ne da bi kaj zamolčali ali olepševali. Tedaj je srce takorekoč odkrito. Česar se grešnik zave kot gotovega, naj se spove kot gotovega, a kar mu je po skrbnem izpraševanju vesti še dvomljivo, pa kot dvomljivega.

Seveda se treba spovedovati tudi prav ponižno, v svesti si svoje grešnosti, in ne trmasto morda prepirati se s spovednikom. Ravno zato pa spoved prevzetnežem ne diši; rajši jo s praznimi izgovori opuščajo, ker se neradi podvržejo spovednikovi sodbi.

Kaj je pa s spovedjo, ki nima potrebnih lastnosti? Nato odgovorim: Če se grešnik iz lastne krivde, n. pr. iz strahu, iz napačne sramežljivosti ali zaradi velike nemarnosti pri izpraševanju vesti, ne spove kakega smrtnega greha, je njegova spoved neveljavna, in znova smrtno greši. Sv. Hieronim pravi: »Ako se svojih grehov ne spovemo odkritosrčno, ni mogoče ozdraveti.«

Strašna bolezen je rak na jeziku, nepopisne so bolečine, smrad neznosen, brezupnost ozdravljenja popolna, govornica nerazločna. Še strašnejša kot bolezen na jeziku človekovem pa je taka bolezen v duhovnem pomenu na duši človekovi, če se jezik pri spovedi prav ne obrne. Rak na jeziku prinese časno smrt, večno smrt pa prinese bolezen na jeziku duše, ko grešnik nalašč nerazumljivo govori ali sploh ne pove pri spovedi tega in tako, kar in kakor bi moral.

Sloveči zdravnik dr. Boissarie piše v svoji knjigi o lurških čudežih o neki ženski z imenom Katarina Lapeyre, ki je imela raka na jeziku ter je potem l. 1897. čudežno ozdravela doma vsled spiranja z lurško vodo. Enkrat — 10 let poprej — so ji že izrezali raka, a čez tri mesece se ji je začelo gnojiti na drugi strani jezika. Zdravnik piše, da je mogla le nerazločno in nerazumljivo govoriti, požirati pa samo po cevki, seveda je vsa opešala. Le Marijina pomoč jo je rešila te strašne, sicer neozdravljive bolezni.

Ali zoper podobno dušno bolezen tudi ni zdravila? O, pač, neko zdravilo, neka gotova pomoč je, namreč nova odkritosrčna spoved. Take vrste dušni bolnik, grešnik mora, da ozdravi: 1. spovedati se zamolčanega

greha; 2. povedati, pri kolikih spovedih je zamolčal ta greh; 3. popolnoma ponoviti vse te spovedi, če se je pri njih spovedal še kakih drugih smrtnih grehov; 4. spovedati se, kolikokrat je prejel v tem stanu sv. Rešnje Telo, in če se je to zgodilo tudi o velikonočnem času; 5. povedati, če je v tem stanu prejel tudi kak drug zakrament. Takemu grešniku je potrebna dolga ali vesoljna spoved vsaj od tistega časa, odkar ni opravil odkritosrčne, veljavne spovedi. Taka spoved je zelo priporočljiva tistim, ki so dolgo časa živeli v grešni navadi ter dvomijo, ali so nad svojimi grehi obudili vselej tudi pravi kes pri spovedi. Svetovati je tako spoved ob spremembi stanu, n. pr. pred poroko. Kdor vesoljne spovedi še ni nikoli opravil, naj jo opravi vsaj ob sv. misijonu ali v sv. letu.

Pripomnim pa, da se brez zadostnega vzroka ne dajte begati, ali so vaše spovedi veljavne, dobre. Bodite potolaženi in mirni, da ste le vselej s pripravljenim srcem, pravim namenom in resno voljo prišli k spovedi in tudi, ko bi bili slučajno kaj pozabili. Goba take spovedi vam je zbrisala vse grehe. »Kri Jezusa Kristusa nas očisti od vsega greha.« (Jan. 1, 7.) Torej zaupajte, ako ste od svoje strani storili, kar ste mogli.

Za milost dobre spovedi pa je treba Boga tudi prositi, moliti v smislu prošnje iz Davidovega spokornega psalma (50, 11): »Obrni svoj obraz od mojih grehov; in zbriši vse moje hudobije!«

K dobri spovedi vam tudi pomaga misel, da je morda zadnja v vašem življenju.

V cerkvi sv. Vida v Pragi je še dandanes, nad 500 let, ohranjen nestrohnjen jezik sv. Janeza Nepomučana. S tem čudežem na mučencu spovedne molčečnosti hoče Bog pokazati, kako varni so spovedenci zaradi molčečnosti spovednikove o tem, kar ve iz spovednice. Zato naj bi o vsakem spovedencu veljala beseda evangeljska o gluhomutcu, ki ga je Jezus čudežno ozdravil: »In kar odprla so se mu ušesa in razvezala se je vez njegovega jezika, in prav je govoril.« (Mark. 7, 35.)

Ko je božji Zveličar odpustil grehe mrtvoudnemu, »so množice Boga slavile, ki je dal tako oblast ljudem« (Mat. 9, 8). Pridružite se tem množicam tudi vi, slavite in zahvaljujte Boga, da morete vsled oblasti, ki jo je dal Gospod mašnikom, tudi vi tolikokrat okušati v svojih dušah tolažbe in miru polne besede Jezusove: »Zaupaj, odpuščeni so ti tvoji grehi!« (Mat. 9, 3.) Porablajte pridno to srečo, a spovedujte se vselej natančno in odkritosrčno pa brez zvijač. Zlasti prihitite k spovednici, kadar vam vest očita kak

smrtni greh. Goba dobre spovedi vam ga brž zbriše. Saj nas zagotavlja sv. apostol Janez: »Ako se spovemo svojih grehov, je Bog zvest in pravičen, da nam odpusti naše grehe in nas očisti vse hudobije.« (I. 1, 9.) Amen.

VI.

Kis, hisop in zadostovanje.

Cvetna nedelja nas vpelje v veliki teden. V berilu nam apostol kratko pokaže na božjega Odrešenika, rekoč: »Ponižal je sam sebe in je bil pokoren do smrti, do smrti na križu.« In njegova smrt ni bila lahka. Tri ure je visel pribit na križu. Koliko telesnih, koliko dušnih bolečin! In zakaj? Iz zgolj ljubezni, da bi zadostil za vse grehe vesoljnega sveta, tudi za grehe nas vsakterega. Vsak more govoriti z apostolom: »Sin božji me je ljubil in dal sam sebe zame.« (Gal. 2, 20.) »On je sprava za naše grehe: ne samo za naše, ampak tudi za grehe vesoljnega sveta.« (I. Jan. 2, 2.)

Zadnjič smo ga gledali, kako na sv. križu zadostuje za grehe z jezikom, in kako je goba podoba odkritosrčne spovedi. Danes pogledjmo, a) kako dela Odrešenik prostovoljno pokoro za počutno nasladnost in nespokornost človeštva, ko mu ponudijo kisa na hisopu, da vidimo b), kako sta kis in hisop za nas podobi pokore, znamenji zadostovanja za grehe.

Pred očmi mi stoji stara slika sv. Bernarda. V meniško haljo oblečen kleči tam v svoji celici ter objema z obema rokama posamezne reči in orodje iz trpljenja Gospodovega. Videti so mu v naročju ali okrog njega: srebrniki, svetilka, kelih, petelin, goba z vrčem za kis, hisop, meč, steber, vezi, biči, trnjeva krona, železna rokavica, potni prt, žebliji, kladiva, klešče, sulica, lestvica, križ, kocke, suknja. Spodaj pod vsem tem pa stoji ta-le napis sv. cerkvenega učenika: »Bratje! Od začetka svojega spreobrnjenja sem skušal za toliko zaslug, ki mi nedostajejo, iz vseh bridkošti in grenkosti svojega Gospoda nabrati šopek, da si ga denem na prsi, in v tem sem našel polnost vednosti, zaklade zveličanja in preobilnost zaslug.«

Z vsem tem orodjem je bridko in grenko zadostoval Jezus v svojem trpljenju za grešni svet. V tem postnem času smo si odbrali v premislek 30 srebrnikov, svetilko, kelih, petelina, gobo, danes si vzemimo kis in hisop.

I. Kmalu, kmalu ima biti dovršena krvava daritev Odrešenika vesoljnega sveta. Kmalu bo v smrti zatisnil oči, in plačan bo dolg večne kazni za grešno človeštvo. Poprej pa Zveličar svoje duše noče izdihniti, dokler ne stori še nekaj posebne pokore. Sv. Janez, priča vsega tega, piše v svojem evangeliju: »Potem je Jezus, vedoč, da je vse dokončano, da bi se dopolnilo pismo, rekel: Žejen sem!« Kraljevi prerok je to napovedal, rekoč: »V moji žeji so me napajali s kisom.« (Ps. 68, 22.) Evangelist piše dalje: »Stala je pa tam posoda polna kisa. Oni pa so gobo s kisom napojili in na hisop nateknili ter mu jo k ustom podali.« Celo trdosrčnemu vojaku se je zasmilil Jezus, da mu je omočil suhe ustne s kisljo pijačo. Potem stoje zapisane najznamenitejše besede vse svetovne zgodovine: »Ko je tedaj Jezus kisa vzel, je rekel: Dopolnjeno je. In je nagnil glavo in izdihnil.« (Jan. 19, 28.—30.)

Posoda s kisom je podoba pokore trpečega Odrešenika, je orodje v smrtnem trpljenju Jezusovem. Kis ima kolikor toliko skeleč, dražeč, rezek okus in je podoba vsega tega, kar je neprijetno, kar je zoperno človeški naravi.

Preden je Jezus izdihnil svojo dušo, je še hotel s kisom zadostovati za počutno nasladnost posvetnjakov, za nedostatnost spokornega duha pri grešnem človeštvu.

Če se ozremo po svetu, mogli bi spet zapisati iz prve Mojzesove knjige besede, »da je vsa zemlja popačena, zakaj vse mesto je popačilo svojo pot na zemlji.« (1. Moz. 6, 12.) In zdi se mi, da bi mogel Gospod svojo grožnjo napovedati tudi sedanjim časom, kakor dnevom pred poslednjo sodbo: »In kakor je bilo v Noetovih dneh, tako bo tudi v dnevih Sinu človekovega; jedli so in pili, ženili se in možili do dne, ko je stopil Noe v ladjo; in prišel je pót in vse pokončal. Ravno tako se je godilo v Lotovih dneh; jedli so in pili, kupovali in prodajali, sodili in zidali. Tistega dne pa, ko je šel Lot iz Sodome, sta deževala žveplo n ogenj izpod neba in sta vse pokončala. Tako bo tudi tistega strašnega dne, ko se razodene Sin človekov.« (Luk. 17, 26. — 30.)

Vkljub strašni, grozopolni vojski, vkljub kužnim boleznim, vkljub toliko nesrečam — toliko greha! Reči moramo s sv. pismom, da je hudobija ljudi velika na zemlji, in da so vse misli srca vedno le v hudo obrnjene pri mnogih. (1. Moz. 6, 5.) Kdo prešteje vsa bogokletstva, vse kletviné, vse izbruhe sovraštva, goljufij, tatvin, ropov, podivjanosti, nečistosti, zapeljevanja, razhovrstne grešne nasladnosti, nezmernosti, pa tudi lenobe namesto pridnega dela. Ako bi mogli kaki večji množici posvetnjakov pogledati v srce, našli bi notri vsakovrstne misli in želje napuha,

lakomnosti, nečistosti, nevoščljivosti, požrešnosti, maščevalnosti, zanikernosti, samo en e n e m i s l i n e, namreč dušobrižne misli na pokoro na smrt in na konec vsega pozemeljskega. Sv. Janez pa pravi: »In svet preide in njegovo poželjenje. Kdor pa stori božjo voljo, ostane vekomaj. (I. 2, 16. 17.) Ako hočemo torej mi ostati vekomaj, ako se hočemo zveličati, moramo storiti božjo voljo. Ta pa je izražena v deseterih božjih in peterih cerkvenih zapovedih. In kolikor smo se pregrešili zoper eno ali drugo, toliko moramo zadostovati. Saj je odgovoril sv. Peter na vprašanje: »Kaj nam je storiti?« — »Spokorite se v odpuščenje grehov?« (Dej. ap. 2, 37.)

Najprej je za nas delal najhujšo pokoro Jezus Kristus od Oljske gore do Kalvarije in potem na sv. Križu, kjer so mu ponudili v njegovi pekoči žeji kisa. Božja previdnost ni naklonila, da bi mu bil kdo ponudil vode ali vina, ker je hotel božji Sin zadostovati za vse grehe nasladnosti in nespokornosti človeštva.

Naš Odrešenik pa je delal pokoro tudi ob hisopu ter zadostoval za nasladni, nespokorni svet še v zadnjem trenutku svojega življenja.

Beseda hisop vam je znana. Vsako nedeljo zunaj velikonočnega časa zapoje mašnik pred božjo službo: »Asperges me,« pevci na koru nadaljujejo: »hyssopo et munda-bor.« »Poškropi me s hisopom in bom očiščen: umij me in bolj bom bel kakor sneg.« Besede — vzete iz 50. spokornega psalma Davidovega. (9.)

Hisop raste na Jutrovem po skalnatih krajih. Prezirljiva, malo cenjena rastlina je to; visokost doseže večji del le navadnega grma, a s koreninami se trdno drži kamenja. Njegovi modri cveti imajo poživljajoč duh in njegova grenkoba hrani obilno zdravilne moči. Gobovci v stari zavezi so se morali pokazati duhovniku. Poškoropil jih je sedemkrat s šopom od hisopa, pomočenim v vodo, zmešano s krvjo. (II. Moz. 14.) Predpodoba je bil ta obred očiščevanja s krvjo Jezusovo od grehov, kakor piše apostol, »da bo kri Kristusova očistila našo vest od mrtvih del, da homo služili živemu Bogu.« (Hebr. 9, 14.)

Hisop je rasel tudi na skalnatih tleh gore Kalvarije. Kako so Jezusu podali gobo s kisom napojeno, na hisopu, razlagajo nekateri tudi tako, da so vojaki natakneli na palico; drugi pa menijo, da je bil tisti hisop sam dovolj dolg, da so mogli ponuditi Jezusu gobo s kisom.

Ljubi kristjani! Pokora je trda, kakor skalnata tla, na katerih raste hisopova rastlina. Pokora v očeh sveta nima nobene veljave, kakor ne zaničevani hisopov grm. Svet jo ima za nespamet in v zasmeh. A pred Bogom je poživljajočega duha, kakor modri cvetovi hisopovi. Grenkoba pokore ozdravi dušo, kakor grenkoba hisopova bolno telo.

Zato pravi sv. Bernard, da ima naša pokora takorekoč najslajšo grenkobo. Veliki duhovnik nove zaveze je gobovo bolezen naših duš ozdravil s spravno daritvijo na križu. »Z njegovimi ranami smo bili ozdravljeni,« pravim s prerokom. (Iz. 53, 5.) Gospod Jezus je delal pokoro za grehe celega sveta do zadnjega izdiha in pri popolni zavesti. Saj piše sv. Marko (15, 23): »In dali so mu piti vina, mešanega z miro, pa ga ni vzel.« Te omotne pijače ni hotel piti, ker je hotel biti križan, trpeti in umreti pri polni zavesti.

Kis in hisop — orodje trpljenja in pokore za našega Zveličarja! Kaj pa sta za nas?

1. Kaj pa je zadostovanje, peta izmed reči za zakrament sv. pokore? To je opravljanje tistih spokornih del, ki jih spovednik grešniku naloži za pokoro. Tridentinski cerkveni zbor pravi: »Spovedniki naj po kakovosti prestopkov in po zmožnosti spokornikov nalagajo zveličavna in primerna pokorila.«

Zakaj pa moramo zadostovati ali zakaj se pri spovedi nalaga pokora?

Jezus Kristus je v svojem trpljenju opravil neskončno veliko pokoro za grehe vesoljnega sveta, dal je svoje življenje, preli v svojo kri v zadostilo božji neskončni pravici. »Kristus je umrl za naše grehe.« (I. Kor. 15, 3.) Mogel bi bil odrešiti vesoljni svet tudi z eno samo kapljico svoje predragocene krvi. Toda dal je samega sebe v neizmernem trpljenju popolnoma za nas ter do zadnjega izdihljeja delal pokoro namesto nas in za vsakega izmed nas, da je tako pripravil svoji Cerkvi neskončni zaklad zaslužnja. Ako pa je Jezus Kristus iz zgolj ljubezni prinesel tolik dar, da nas vsakterega reši greha in večne pogube, ali mar mi sami ne bomo nič storili, da bi dali Bogu za svoje grehe kaj zadostila? Kaj pravi sv. Pavel? »S prelomljenjem postave delaš Bogu nečast.« (Rim. 2, 23.) Zato mora grešnik naloženo pokoro nase vzeti, da vsaj nekoliko zadosti neskončno svetemu Bogu, ker ga je razžalil. S tem se kaže vrednega sadov odrešenja Jezusovega. Naše zadostovanje dobi svojo ceno še le od zadoščenja Kristusovega; še le vsled tega, ker nam je Jezus to milost zaslužil, ima naša pokora nekaj veljave pri Bogu in smo sploh zmožni zadostovati za svoje grehe. To je prvi vzrok in namen naložene pokore.

Drugič pa vedimo, da si grešnik s pokoro zbrise časne kazni za greh. Ob vseh časih je Bog kaznoval greh. Tega nas prepričujejo sv. zgodbe, ki nam kažejo razne božje šibe, božje kazni. Prva velika, strašna šiba božja je bil vesoljni potop, v katerem je bila rešena samo Noetova družina. Pozneje pa tudi lahko govorimo s prerokom, ki ga je vprašal Gospod: »Kaj vidiš ti, Jeremija? In je re-

kel: »Jaz vidim čuječo šibo.« (Jer. 1, 11.) Zoper to »čuječo šibo« se obračajo naše molitve po litanijah, ko ga prosimo, da bi nas milostno obvaroval kuge, lakote, vojske, ognja, potresa in povodnji, ter odvrnil od nas zaslužene šibe, sedanje in prihodnje nevarnosti, pogubne upore, vojsko, draginjo, bolezní in žalostne hude čase. Vse te in podobne hude nadloge so časne kazni za greh.

Za večne kazni je zadostil božji Sin na sv. križu. Preostane torej le še več ali manj časnih kazni, za katere treba nam zadostovati po številu in velikosti grehov. Ako se grešnik na tem svetu ne spokori zanje, mora jih trpeti v vicah. Zato je neobhodno potrebno tukaj zadostovati s pokoro, da si grešnik zbriše take in podobne časne kazni za greh. Sv. Avguštin pravi: »Ako hočeš, da te ne bo kaznoval Bog, kaznuj se sam!« Seveda si moremo po nauku sv. Cerkve tudi z odpuški odslužiti veliko časnih kazni, in spet zavoljo neskončnega zasluženja Jezusa Kristusa. (Konec prin.)

Pogled na slovstvo.

Katoliška Cerkev — kraljestvo božje na zemlji. Spisal dr. Lambert Ehrlich, profesor bogoslovja v Celovcu. I. del. Bistvo in vesoljnost katoliške Cerkve. Vel. 8°. Str. 96. Izdala in založila Družba sv. Mohorja v Celovcu. 1919. Natisnila tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Vatikanski cerkveni zbor je l. 1870 izjavil, da je »sv. Cerkev tudi za današnje čase kakor znamenje, dvignjeno med narodi, ki vabi k sebi nevernike; ona je samaposebi velik in vekotrajen nagib verjetnosti in neovržen dokaz svojega božjega poslanstva«. Cerkveni zbor tudi našteva te nagibe in dokaze z besedami: »Cerkev se je na čudovit način razširila; ona je izredno sveta in neizčrpno plodovita v vsem dobrem, vesoljna in edina ter neomajno stalna«. Te besede vatikanskega cerkvenega zbora je vzel pisatelj za podlago svojemu delu in nam bode v njem predočil vesoljnost, edinstvo, svetost, vsestransko rodovitnost in neupogljivo stalnost sv. Cerkve. Preden pa začne razpravljati o posameznih lastnostih sv. Cerkev, nam predoči čudovito podobo sv. Cerkve, kakor jo slikajo knjige nove zaveze, evangeliji in pisma sv. Pavla. Ta oddelek ima naslov »Katoliška Cerkev v luči božjega razodetja« (str. 5—17). — Ves nadaljnji prvi del knjige pa obsega razprave o vesoljnosti katoliške Cerkve. Zanimivo in živahno nam opisuje pisatelj, kako je bila Cerkev vesoljna že v svoji mladosti, kako se je širila med razne narode, kako je našla pot v vse dele sveta. S pisateljem spremljamo misijonarje na njih potih in se veselimo, ko vidimo, da množice v raznih delih sveta vstopajo v kraljestvo božje. Zadnji del knjige nam kaže stanje sv. Cerkve v sedanji dobi.

Pisatelj piše prepričevalno in zanimivo, pripovedovanje pojasnjujejo tudi mnoge statistične tabele. Knjigo krase primerne in lepe slike.

Branje dr. L. Ehrlichove knjige bode vsakemu čitatelju pomnožile ljubezen do sv. Cerkve. Kdor knjigo pazljivo prebira, se bode bolj zavedal, da v sv. katoliški Cerkvi biva sam Kristus in da nam govori, kar je zapisal v svoji oporoki v sluhu svetosti umrli P. Ludovik Casoria iz reda sv. Frančiška: «Moji dragi bratje, priporočam vam sveto katoliško, apostolsko Cerkev, bojujte se zanjo z besedo in pesom, z dejanji, in če je treba, tudi s krvjo... Držite se stanovitno, pa ponižno sv. stolice, poslušajte sv. Cerkev, kakor bi vam sam Bog govoril. Izpolnjujte njene ukaze, pa tudi njene želje. Kristusova Cerkev je najvišja zapovedujoča moč, edino njo spremlja mir in blagostanje.»¹

Al. Stroj.

Družba sv. Mohorja je kot knjižni dar za l. 1919 razposlala svojim udom poleg knjige »Katoliška Cerkev — kraljestvo božje na zemlji« doslej še te-le knjige: Dr. Janez Ev. Zore: Življenje svetnikov, 2. zvezek; Dr. Herman Vedenik: Kako si ohranimo ljubo zdravje, 2. snopič — in Dr. Ivo Šorli: Sorodstvo v prvem členu. Povest. (Slovenskih Večernic 73. zvezek.) Družbeni koledar za l. 1920 bo vsled tehničnih ovir dotiskan do meseca marca. Udnina, ki je bila za l. 1919 samo 4 krome znaša za l. 1920 deset kron, dosmrtnina, ki je bila lani še 80 kron, je odslej 200 K. Naročila in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na Družbo sv. Mohorja, Prevalje (Koroško).

Vrtec in Angelček. — Prav toplo priporočamo mladinska lista **Vrtec in Angelček.** — »Vrtec« je dovršil svoj devetintrideseti tečaj. V njem so objavili svoje pesmi naši pesniki dr. J. Lovrenčič, Ksaver Meško, Mohorov i. dr., povesti so spisali znani pisatelji Ksaver Meško, Pavel Perko, Fr. Ks. Steržaj i. dr., prirodopisne, zemljepisne in zgodovinske članke so napisali prof. Fr. Pengov, A. Zdenčar, L. Podlogar i. dr. — Za 50 letnico želimo vrtemu »Vrtcu« poleg dosedanjih še mnogo novih sotrudnikov, zlasti tudi še iz učiteljskega stanu, in da se število naročnikov podvoji. Naj pride »Vrtec« v vsako slovensko družino! Priporočajmo¹ in razširjajmo vrli mladinski list!

»Angelček« je priloga »Vrtcu« in glasilo »Marijinih vrtcev«. Do vršil je 27. letnik. Pesmi, povesti, pripovedke, prilike in basni, ki jih objavlja, so namenjene nežni mladini. Prinaša tudi večkrat — kar je jako koristno — kaj poučnega, mladini primernega, n. pr. »Šola lepega vedenja« (spisal Ivan Langerholz).

»Vrtec« in »Angelček« skupno staneta 10 K, »Angelček« sam le 3 K. Naročnino sprejema Upravništvo »Vrtca« v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 80, spise pa urednik Jožef Volc, župnik, Rova, p. Radomlje. Vsaj »Angelčka« naj bi katehetje tolikokrat priporočili, da bi ga poznal vsak otrok in — če je le mogoče — tudi naročil.

¹ Kempf: Die Heiligkeit der Kirche im 19. Jahrhundert, str. 95.

Književne novosti¹:

Poezije. Zložil S. Gregorčič. Životopis napisal Ivan Dornik. I. zvezek. Str. 140. Ljubljana 1919. Založila Jugoslovanska knjigarna. Tiskala Jugoslovanska tiskarna. — Cena lično vezanemu izvodu K 8.—.

Dr. Karl Capuder: **Naša država.** Zemljepišni pregled s statističnimi tabelami. (I. zv. Cirilove knjižnice.) Str. 102. Maribor 1919. Tisk in zaloga tiskarne sv. Cirila. Cena K 350.

Stična. Črtice o cistercijanskem samostanu v Stični. Spisal dr. Jos. Srebrnič, profesor bogoslovja v Gorici. S 15 slikami. Str. 64. V Ljubljani 1919. V samozaložbi. Natisnila Jugoslovanska tiskarna. Cena K 180.

Zemljepisne in zgodovinske slike iz kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev. Sestavila H. Schreiner in Fran Fink. Ljubljana 1919. Založila Jugoslovanska knjigarna. Tisk J. Blasnika naslednikov v Ljubljani. Knjiga je izšla v dveh izdajah. Izdaja A je dodatek k čitankam za ljudske šole (str. 39, cena K 1—), izdaja B pa dodatek k čitankam za meščanske šole (str. 56, cena K 4—). Obe izdaji je odobrilo poverjeništvo za uk in bogočastje z odlokom z dne 17. julija 1919, št. 3193, oziroma 30. avgusta 1919, št. 4062.

Zgodovina starega veka za nižje razrede srednjih in njim sorodnih šol. Spisal Josip Bučar, profesor na kr. državni realni gimnaziji v Ljubljani. Z dodatkom slik. Str. 196. Ljubljana 1920. Založila Jugoslovanska knjigarna. Tiskala Jugoslovanska tiskarna. Cena K 16.—.

Cirilica. Navodilo za čitanje in pisanje srbščine v cirilici. Str. 31. Ljubljana 1919. Založila Jugoslovanska knjigarna. Tiskala Jugoslovanska tiskarna.

Die rote Gefahr auf dem Lande. Eine große Gefahr für unsere christlichen Landarbeiter. Vorträge für ländliche Vereine von P. Daniel Gruber O. F. M. Str. 39. Innsbruck. Druck und Verlag von Felizian Rauch. 1919. Cena K 140.

Die kirchlichen und weltlichen Rechtsbestimmungen für Orden und Kongregationen von Augustin Arndt S. J., Professor der Theologie. Zweite, unter Berücksichtigung des Codex Iuris Canonici neu bearbeitete Auflage. (XII. zvezek zbirke Seelsorger-Praxis. Sammlung praktischer Taschenbücher für den katholischen Klerus.) Str. 211. Paderborn. Druck und Verlag von Ferdinand Schöningh. 1919. Cena M 460.

---

¹ Vse tu navedene knjige se dobivajo v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Vabilo k naročbi!

Že šestintrideset let imamo duhovniki v „Duhovnem Pastirju“ glasilo, ki naj pripomora, da bi se resnice svete vere oznanjevale v lepi, vzvišeni vsebini primerni obliki in da bi verniki imeli od njih vedno večjo duhovno korist. Ker ste nam čč. gg. naročniki iz vseh slovenskih in hrvatskih škofij izrazili željo, naj list še dalje izhaja, smo se odločili kljub veliki draginji tiskarskih potrebščin in tiska izdajati tudi v letu 1920 **edini naš homiletični časopis**. Z vsemi močmi se bomo trudili, da bode „Duhovni Pastir“ prinašal času primerne pridige, pregledno sestavljene in prepletene z dobrimi, iz življenja zajetimi pojasnili ali zgodovinskimi zgledi. Vljudno vabimo in prosimo vse čč. gg. sobrate iz vseh škofij, da nas podpirajo pri prizadevanju za povzdigo našega homiletičnega slovstva.

V novem, **XXXVII. letniku**, objavi **Duhovni Pastir** poleg raznovrstnih razprav o **govorništvu**:

1. govore za vse **nedelje, zapovedane praznike** in kolikor mogoče tudi za **praznike cerkvenih patronov**;

2. **postne govore**;

3. razne **priložnostne govore**, zlasti nagovore za **Marijine družbe** za može, žene, mladeniče in dekleta, za **pravo na misijon**, za **tretji red sv. Frančiška**, itd.;

4. **govore za mladino**;

5. nadaljevanje **katehetičnih govorov**.

Ker nam ni mogoče dodajati prilog, bomo v listu samem prinašali v posebnem oddelku **građivo za predavanja** v izobraževalnih društvih.

Vsled vedno rastočih cen za tisk in papir je morala Jugoslovanska knjigarna kot založnica zvišati ceno na K 30.—. (Grška slovnica, ki si jo morajo kupiti tretješolci, stane K 33.40.)

Naročnino na „Duhovnega Pastirja“ sprejema **Jugoslovanska knjigarna** v Ljubljani, **spise** pa **uredništvo** (Ljubljana, Semeniška ulica, št. 2, II. 24).

Založništvo in uredništvo.
